

Spis treści

Wstęp	Jadwiga Seremak-Bulge	str.	1
1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge		3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk		5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner		12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak		15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski		22
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępa		26
	Tomasz Smoleński		
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka		35
	Irena Strojewska		
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński		44
	Elżbieta Tkaczyk		
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel		49
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski		52
11. Rynek jaj i mięsa drobiowego	Mira Kobuszyńska		56
	Grzegorz Dybowski		
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka		62
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko		66
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik		72
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski		77
16. Rynek usług dla rolnictwa	Albin Klementowski		81
	Lucyna Mieszkowska		

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Roman Urban (z-ca redaktora naczelnego), Krzysztof Hryszko (sekretarz redakcji),
Lech Goraj, Jan Małkowski, Bożena Nosecka, Leszek Ślipki (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Maria Serwińska - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

W maju br. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej, po przejściowej poprawie ponownie pogorszyły się. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) zmalał o 0,3 punkty procentowe (pp) i wyniósł 99,8 punktu. Tym samym był o 0,7 pp. niższy niż przed rokiem. Wpłynął na to wyłącznie spadek wskaźnika nożyc cen do 98,5 punktu, który osiągnął najniższy poziom w ostatnich 6 miesiącach i był prawie o 3 pp. mniejszy niż przed rokiem. W II kwartale br. utrzymywały się spadkowe tendencje cen otrzymywanych przez rolników. W maju, po kwietniowym spadku cen skupu aż o 3,2 pp, dynamika spadku zmalała, niektóre ceny ustabilizowały się, a nawet okresowo wzrosły. Dominowały jednak spadki cen wobec presji podaży. W sumie w ciągu 5 miesięcy 2005 r. ceny skupu zmalały o 8,6 pp. W tym czasie ceny detaliczne środków produkcji wzrosły o 1,4 pp. W konsekwencji skumulowany wskaźnik nożyc cen w okresie I – V 2005 wyniósł nieco ponad 90 punktów, podczas gdy przed rokiem przekraczał 100 punktów.

W ciągu pierwszych 12 miesięcy po integracji przyrost cen detalicznych środków produkcji znacznie wyprzedził przyrost cen skupu. W okresie od maja 2004 do maja 2005 ceny detaliczne środków produkcji wzrosły o 13,3%, natomiast ceny skupu spadły o 4,4%. Skumulowany wskaźnik nożyc cen za okres maj 2004 – maj 2005 zmalał poniżej 85 punktów, a więc do poziomu bardzo niekorzystnego pod tym względem 2002 r. Po skokowym wzroście cen koszyka skupu w pierwszych 3 miesiącach po integracji, pod wpływem tzw. efektu integracyjnego, kiedy przyrost cen skupu (wzrost o 11,4%) z nadwyżką skompensował przyrost cen środków produkcji (wzrost o 11,1%), w następnych miesiącach dominowały spadkowe tendencje cen otrzymywanych przez rolników. Towarzyszył im systematyczny, chociaż malejący wzrost cen środków produkcji i usług. Na spadek cen koszyka skupu wpłynęły bardzo wysokie zbiory prawie wszystkich roślin uprawnych oraz rosnąca podaż większości produktów zwierzęcych. Presja podaży, której nie towarzyszył wzrost popytu krajowego, wywołana nie akceptowanymi przez krajowych kon-

sumentów wyższymi cenami oraz pogarszającą się opłacalnością eksportu sprawiła, że od sierpnia 2004 r. dominują spadki cen skupu. Tendencje te widoczne są zwłaszcza od początku 2005 r.

W kwietniu nieznacznie wzrosły ceny żywności, ale jest on znacznie mniejszy niż w 2004 r. Relatywne podrożenie żywności zwłaszcza w stosunku do dochodów ludności nie pozwala oczekiwać wzrostu krajowego popytu na żywność i obniżenia się bariery popytu.

Słaby popyt, mimo szczytu sezonu na rynkach środków produkcji skłania dostawców do obniżania cen wielu artykułów, szczególnie dotyczy to nawozów mineralnych, materiałów budowlanych, maszyn i urządzeń. Wyjątkiem są paliwa ropopochodne, które nadal drożeją.

Intensyfikacja zakupów interwencyjnych na rynku zbóż (oferty ponad 854 tys. ton zbóż, w tym 666 tys. ton pszenicy), przy wzroście kursu walutowego do poziomu około 4,15 zł/euro spowodowała, że w maju okresowo zahamowane zostały spadkowe tendencje cen zbóż. Ceny rynkowe pszenicy przekroczyły 400 zł/tonę, zdrożało także żyto, mimo że nie jest objęte zakupami interwencyjnymi. Tanieją natomiast w dalszym ciągu zboża paszowe, w tym kukurydza i jęczmień, mimo że ta pierwsza w dużych ilościach trafia do interwencji. Maleje dynamika spadków cen na rynku produktów oleistych. Na ten rynek, a także na rynek zbóż coraz większy wpływ wywierają prognozy zbiorów w 2005 r. Dotychczas zbiory te zapowiadają się dobrze, jakkolwiek prawdopodobnie będą niższe od rekordowych zbiorów ubiegłorocznych.

W maju zahamowane zostały spadkowe tendencje cen skupu żywca wieprzowego i żywca wołowego. Zdrożał drób. Z produktów zwierzęcych w maju nadal taniało jedynie mleko i jaja pod wpływem silnego sezonowego wzrostu podaży. Prawdopodobnie także w trzecim kwartale żywiec wołowy i wieprzowy będzie drożał, natomiast utrzymają się niskie ceny mleka, jaj oraz drobiu.

Tab. 1. Wskaźniki obrazujące zmiany koniunktury w rolnictwie

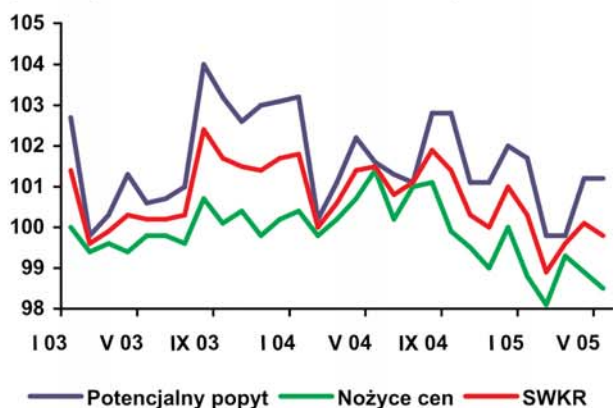
Wyszczególnienie	V 05	IV 05	III 05	II 05	I 05	XII 04	V 04
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	99,8	100,1	99,6	98,9	100,3	101,0	101,5
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,2	101,2	99,8	99,8	101,7	102,0	101,6
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	98,5	98,9	99,3	98,1	98,8	100,0	101,4
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu ^a	98,7	99,2	99,4	98,2	99,1	100,4	102,4
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,2	100,3	100,1	100,2	100,3	100,4	101,0
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	99,9	99,8	99,8	100,0	100,0	99,8	99,5
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	100,6	100,2	99,9	99,8	102,2	100,6	100,1
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	100,4	100,9	97,6	97,9	99,9	101,3	101,8

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

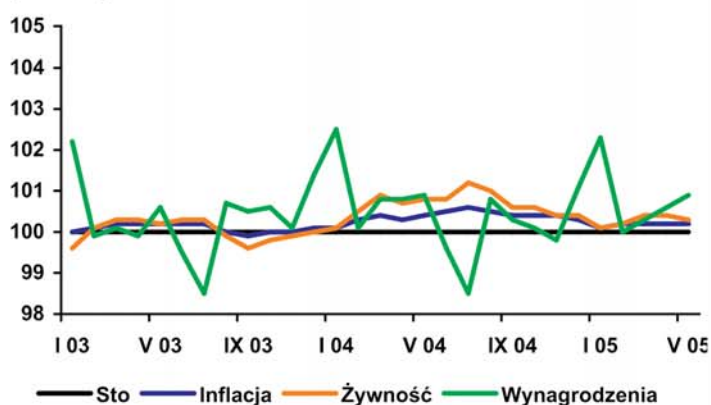
^a dane nieostateczne

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

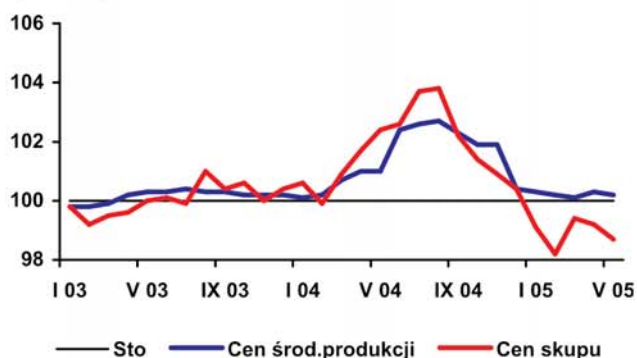
Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

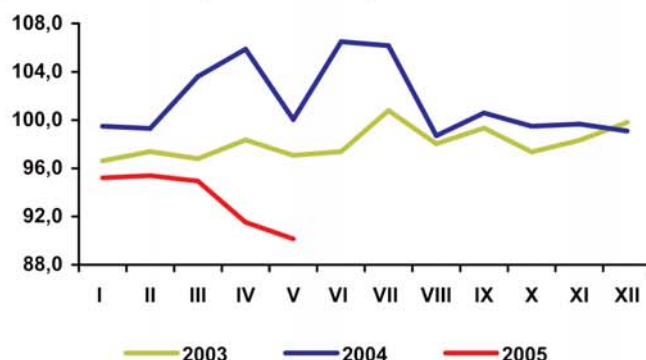
Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

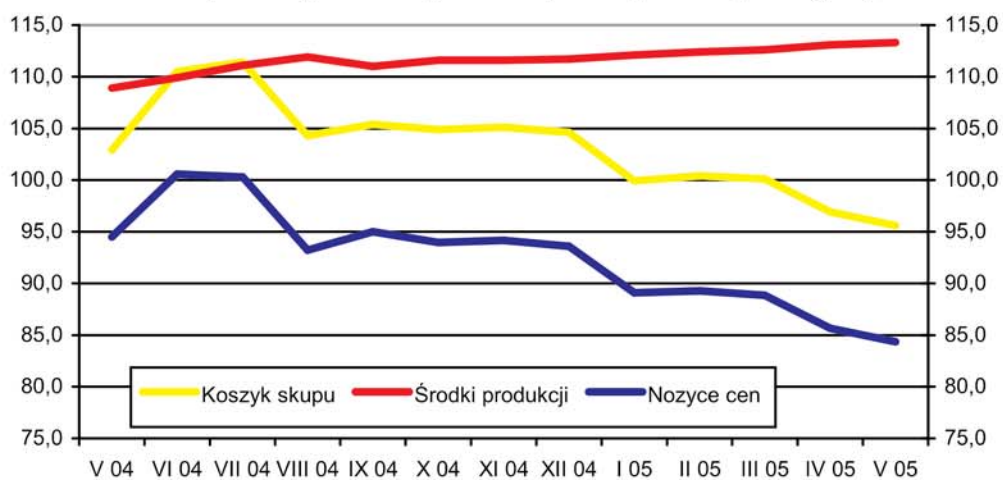

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

Rys. 5 Skumulowane wskaźniki zmian cen koszyka skupu, cen detalicznych środków produkcji oraz nożyce cen w pierwszym roku po integracji

Rynek zbóż

Wiesław Łopaciuk

Z badań przeprowadzonych przez GUS wynika, że stan roślin w połowie maja był tylko nieznacznie gorszy niż przed rokiem. Zbiory zbóż w 2005 r. prognozowane są na 26-27 mln ton.

Podaż zbóż dostarczanych do przedsiębiorstw skupujących zboża od września 2004 r. systematycznie maleje. Jednak w marcu i kwietniu odnotowano niewielkie ożywienie w skupie zbóż. W okresie lipiec 2004 r. – kwiecień 2005 r. skupiono 4,8 mln ton zbóż, wobec 4,7 mln ton w analogicznym okresie poprzedniego sezonu, w tym 3,5 mln ton pszenicy (3,6 mln ton poprzednio) i 0,7 mln ton żyta (0,6 mln ton). Od początku sezonu do 22 maja 2005 r. do skupu interwencyjnego zgłoszono 854 tys. ton ziarna. Były to głównie pszenica (666,0 tys. ton) i kukurydza (172,2 tys. ton) oraz 15 tys. ton jęczmienia. Zainteresowanie skupem interwencyjnym wzrosło dopiero w ostatnich miesiącach. W maju do interwencji zgłoszono blisko 280 tys. ton zbóż, na co złożyło się 226,8 tys. ton pszenicy, 44,5 tys. ton kukurydzy i 7,5 tys. ton jęczmienia. Polskie zapasy interwencyjne stanowią około 6% zapasów interwencyjnych UE-25.

Pod koniec pierwszego kwartału obserwowano umiarkowany wzrost produkcji przemysłowej przetworów zbożowych.

W pierwszym kwartale 2005 r. w porównaniu z I kwartałem 2004 r. obserwowano wzrost eksportu i spadek importu ziarna zbóż. Wzrósł rów-

nież eksport produktów zbożowych. Wzrósł również import produktów zbożowych.

W okresie styczeń – kwiecień 2005 r. była kontynuowana umiarkowana tendencja spadkowa cen skupu zbóż. W porównaniu do cen z analogicznego okresu poprzedniego sezonu za zboża płacono o jedną trzecią mniej. W maju 2005 r. ceny zbóż wykazywały nieznaczne wahania. Powiększyła się różnica in minus pomiędzy ceną interwencyjną a cenami rynkowymi.

Umiarkowana tendencja spadkowa cen zbóż była widoczna również na targowiskach, gdzie w kwietniu 2005 r. nieznacznie zdrożał tylko jęczmień. Niewielka tendencja spadkowa charakteryzowała również ceny zbytu i ceny detaliczne produktów zbożowych.

W ostatnich miesiącach ceny pasz przemysłowych obniżały się. Jest to efektem tanich zbóż i relatywnie niskich cen śrut oleistych. W ostatnim okresie ceny śrut oleistych wzrosły, ale są one nadal znacząco niższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Przewiduje się, że w najbliższych miesiącach ceny pasz będą stabilne. Nieznacznie mogą wzrosnąć ceny koncentratów wysokobiałkowych. W dalszej części roku poziom cen pasz będzie zależał od podaży zbóż paszowych po żniwach.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień paszowy	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies
	Skup				Targowiska			
Lata kalendarzowe								
2003 I-XII	455,1	353,5	466,8	441,4	533,3	404,6	472,1	409,0
2004 I-XII	481,5	363,4	459,8	485,0	590,8	444,0	510,7	439,9
Sezony (lipiec-czerwiec)								
2003/04	487,3	367,4	b.d.	b.d.	600,3	453,5	520,2	450,3
2003/04 ^a	471,7	357,2	b.d.	b.d.	582,0	440,1	505,4	437,7
2004/05 ^a	423,1	316,1	b.d.	b.d.	522,4	394,9	466,2	396,3
Miesiące								
2004 I	687,1	507,6	613,3	562,6	614,3	463,2	530,2	456,5
II	703,8	515,6	634,2	580,7	645,1	483,4	553,7	479,8
III	693,8	512,2	357,5	571,1	659,3	490,8	565,4	491,0
IV	691,9	502,0	663,8	568,1	652,6	491,7	566,9	496,3
V	701,6	513,8	686,3	584,5	653,1	492,9	562,4	485,7
VI	693,9	514,0	689,1	556,3	659,7	495,5	564,0	482,9
VII	616,9	432,4	686,4	458,3	652,6	490,8	562,7	481,9
VIII	423,4	309,6	656,8	381,6	535,4	397,2	461,2	398,9
IX	423,8	319,6	548,4	379,1	505,2	379,6	437,7	375,7
X	425,9	317,7	363,2	404,5	514,9	389,2	449,1	385,1
XI	417,5	318,7	340,0	404,7	501,4	380,1	439,8	376,9
XII	416,8	314,9	352,7	399,9	495,6	373,8	435,3	368,0
2005 I	412,2	306,1	395,1	395,5	500,9	381,3	474,1	392,7
II	405,9	302,8	394,4	392,5	499,1	380,1	472,5	395,1
III	396,1	301,5	393,8	389,4	496,9	381,6	463,6	392,6
IV	382,8	293,0	386,0	385,0	487,1	369,5	464,1	387,2

^a w porównywalnych okresach (lipiec –kwiecień)

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Zboża ogółem
2003 I- XII	4 214,7	691,1	5 365,6
2004 I- XII	3 497,6	707,1	4 898,7
VII 2003 – IV 2004	3 616,9	579,7	4 668,1
VII 2004 - IV 2005	3 520,4	651,1	4 834,0
2004 I	100,6	19,0	151,0
II	100,4	17,1	148,1
III	109,2	18,0	159,8
IV	93,1	14,4	135,0
V	84,6	14,5	126,4
VI	86,0	11,6	126,3
VII	59,2	13,2	102,4
VIII	1 012,7	221,6	1 460,9
IX	852,5	152,3	1 123,4
X	366,3	71,7	494,6
XI	227,9	58,7	347,6
XII	190,0	31,6	262,2
2005 I	182,3	25,9	240,9
II	187,6	19,8	234,6
III	213,4	21,8	268,3
IV	228,5	34,5	299,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton) ^a

Wyszczególnienie	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony
2004 I-XII	1 617,5	125,4	653,2	83,0
2004 I	134,3	11,8	55,7	7,1
II	126,1	10,6	50,4	7,1
III	143,8	10,0	56,3	7,2
IV	118,8	8,8	54,7	5,8
V	129,8	11,8	54,1	7,0
VI	123,6	10,3	54,3	6,9
VII	137,6	9,3	55,2	8,3
VIII	138,5	12,3	53,6	5,6
IX	143,8	11,1	54,2	7,2
X	146,0	9,7	55,6	7,1
XI	143,5	10,8	53,1	6,9
XII	131,7	9,0	56,1	7,1
2005 I	131,8	11,5	52,3	7,3
II	122,8	10,8	50,3	7,8
III	137,0	11,6	.	9,2

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Pszenvica	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszenvżyto	Pszenvica	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszenvżyto
2003 I-XII	559,8	10,0	0,0	0,2	1,1	97,9	83,9	151,8	133,6	20,6
2004 I-XII	190,3	78,5	0,1	9,5	4,1	249,3	15,5	196,2	264,9	6,6
2004 I-III	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	7,2	0,0	59,1	186,7	1,0
2005 I-III	0,9	42,2	1,0	11,8	1,2	73,1	0,3	27,5	9,5	2,1
2004 I	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	4,3	0,0	24,0	53,1	0,3
II	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	2,8	0,0	13,4	106,1	0,3
III	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	21,7	27,5	0,6
IV	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	48,7	6,5	21,8	55,9	0,5
V	0,6	0,6	0,0	3,0	0,0	11,6	1,6	23,4	3,3	0,7
VI	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0	30,1	4,6	37,5	5,5	0,6
VII	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0	48,2	1,6	26,6	2,9	1,0
VIII	32,4	32,4	0,0	0,1	0,1	44,2	0,8	15,5	1,0	0,9
IX	68,3	68,3	0,0	0,8	3,3	8,6	0,3	6,2	1,6	0,2
X	80,1	80,1	0,0	0,0	0,3	28,9	0,0	1,6	1,9	0,2
XI	6,4	6,4	0,0	1,6	0,0	13,0	0,1	2,4	2,5	0,8
XII	1,3	1,3	0,0	3,9	0,0	8,6	0,0	2,2	3,6	0,6
2005 I	0,3	26,3	0,0	3,6	0,6	15,6	0,0	6,0	3,9	0,6
II	0,3	7,1	0,3	3,2	0,4	29,1	0,0	12,2	4,0	0,6
III	0,3	8,8	0,7	5,0	0,2	28,4	0,3	9,3	1,6	0,9

Źródło: Dane MF i GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysiaki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysiaki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód
2003 I-XII	10,5	0,1	3,0	0,1	16,1	11,5	9,2	33,2	17,3	176,8
2004 I-XII	6,8	0,2	2,3	0,1	38,0	19,9	9,6	35,1	17,3	187,4
2004 I-III	0,4	0,0	0,5	0,0	0,8	2,7	1,7	5,9	3,2	30,4
2005 I-III	2,2	0,0	0,8	0,4	11,4	6,2	3,9	10,8	3,1	40,5
2004 I	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,5	0,4	1,6	0,8	6,9
II	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	0,8	0,6	2,1	1,1	9,0
III	0,2	0,0	0,2	0,0	0,8	1,4	0,7	2,2	1,3	14,5
IV	0,2	0,0	0,2	0,0	6,1	1,5	1,4	1,8	0,9	17,5
V	0,2	0,0	0,1	0,0	1,9	1,8	0,7	3,0	1,6	13,8
VI	0,2	0,0	0,1	0,0	3,4	1,7	1,4	3,3	3,1	21,7
VII	0,5	0,0	0,5	0,0	7,6	1,7	0,5	4,5	2,4	22,1
VIII	0,3	0,0	0,1	0,0	2,2	1,7	0,5	4,3	0,8	22,7
IX	2,0	0,0	0,1	0,0	1,5	2,1	1,0	3,3	0,6	15,2
X	0,5	0,0	0,2	0,0	0,0	2,3	0,6	2,4	1,2	18,1
XI	1,1	0,1	0,2	0,0	4,8	2,5	1,0	3,0	2,4	9,3
XII	1,4	0,0	0,3	0,0	9,8	2,1	0,7	3,5	1,0	16,7
2005 I	0,9	0,0	0,2	0,0	3,9	2,7	1,0	4,2	0,9	12,0
II	0,5	0,0	0,3	0,2	2,4	1,3	1,5	3,1	0,9	13,9
III	0,8	0,0	0,3	0,2	5,1	2,2	1,4	3,5	1,3	14,6

Źródło: Dane MF i GUS.

Tab. 6. Eksport i import produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport			Import		
	Ciasto makaronowe	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Ciasto makaronowe	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze
2003 I-XII	5,9	19,6	84,9	19,3	1,8	26,4
2004 I-XII	8,1	22,6	123,9	23,8	3,2	38,9
2004 I-III						
2005 I-III						
2004 I	0,6	1,7	6,3	1,8	0,3	1,9
II	0,6	1,6	7,0	1,6	0,3	2,8
III	0,6	2,1	9,8	2,4	0,3	3,3
IV	0,7	1,8	9,8	1,2	0,3	3,1
V	0,4	1,9	8,6	2,2	0,2	2,9
VI	0,5	2,1	11,0	1,9	0,3	3,0
VII	0,6	2,2	10,8	1,8	0,2	2,9
VIII	0,5	1,5	10,4	1,9	0,1	3,1
IX	1,5	2,1	12,8	2,1	0,2	4,2
X	0,9	1,9	13,5	2,4	0,2	4,5
XI	0,9	1,9	12,8	2,4	0,3	4,0
XII	0,4	1,6	11,3	2,1	0,5	3,3
2005 I	0,6	2,0	10,0	2,1	0,4	3,2
II	0,8	2,4	13,6	2,1	0,5	3,3
III	0,7	3,3	11,3	2,0	0,6	3,2

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: dane MF i GUS

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Miesiące	Mąka poznańska			Kasza jęczmienna „Mazurska”			Chleb mieszany zwykły		
	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna
2003 I – XII	0,85	1,48	0,63	1,15	2,15	1,00	2,20	2,64	0,44
2004 I	1,09	1,53	0,44	1,27	2,18	0,91	2,26	2,70	0,44
II	1,12	1,59	0,47	1,27	2,18	0,91	2,27	2,76	0,49
III	1,10	1,65	0,55	1,27	2,20	0,93	2,25	2,78	0,53
IV	1,07	1,71	0,64	1,24	2,26	1,02	2,26	2,78	0,52
V	1,06	1,74	0,68	1,28	2,28	1,00	2,27	2,78	0,51
VI	1,05	1,75	0,70	1,28	2,30	1,02	2,26	2,78	0,52
VII	1,02	1,75	0,73	1,27	2,34	1,07	2,27	2,78	0,51
VIII	0,97	1,75	0,78	1,22	2,36	1,14	2,28	2,78	0,50
IX	0,87	1,73	0,86	1,22	2,36	1,14	2,28	2,78	0,50
X	0,83	1,70	0,87	1,20	2,38	1,18	2,28	2,78	0,50
XI	0,80	1,67	0,87	1,20	2,38	1,18	2,28	2,76	0,48
XII	0,79	1,64	0,85	1,22	2,38	1,16	2,28	2,74	0,46
2005 I	0,75	1,62	0,87	1,24	2,40	1,16	2,30	2,74	0,44
II	0,74	1,60	0,86	1,19	2,38	1,19	2,29	2,72	0,43
III	0,72	1,59	0,87	1,18	2,38	1,20	2,29	2,70	0,41
IV	0,70	1,57	0,87	1,17	2,38	1,21	2,28	2,70	0,42

Źródło: Dane GUS, obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/t)

Miesiące	Mieszanka „B” sypka dla bydła dorosłego	Mieszanka „L” sypka dla loch	Mieszanka „P” sypka dla prosiąt	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt	Mieszanka „DJ-1” sypka dla kur niosek	Koncentrat „Provit” sypki dla tuczników
2004 I	834	980	1430	865	1167	1049	1665
II	854	1015	1468	900	1213	1079	1710
III	874	1040	1498	914	1238	1101	1735
IV	887	1058	1540	941	1274	1124	1774
V	949	1104	1614	982	1344	1181	1848
VI	944	1122	1629	994	1362	1195	1864
VII	946	1123	1640	994	1369	1190	1851
VIII	916	1095	1626	988	1351	1180	1812
IX	878	1052	1592	975	1319	1154	1763
X	865	1043	1572	938	1299	1137	1735
XI	848	1027	1550	923	1281	1116	1716
XII	838	1009	1541	904	1262	1099	1695
2005 I	841	999	1546	889	1266	1102	1682
II	825	983	1515	860	1226	1064	1669
III	811	965	1500	847	1195	1046	1642
IV	805	959	1499	837	1171	1034	1632

Źródło: GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka

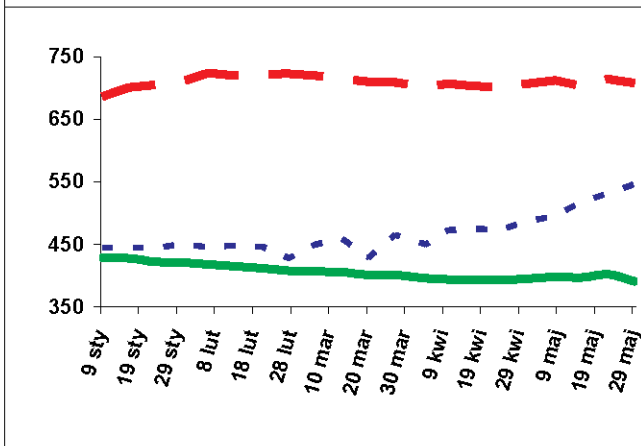
Miesiące	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników / ceny targowiskowe żyta	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt / ceny targowiskowe pszenicy	Koncentrat „Provit” sypki dla trzody / ceny targowiskowe żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka „B” sypka dla bydła	Ceny skupu trzody / koncentrat „Provit” sypki dla tuczników	Ceny skupu trzody / mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Ceny skupu drobiu / mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt
2004 I	1,87	1,90	3,59	0,95	1,83	3,51	2,56
II	1,86	1,88	3,54	0,94	1,90	3,61	2,53
III	1,86	1,88	3,54	0,92	2,19	4,16	2,54
IV	1,91	1,95	3,61	0,91	2,24	4,22	2,48
V	1,99	2,06	3,75	0,87	2,20	4,13	2,44
VI	2,01	2,06	3,76	0,89	2,47	4,63	2,64
VII	2,03	2,10	3,77	0,91	2,48	4,62	2,69
VIII	2,49	2,52	4,56	0,96	2,57	4,71	2,59
IX	2,57	2,61	4,64	1,01	2,81	5,08	2,64
X	2,41	2,52	4,46	1,07	2,68	4,96	2,65
XI	2,43	2,55	4,51	1,13	2,65	4,93	2,63
XII	2,42	2,55	4,53	1,17	2,60	4,88	2,55
2005 I	2,33	2,53	4,41	1,16	2,29	4,34	2,39
II	2,26	2,46	4,39	1,17	2,37	4,59	2,46
III	2,22	2,40	4,30	1,17	2,41	4,66	2,54
IV	2,27	2,40	4,42	1,16	2,21	4,30	2,56

Źródło: GUS

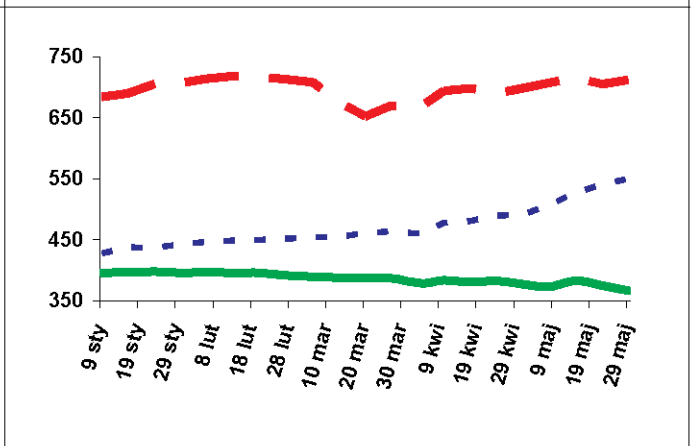

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

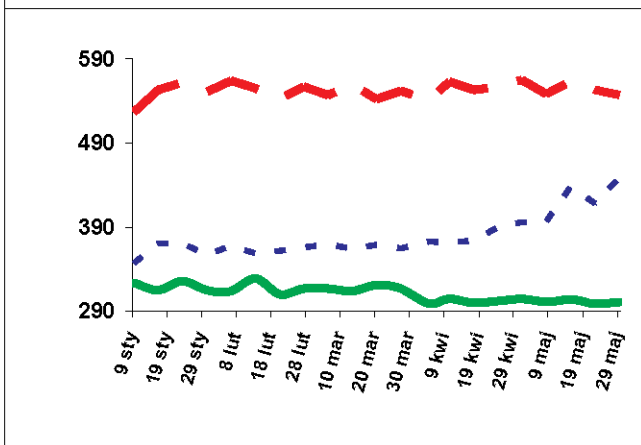
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

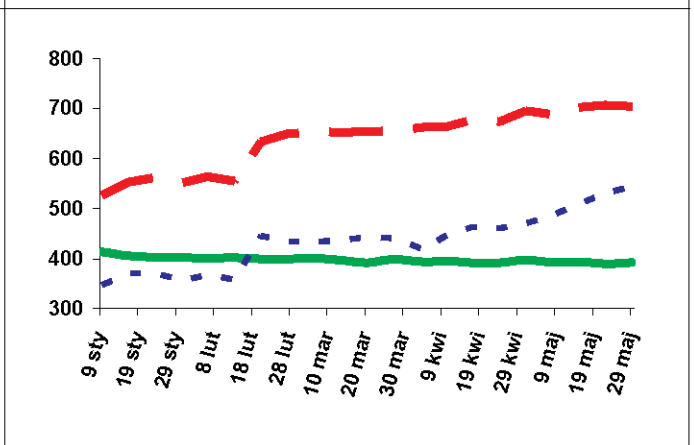
Rys. 2. Pszenica paszowa

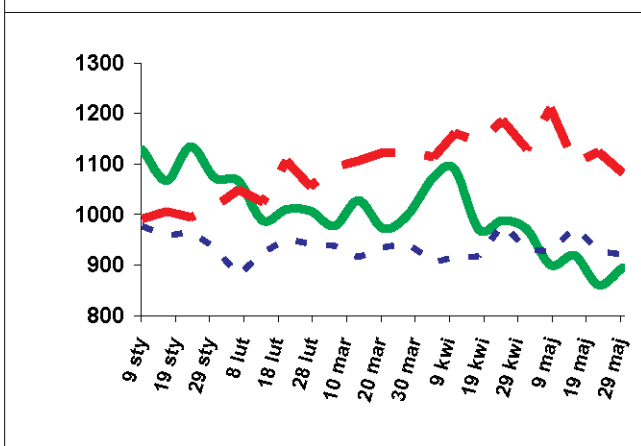
Rys. 3. Żyto paszowe

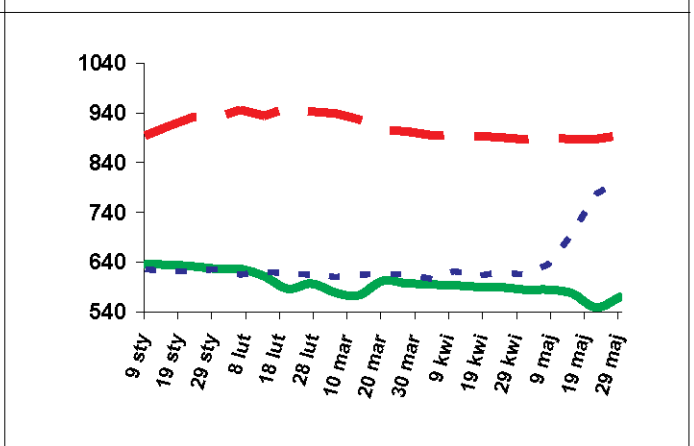
Rys. 4. Kukurydza paszowa

Rys. 5. Mąka pszenna detaliczna (typ 500)

Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750)

Legenda:

- 2005
- 2004
- 2003

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” nr 1-21/2005, 2004, 2003; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

Produkcja cukru w sezonie 2004/05 wyniosła 2002 tys. ton i o 330 tys. ton przewyższyła kwoty produkcyjne, które ustalono w wysokości A – 1580 tys. ton i B – 91,9 tys. ton. Nadwyżki produkcyjne (cukier C) muszą zostać sprzedane bez refundacji eksportowych poza obszar UE do dnia 31 grudnia 2005 r.

W sezonie 2005/06 nie nastąpią żadne zmiany w unijnym systemie regulacji rynku cukru. Dotyczy to zarówno limitów produkcyjnych jak i poziomu cen urzędowych. W tych warunkach szacuje się, że areal uprawy zmniejszy się do ok. 270 tys. ha. Buraki cukrowe uprawiają już prawie wyłącznie plantatorzy, którzy osiągają dobre polny nawet przy niekorzystnych warunkach pogodowych. Ocenia się, że w br. zbiory wyniosą ok. 11,6 mln ton, co przy średniej wydajności cukru z ostatnich lat (15,5%) umożliwi wyprodukowanie ok. 1850 tys. ton cukru.

Ceny skupu braków cukrowych wyznaczone są przez obowiązujące w UE ceny minimalne: buraki kwoty A – 46,72 EUR/tonę i buraki kwoty B – 32,42 EUR/tonę. W 2004 r. po uwzględnieniu zawartości cukru w burakach oraz kursu przeliczeniowego średnia cena skupu wyniosła 193,6 zł/tonę i była o 56% wyższa niż przed rokiem. Ocenia się, że w sezonie 2005/06 minimalne ceny skupu buraków A wyniosą ok. 190 zł/tonę, a buraków B ok. 130 zł/tonę, przy kursie wymiany wynoszącym ok. 4 zł.

Popyt na cukier na rynku krajowym jest stały i wynosi ok. 1,63 mln ton, z tego ok. 860 tys. przemysłu spożywczego. W pierwszym kwartale 2005 r. nieznacznie zmniejszyło się zużycie cukru w dużych i średnich przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego. Wskazuje na to spadek produkcji większości produktów spożywczych zawierają-

cych cukier z wyjątkiem czekolady i wyrobów ciastkarskich.

W kwietniu wzrosły ceny zbytu cukru: workowanego o 1,9%, a paczkowanego o 3%. Powodem było osłabienie złotego wobec euro, a w rezultacie wzrost ceny interwencyjnej (631,9 EUR/tonę) przeliczonej na walutę krajową o 3,2%.

W maju nastąpiło dalsze osłabienie waluty krajowej względem euro, a kurs wyniósł 4,18 zł. Na tej podstawie ocenia się, że ceny zbytu cukru wzrosły do 2,66-2,75 zł/kg. Ceny detaliczne cukru w okresie styczeń-kwiecień wykazywały tendencję spadkową i obniżyły się do 3,14 zł/kg. W maju ceny detaliczne prawdopodobnie utrzymają się na niezmiennym poziomie.

W pierwszym kwartale 2005 r. eksport cukru był o 33,5% większy niż przed rokiem i wyniósł 127,5 tys. Przedmiotem eksportu jest głównie cukier C, a udział rynku unijnego w eksporcie jest niewielki – 37,9 tys. ton. W marcu eksport wzrósł do 54,1 tys. ton i był o 51% większy niż przed rokiem. Duży eksport cukru C powoduje, że ceny uzyskiwane w eksporcie są niskie. Średnia cena w eksporcie do krajów trzecich wyniosła 190 EUR/tonę. Import jest niewielki i w okresie styczeń – marzec br. wyniósł 7,1 tys. ton. Cukier sprowadzany jest głównie z krajów członkowskich (5 tys. ton), za który płacono ok. 650 EUR/tonę.

Ceny cukru na rynku światowym utrzymują się wprawdzie na wyższym poziomie niż przed rokiem, ale wciąż nie zapewniają opłacalności eksportu dla większości producentów cukru białego. Notowania cukru surowego w kwietniu i maju wynosiły ok. 224 USD/tonę. Ceny cukru białego od marca pozostają na niezmiennym poziomie ok. 257 USD/tonę.

Tab. 1. Produkcja wybranych artykułów spożywczych zawierających cukier (tys. ton, mln hl).

Miesiące	Czekolada	Wyroby czekoladowane	Cukierki	Marmolada dżemy i powidła	Wyroby ciastkarskie	Słodzone napoje bezalkoholowe
I-XII	139,8	77,6	57,3	72,0	77,0	28,1
2004						
III	11,9	6,9	5,4	7,5	7,3	2,8
IV	9,7	4,9	5,0	6,2	7,0	3,2
V	8,1	4,3	5,6	5,5	6,0	2,6
VI	8,7	4,8	5,1	6,9	6,0	2,9
VII	8,5	3,8	4,5	5,8	6,2	2,9
VIII	12,4	5,8	4,6	4,5	5,8	3,0
IX	15,1	8,0	4,7	5,4	6,3	1,9
X	15,8	8,8	4,4	5,8	6,4	1,5
XI	15,5	8,2	4,6	5,5	6,1	1,8
XII	13,0	6,9	4,1	5,3	6,7	2,2
2005						
I	12,3	6,7	3,9	5,6	6,5	1,5
II	11,2	6,2	4,1	6,3	7,5	1,5
III	11,5	6,4	4,5	6,9	7,9	2,2

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB, dane GUS z przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 pracowników.

Tab. 2. Ceny w handlu zagranicznym cukrem i melasą (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import		
	Ogółem	UE-25	Kraje trzecie	Ogółem	UE-25	Kraje trzecie
I-XII	379,13	579,82	191,77	426,31	467,05	384,46
2004						
III	183,32	197,95	174,54	301,41	299,06	-
IV	190,11	197,27	186,83	261,48	261,28	264,00
V	466,54	672,53	201,97	982,06	979,77	-
VI	618,19	676,24	211,48	560,99	561,50	500,71
VII	618,71	690,15	228,91	571,27	578,31	418,43
VIII	521,20	629,84	224,97	458,19	464,14	374,97
IX	434,08	642,71	219,24	378,90	375,92	394,11
X	407,52	662,58	214,94	642,98	641,37	-
XI	433,94	838,52	193,68	602,21	637,39	404,39
XII	329,27	694,73	169,64	581,69	600,35	297,82
2005						
I	293,32	329,57	191,69	558,42	653,76	293,60
II	287,84	598,59	190,57	576,78	669,93	312,75
III	325,91	794,89	190,40	567,25	650,08	399,35

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB, dane CIHZ, MRiRW.

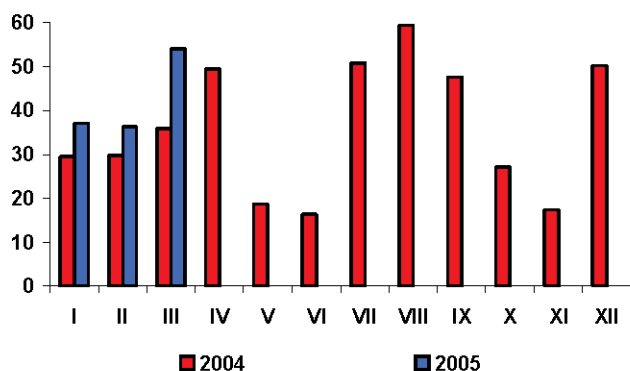
Tab. 3. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena interwencyjna ^a	Cena detaliczna
	workowany	paczkowany		
I-XII	-	-	-	3,14
2004				
III	1,84	2	1,98	2,18
IV	2,46	2,72	1,98	3,30
V	3,17	3,49	1,98	3,37
VI	3,15	3,45	1,98	3,51
VII	3,02	3,20	2,82	3,59
VIII	2,95	3,05	2,80	3,62
IX	2,91	2,98	2,77	3,58
X	2,95	2,99	2,73	3,54
XI	2,87	2,95	2,69	3,52
XII	2,80	2,87	2,62	3,47
2005				
I	2,69	2,77	2,58	3,41
II	2,58	2,65	2,52	3,31
III	2,58	2,65	2,54	3,18
IV	2,63	2,73	2,62	3,14
V ^b	2,66	2,75	2,64	

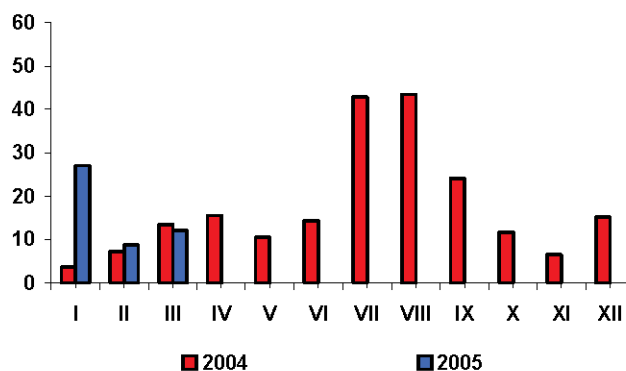
^a cenę interwencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, ^b szacunek IERiGŻ – PIB
Źródło: Dane GUS.

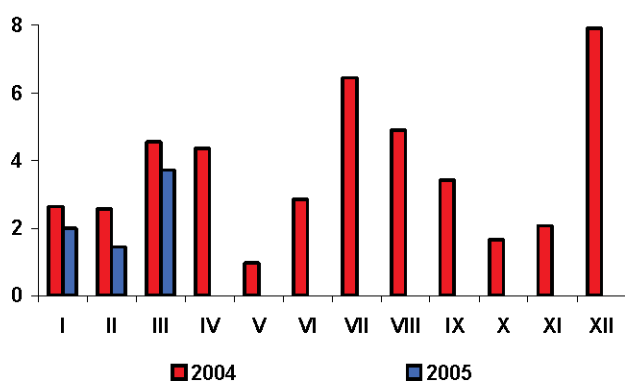
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

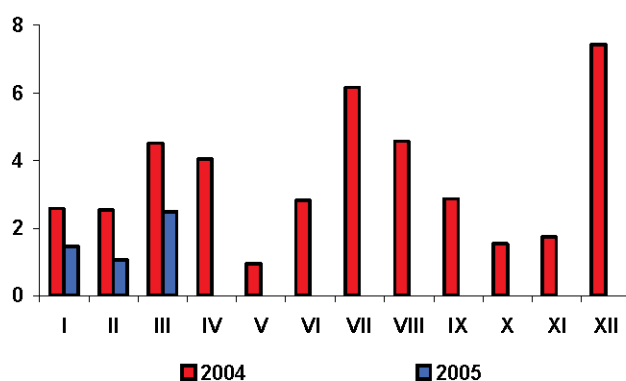
Rys. 2. Eksport do UE-25 (tys. ton)

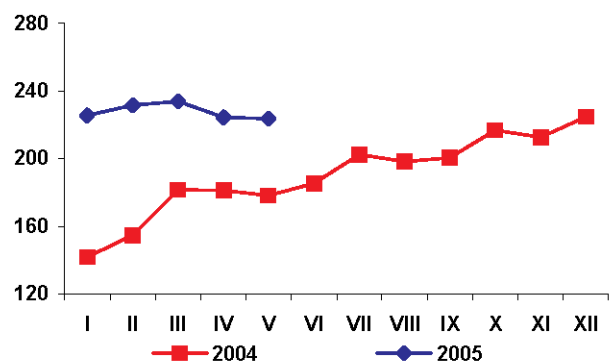
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

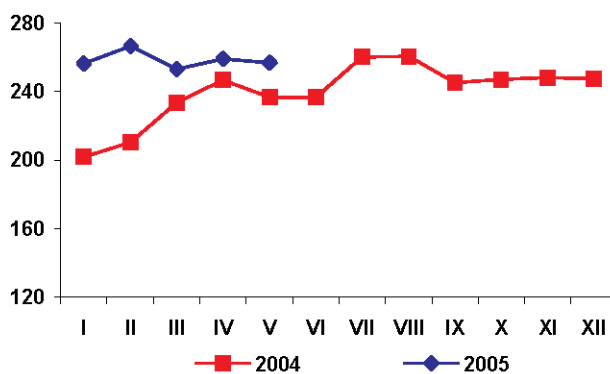
Rys. 4. Import z UE-25 (tys. ton)

Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

W pierwszych siedmiu miesiącach sezonu handlowego 2004/05 (październik – kwiecień) średnie ceny soi amerykańskiej w portach europejskich (269 USD/tonę – cif Rotterdam) i rzepaku europejskiego (264 USD/tonę – cif Hamburg) były niższe niż w analogicznym okresie sezonu poprzedniego – odpowiednio o 23% i 22%. Śruta sojowa (208 USD/tonę) potaniała o 26%, a rzepakowa (136 USD/tonę) o 32%. Ceny olejów: sojowego (541 USD/tonę) i palmowego (392 USD/tonę) – zwały odpowiednio o 18% i 23%, a olejów: rzepakowego i słonecznikowego (708 USD/tonę) – wzrosły odpowiednio o 1% i 5%.

Po przejściowym wzroście notowań cen soi i rzepaku w marcu, w kwietniu ponownie nastąpił spadek ich cen. Podobna sytuacja zarysowała się na rynku śrut oleistych i olejów roślinnych. O przejściowym wzroście zadecydowała korekta prognoz dotycząca produkcji soi w krajach Ameryki Południowej. Według najnowszych ocen zbiory soi w tym regionie świata będą wysokie, lecz niższe niż wcześniej oczekiwano. Dalszy rozwój sytuacji cenowej na światowym rynku oleistych uzależniony będzie głównie od prognoz zbiorów soi w Stanach Zjednoczonych jesienią 2005 roku, przewidujących dobre, choć niższe niż przed rokiem.

Na rynku krajowym w pierwszych pięciu miesiącach 2005 r., przy niewielkich obrotach handlowych rzepakiem (łącznie skupiono niewiele ponad 100 tys. ton), ceny skupu spadały. W maju płacono za rzepak ok. 840 zł/tonę, tj. o 5% mniej niż przed miesiącem i o 9% mniej niż w grudniu 2004 r.

W I kwartale 2005 r. krajowy sektor olejarski przerobił ponad 270 tys. ton rzepaku, tj. o 47% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W porównywanym okresie produkcja oleju rzepakowego rafinowanego wyniosła 93 tys. ton i była o 16% wyższa. Zmalała produkcja oleju sojowego (o 77% do 2,6 tys. ton) i słonecznikowego (o 37% do 6,5 tys. ton). Większa była produkcja margaryn (wzrost o 2,5% do 85 tys. ton).

W I kwartale 2005 r. eksport rzepaku i produktów jego przerobu był znacznie większy niż przed rokiem. Większy był także import śrut oleistych, olejów roślinnych i margaryn.

Od początku roku tanieje olej rzepakowy. W kwietniu ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego były o 2% niższe niż w marcu, o 7% niższe niż w grudniu 2004 r. i o 20% niższe niż w kwietniu ubiegłego roku. W maju trend spadkowy cen zbytu oleju rzepakowego został zahamowany. Potaniała natomiast, w porównaniu do poprzedniego miesiąca śruta rzepakowa. Jej ceny były o połowę niższe niż przed rokiem.

W okresie od grudnia 2004 r. do kwietnia 2005 r. ceny zbytu olejów konfekcjonowanych: rzepakowego, słonecznikowego i sojowego obniżyły się odpowiednio o 8,4%, 3,6% i 1,5%. Zmalały też ceny zbytu niektórych margaryn wysokoutwardzonych (np. margaryna deserowa „Palma” potaniała 1,1%) oraz mieszanek tłuszczów roślinnych i zwierzęcych („Masmix” potaniał o 4,2%). Wzrosły natomiast istotnie ceny zbytu „Masła roślinnego” (o 7,5%). W pierwszych czterech miesiącach 2005 r. dynamika spadku cen zbytu wyrobów gotowych przemysłu tłuszczowego (olejów konfekcjonowanych i margaryn) była większa niż cen detalicznych tych produktów. Wyjątkiem było m.in. „Masło roślinne”, którego ceny na poziomie detalu zmalały, zaś u producenta wzrosły.

W pierwszych czterech miesiącach 2005 r., (w relacji rok do roku), przeciętny wzrost cen detalicznych tłuszczów roślinnych (o 1,3%) był wyraźnie niższy niż całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi (5,4%), a zwłaszcza niż tłuszczów zwierzęcych (15,7%). Po niewielkich podwyżkach w styczniu i lutym, w marcu i kwietniu kontynuowany był trend spadkowy cen detalicznych tłuszczów roślinnych, który występował już w ostatnich miesiącach 2004 roku. Tendencje wzrostowe w pierwszych czterech miesiącach br., wystąpiły tylko na rynku oliwy z oliwek.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2003 I-XII	317 637	224 761	974	54 1424	14,18	0,3	58,7
2004 I-XII	334 815	266 562	34 403	566 974	14,85	10,3	59,1
2004 III	25 549	19 250	31	44 768	1,17	0,1	57,1
IV	26 522	19 368	24	45 866	1,20	0,1	57,8
V	14 300	19 122	2 041	31 381	0,82	14,3	45,6
VI	13 827	20 695	2 986	31 536	0,83	21,6	43,8
VII	11 709	26 433	467	37 675	0,99	4,0	31,1
VIII	34 893	27 276	4 930	57 239	1,50	14,1	61,0
IX	32 277	26 729	5 234	53 772	1,41	16,2	60,0
X	37 958	19 954	5 270	52 642	1,38	13,9	72,1
XI	43 312	29 454	6 305	66 461	1,74	14,6	65,2
XII	45 326	23 599	7 032	61 893	1,62	15,5	73,2
2005 I	33 247	22 449	4 941	50 755	1,33	14,9	65,5
II	38 031	18 482	4 569	51 944	1,36	12,0	73,2
III	38 389	34 936	7 352	65 973	1,73	19,2	58,2
Wskaźnik zmian w %							
III 2005 / II 2005	100,9	189,0	160,9	127,0	127,0	x	x
III 2005 / III 2004	150,3	181,5	23716,1	147,4	147,4	x	x
III 2005 / XII 2004	84,7	148,0	104,6	106,6	106,6	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2003 I-XII	317 637	3892	821	320 708	8,40	0,3	99,0
2004 I-XII	334 815	18 684	33 431	320 068	8,38	10,0	104,6
2004 III	25 549	502	18	26 033	0,68	0,1	98,1
IV	26 522	422	14	26 930	0,71	0,1	98,5
V	14 300	5 273	2 023	17 550	0,46	14,1	81,5
VI	13 827	2 870	2 854	13 843	0,36	20,6	99,9
VII	11 709	1 730	299	13 140	0,34	2,6	89,1
VIII	34 893	1 953	4 864	31 982	0,84	13,9	109,1
IX	32 277	1 508	5 148	28 637	0,75	15,9	112,7
X	37 958	842	5 155	33 645	0,88	13,6	112,8
XI	43 312	1 089	6 150	38 251	1,00	14,2	113,2
XII	45 326	1 624	6 901	40 049	1,05	15,2	113,2
2005 I	33 247	1 025	4 871	29 401	0,77	14,7	113,1
II	38 031	1 365	4 514	34 882	0,91	11,9	109,0
III	38 389	2 034	7 284	33 139	0,87	19,0	115,8
Wskaźnik zmian w %							
III 2005 / II 2005	100,9	149,0	161,4	95,0	95,0	x	x
III 2005 / III 2004	150,3	405,2	40466,7	127,3	127,3	x	x
III 2005 / XII 2004	84,7	125,2	105,5	82,7	82,7	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śrutu rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2003 I-XII	476 456	1 605 462	157 523	1 924 395	33,1	24,8
2004 I-XII	502 223	1 645 141	133 779	2 013 585	26,6	24,9
2004 III	38 324	148 299	11 891	174 732	31,0	21,9
IV	39 783	156 010	2 088	193 706	5,2	20,5
V	21 450	143 090	1 638	162 902	7,6	13,2
VI	20 741	157 476	1 277	176 940	6,2	11,7
VII	17 564	140 167	1 822	155 909	10,4	11,3
VIII	52 340	94 747	11 671	135 416	22,3	38,7
IX	48 416	90 061	12 551	125 926	25,9	38,4
X	56 937	167 368	10 832	213 473	19,0	26,7
XI	64 968	157 510	31 518	190 960	48,5	34,0
XII	67 989	164 145	19 055	213 079	28,0	31,9
2005 I	49 871	136 739	21 103	165 507	42,3	30,1
II	57 047	140 505	28 070	169 482	49,2	33,7
III	57 584	163 030	30 661	189 953	53,2	30,3
Wskaźnik zmian w %						
III 2005 / II 2005	100,9	116,0	109,2	112,1	x	x
III 2005 / III 2004	150,3	109,9	257,9	108,7	x	x
III 2005 / XII 2004	84,7	99,3	160,9	89,1	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ – PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śrutu rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2003 I-XII	476 456	3 304	157 488	322 272	33,1	147,8
2004 I-XII	502 223	3 648	133 215	372 656	26,5	134,8
2004 III	38 324	107	11 891	26 540	31,0	144,4
IV	39 783	325	2 088	38 020	5,2	104,6
V	21 450	100	1 379	20 171	6,4	106,3
VI	20 741	26	1 277	19 490	6,2	106,4
VII	17 564	100	1 723	15 941	9,8	110,2
VIII	52 340	292	11 671	40 961	22,3	127,8
IX	48 416	666	12 551	36 531	25,9	132,5
X	56 937	509	10 627	46 819	18,7	121,6
XI	64 968	1 027	31 518	34 477	48,5	188,4
XII	67 989	179	19 055	49 113	28,0	138,4
2005 I	49 871	130	21 067	28 934	42,2	172,4
II	57 047	82	28 070	29 059	49,2	196,3
III	57 584	31	30 660	26 955	53,2	213,6
Wskaźnik zmian w %						
III 2005 / II 2005	100,9	37,8	109,2	92,8	x	x
III 2005 / III 2004	150,3	29,0	257,8	101,6	x	x
III 2005 / XII 2004	84,7	17,3	160,9	54,9	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ – PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2003 I-XII	351 337	4 128	18 953	336 512	9,20	5,4	104,4
2004 I-XII	348 164	12 058	19 573	340 649	8,92	5,6	102,2
2004 III	31 888	486	1 799	30 575	0,80	5,6	104,3
IV	26 927	279	1 512	25 694	0,67	5,6	104,8
V	29 161	585	1 528	28 218	0,74	5,2	103,3
VI	27 929	1 001	1 434	27 496	0,72	5,1	101,6
VII	33 676	1 147	1 355	33 468	0,88	4,0	100,6
VIII	25 984	1 298	1 678	25 604	0,67	6,5	101,5
IX	30 105	1 256	2 358	29 003	0,76	7,8	103,8
X	31 758	1 747	1 866	31 639	0,83	5,9	100,4
XI	31 749	2 076	1 870	31 955	0,84	5,9	99,4
XII	27 922	1 406	1 622	27 706	0,73	5,8	100,8
2005 I	25 365	1 661	1 975	25 051	0,66	7,8	101,3
II	28 227	2 297	2 063	28 461	0,75	7,3	99,2
III	31 143	1 299	1 963	30 479	0,80	6,3	102,2
Wskaźnik zmian w %							
III 2005 II 2005	110,3	56,6	95,2	107,1	107,1	x	x
III 2005 III 2004	97,7	267,3	109,1	99,7	99,7	x	
III 2005 XII 2004	111,5	92,4	121,0	110,0	110,0	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2003 I-XII	1 016,6	455,1	2,23
2004 I-XII	864,7	481,5	1,80
2004 III	1 095,5	693,8	1,58
IV	1 190,6	691,9	1,72
V	-	701,6	-
VI	-	693,9	-
VII	904,0	616,9	1,47
VIII	861,0	423,4	2,03
IX	902,0	423,8	2,13
X	903,5	425,9	2,12
XI	920,0	417,5	2,20
XII	922,2	416,8	2,21
2005 I	913,8	412,2	2,22
II	904,4	405,9	2,23
III	876,2	396,1	2,21
IV	864,0	382,8	2,26
V	838,0	-	-
Wskaźnik zmian w %			
IV 2005 III 2005	98,6	96,6	x
IV 2005 IV 2004	72,6	55,3	x
IV 2005 XII 2004	93,7	91,8	x

^a ceny skupu rzepaku roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesiące – wyliczenia IERiGŻ - PIB na podstawie cotygodniowych notowań MRiRW
Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny zbytu őrut oleistych^a (zł/tonę)

Okres	Śruta sojowa	Śruta rzepakowa	Relacja cen
2003 I-XII	1035	517	2,00
2004 I-XII	1148	581	1,98
2004 III	1420	688	2,06
IV	1520	704	2,16
V	1540	772	1,99
VI	1200	774	1,55
VII	1080	663	1,63
VIII	980	437	2,24
IX	940	438	2,15
X	920	413	2,23
XI	890	391	2,28
XII	850	375	2,25
2005 I	845	370	2,28
II	850	369	2,30
III	965	378	2,55
IV	945	393	2,40
V	910	384	2,37
Wskaźnik zmian w %			
<u>IV 2005</u> <u>III 2005</u>	97,9	104,0	x
<u>IV 2005</u> <u>IV 2004</u>	62,2	55,8	x
<u>IV 2005</u> <u>XII 2004</u>	111,2	104,8	x

^a őruta sojowa (cena giełdowa) – szacunki IERiGŻ - PIB w oparciu o notowania giełdy Rol-petrol,

őruta rzepakowa (cena producenta) – szacunki IERiGŻ - PIB w oparciu o notowania MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, MRiRW i giełdy Rol-petrol.

Tab. 8. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	Olej sojowy	Olej rzepakowy	Olej słonecznikowy	Olej sojowy	Olej rzepakowy	Olej słonecznikowy
2003 I-XII	3,93	3,22	4,44	5,01	4,45	6,24
2004 I-XII	4,16	3,38	4,34	5,39	4,78	6,07
2004 III	4,11	3,31	4,26	5,30	4,74	6,09
IV	4,15	3,40	4,51	5,32	4,72	6,09
V	4,20	3,47	4,42	5,37	4,75	6,08
VI	4,24	3,45	4,33	5,41	4,79	6,08
VII	4,29	3,40	4,34	5,43	4,81	6,09
VIII	4,27	3,37	4,32	5,46	4,83	6,08
IX	4,18	3,38	4,35	5,48	4,84	6,05
X	4,11	3,36	4,27	5,48	4,83	6,03
XI	4,09	3,40	4,30	5,49	4,81	6,02
XII	4,04	3,46	4,49	5,49	4,75	6,01
2005 I	4,02	3,30	4,38	5,49	4,76	5,99
II	3,93	3,24	4,32	5,47	4,78	5,99
III	3,99	3,21	4,36	5,46	4,76	5,97
IV	3,98	3,17	4,33	5,44	4,74	5,94
Wskaźnik zmian w %						
<u>IV 2005</u> <u>III 2005</u>	99,7	98,8	99,3	99,6	99,6	99,5
<u>IV 2005</u> <u>IV 2004</u>	95,9	93,2	96,0	102,3	100,4	97,5
<u>IV 2005</u> <u>XII 2004</u>	98,5	91,6	96,4	99,1	99,8	98,8

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

Okres	Ceny zbytu					Ceny detaliczne				
	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 250 g	Masmix za 1 kg	Masło w op. 200 g ^a	Smalec w op. 250 g	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 500 g	Masmix w op. 400 g	Masło w op. 200 g ^b	Smalec w op. 250 g
2003 I-XII	3,40	4,12	7,72	9,72	2,86	4,84	6,04	12,38	12,92	4,28
2004 I-XII	3,60	4,24	7,39	12,09	3,47	5,04	6,40	12,68	15,80	4,72
2004 III	3,60	4,20	7,46	10,81	2,93	5,00	6,32	12,58	14,68	4,28
IV	3,64	4,24	7,39	10,39	2,93	5,00	6,34	12,60	14,56	4,28
V	3,64	4,28	7,22	11,30	2,95	5,04	6,36	12,65	14,72	4,32
VI	3,44	x	7,28	12,52	3,20	5,04	6,40	12,68	15,84	4,40
VII	3,52	4,28	7,38	12,95	3,28	5,08	6,44	12,73	16,48	4,52
VIII	3,60	4,28	7,35	12,87	3,37	5,08	6,44	12,75	16,64	4,56
IX	3,72	4,32	7,28	12,89	3,58	5,08	6,46	12,75	16,80	4,72
X	3,72	4,24	7,42	12,89	4,35	5,08	6,48	12,78	16,84	5,24
XI	3,72	4,24	7,55	12,87	4,62	5,08	6,52	12,78	16,92	5,76
XII	3,72	4,24	7,58	12,90	4,69	5,04	6,50	12,73	16,92	6,12
2005 I	3,68	4,36	7,44	12,38	4,30	5,04	6,50	12,73	16,35	6,16
II	3,64	4,48	7,30	12,23	4,20	5,04	6,50	12,68	16,15	6,08
III	3,68	4,52	7,26	12,00	4,12	5,00	6,48	12,63	15,95	6,00
IV	3,68	4,56	7,26	12,00	4,12	5,00	6,48	12,58	15,80	5,88
Wskaźnik zmian w %										
<u>IV 2005</u> III 2005	100,0	100,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	99,6	99,1	98,0
<u>IV 2005</u> IV 2004	107,0	x	99,7	100,7	128,8	99,2	101,3	99,2	102,9	133,6
<u>IV 2005</u> XII 2004	98,9	107,5	95,8	95,0	87,8	99,2	99,7	98,8	96,9	96,1

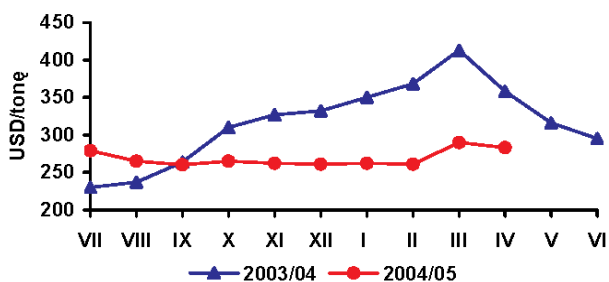
^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

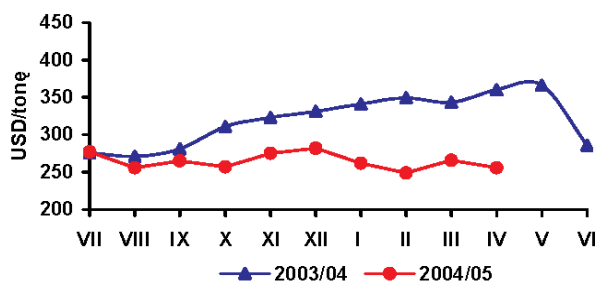
Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS.

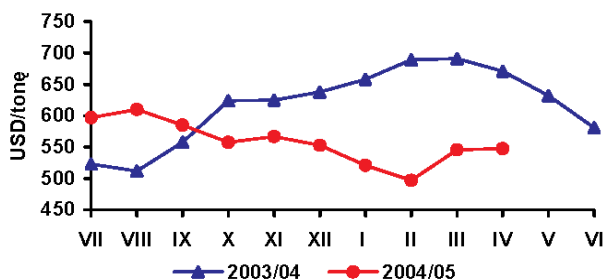
Rys. 1. Ceny amerykańskiej soi (cif Rotterdam)

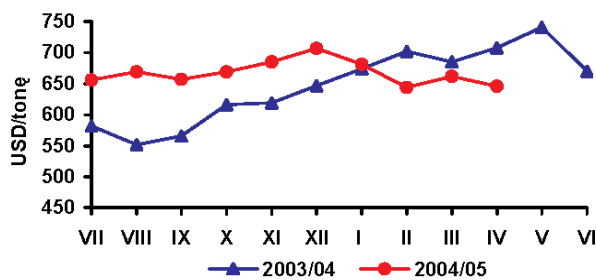
Rys. 2. Ceny europejskiego rzepaku (cif Rotterdam)

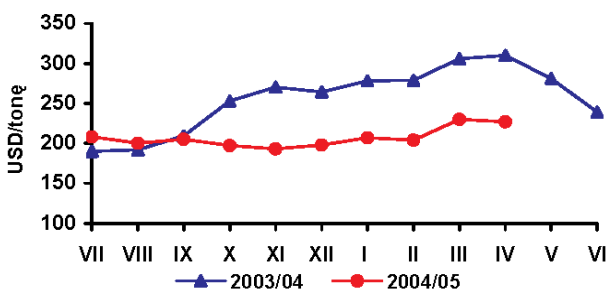
Rys. 3. Ceny holenderskiego oleju sojowego (fob ex-mill)

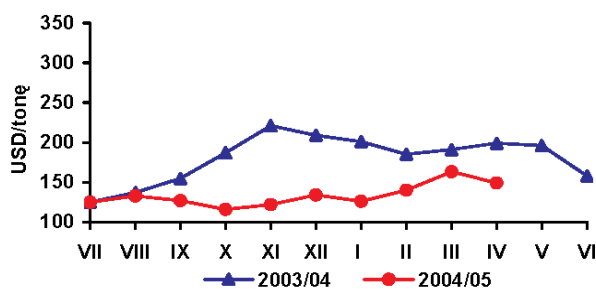
Rys. 4. Ceny holenderskiego oleju rzepakowego (fob ex-mill)

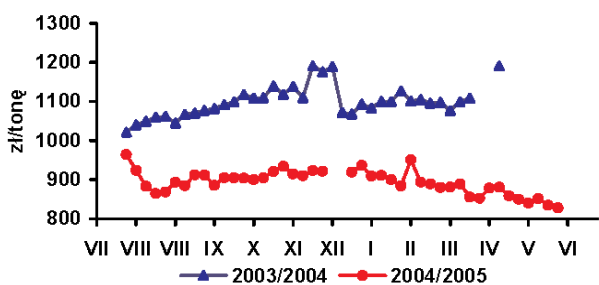
Rys. 5. Ceny argentyńskiej śrutki sojowej 44/45% białka (cif Rotterdam)

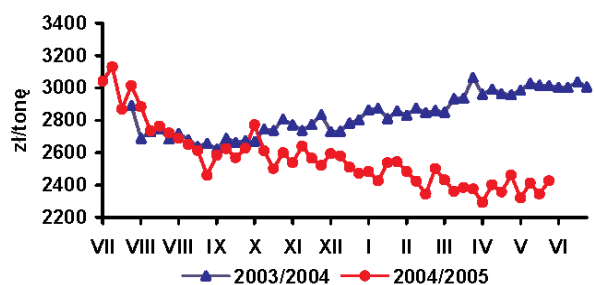
Rys. 6. Ceny niemieckiej śrutki rzepakowej 34% białka (fob Hamburg)

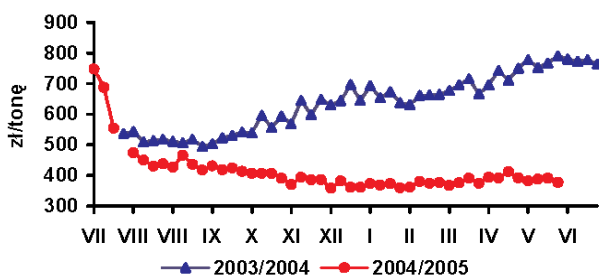
Rys. 7. Ceny skupu rzepaku (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

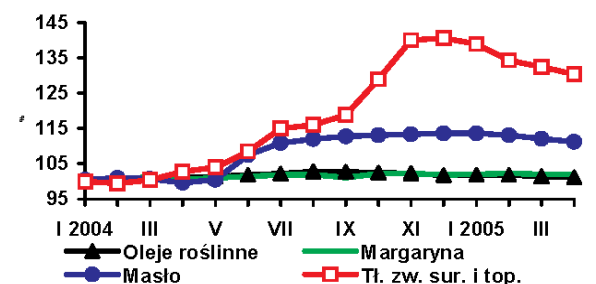
Rys. 8. Ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 9. Ceny zbytu śrutki rzepakowej (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 10. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2003 = 100)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

Z informacji zakładów skrobiowych wynika, że produkcja skrobi ziemniaczanej w sezonie 2004/05 wyniosła ok. 152 tys. ton. i była wyższa o ok. 5% od kontyngentu, który wynosił 144 985 ton. W końcu maja Komisja Europejska podjęła decyzję, że kwoty produkcyjne na skrobię ziemniaczaną dla wszystkich krajów członkowskich w sezonie 2005/06 nie ulegną zmianie. Dla Polski oznacza to skup ok. 0,7-0,8 mln ton ziemniaków i zakontraktowanie ok. 25 tys. ha upraw ziemniaków skrobiowych. Ze względu na przekroczenie ubiegłorocznego kontyngentu, produkcja skrobi w nadchodzącej kampanii będzie niższa od kontyngentu o ok. 5% i może wynieść najwyżej 137 736 ton.

Po znaczącym wzroście cen ziemniaków na targowiskach w pierwszych miesiącach bieżącego roku, ich ceny w kwietniu nieco się obniżyły, ale w porównaniu z kwietniem ub. roku były o 15% wyższe. W porównaniu z ubiegłym rokiem najbardziej wzrosły ceny w województwach: podkarpackim (o 33,6%), łódzkim (o 23,8%), warmińsko – mazurskim (o 22%) i małopolskim (o 20,8%). Wzrost cen należy wiązać z egzekwowaniem przez Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa przepisów w zakresie wprowadzania do obrotu i przemieszczania ziemniaków. Dotknęło to najmocniej województwa, charakteryzujące się na ogół rozdrobnioną produkcją, gdzie konsumenci byli zaopatrywani przez drobnych dostawców, którzy w znaczącej części mi spełnili wymaganych kryteriów. W tych warunkach wysoki poziom cen ziemniaków na targowiskach może utrzymać się przynajmniej do nowych zbiorów.

W I kwartale 2005 r. nadal utrzymywał się stosunkowo wysoki import produktów skrobiowych, chociaż w porównaniu z IV kwartałem 2004 r. nieco się obniżył. W pierwszych trzech miesiącach

br. sprowadzono 6,8 tys. ton skrobi nieprzetworzonych, w tym 5,3 tys. ton skrobi kukurydzianej, 0,8 tys. ton skrobi ziemniaczanej, a 0,7 tys. ton stanowił import skrobi pozostałych (w analogicznym okresie ubiegłego roku import skrobi nieprzetworzonych wynosił zaledwie 0,9 tys. ton). Znacznie większy jest jednak przywóz modyfikatorów skrobiowych. W I kwartale 2005 r. sprowadzono 13,3 tys. ton syropów skrobiowych, 14,4 tys. ton dekstryn i preparatów wykańczalniczych na bazie skrobi. Było to wprawdzie o ok. 30% mniej niż w IV kwartale ubiegłego roku, ale znacząco więcej w porównaniu z I kwartałem ubiegłego roku. Podobne tendencje występują w imporcie pozostałych przetworów, ale skala ich przywozu jest jednak nadal stosunkowo niewielka.

W pierwszych miesiącach bieżącego roku również w eksporcie zanotowano wzrost obrotów. W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku nieznacznie wzrosła sprzedaż na rynki zagraniczne frytek; większy wzrost notowano w eksporcie chipsów i suszów ziemniaczanych. Natomiast mniejszy niż w latach poprzednich był eksport skrobi i mąki ziemniaczanej. Obroty ziemniakami świeżymi do bezpośredniego spożycia były niewielkie, a eksport był niższy niż import (nawet bez ziemniaków wczesnych). Ubiegłoroczne wysokie zbiory w krajach UE-15 spowodowały, że ceny ziemniaków jadalnych w „starych” krajach członkowskich w sezonie 2004/05 są najniższe od dziesięciu lat. Stąd też trudności ze sprzedażą polskich ziemniaków na rynku Wspólnoty oraz wzmożona konkurencja na rynkach trzecich. Przy przeciętnym poziomie zbiorów i cen w krajach UE-15, sprzedaż polskich ziemniaków na rynki zagraniczne zapewne będzie znacznie większa.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej
	2003	2004	2005	2004
I	.	.	.	185
II	.	.	.	-
III	99 000	.	.	109
IV	39 000	43 300	38 600	-
V	36 500	30 000		486
VI	18 300	25 100		-
VII	17 100	29 400		-
VIII	108 000	76 700		7 935
IX	358 100	311 000		44 078
X	368 900	336 600		48 752
XI	209 900	178 100		34 566
XII	44 600	34 100		1 454
RAZEM	1 180 600 ^a	1 104 000 ^b	-	137 565

^aokres VII-XI 2003I, ^bokres VII-XII 2004

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	Wczesne	sadzeniaki	pozostałe	Skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2003 I-XII	1 330	1 350	150 386	50 513	9	136	3 688	72 052	11 653	5 549
2004 I	647	70	4 269	3 316	1	22	315	6 321	666	396
II	690	0	8 556	8 819	1	64	229	5 845	816	540
III	549	74	13 267	12 904	0	152	192	6 358	1 371	534
IV	21	367	10 195	7 348	0	59	202	6 792	1 541	359
V	355	20	7 304	1 832	3	520	750	5 706	587	568
VI	395	1	1 550	2 601	0	505	540	5 596	578	468
VII	150	17	3 653	2 192	0	1 482	556	5 828	561	629
VIII	1	0	809	1 938	5	1 377	716	5 565	479	578
IX	1	0	1 708	4 645	1	1 047	896	5 550	995	575
X	1	0	5 799	6 942	0	1 604	401	6 765	1 109	582
XI	19	192	1 835	6 248	1	2 562	879	6 614	2 167	518
XII	84	0	1 718	6 965	0	2 589	8 006	7 447	1 477	597
2004 I-XII	2 913	742	60 663	65 750	13	11 983	13 681	74 388	12 347	6 345
2005 I	4	0	772	2 723	1	3 242	10 665	6 378	1 487	667
II	4	0	2 159	3 120	0	2 965	670	6 470	1 231	708
III	66	0	2 945	4 653	0	3 084	3 178	7 478	1 573	729

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2003 I-XII	17 810	6 160	4 279	143	4 641	6 580	76 425	2 643	446	572
2004 I	22	16	8	9	134	277	5 044	141	16	21
II	201	147	24	20	276	447	5 934	140	35	93
III	790	944	229	34	434	679	6 649	187	43	76
IV	1 897	5 140	319	7	401	532	8 579	171	8	5
V	15 823	999	4 218	17	569	4 047	6 886	588	30	36
VI	1 416	241	2 542	32	1 278	5 552	5 262	449	29	39
VII	238	241	564	443	1 275	7 286	7 494	934	19	167
VIII	136	265	75	209	1 625	4 718	7 787	1 145	56	165
IX	136	241	8	140	1 526	4 171	7 847	1 342	64	223
X	182	241	172	291	1 291	5 200	7 887	930	41	146
XI	151	241	19	254	2 011	5 590	8 260	677	44	212
XII	202	402	165	139	3 081	6 903	5 825	649	40	120
2004 I-XII	21 193	9 119	8 341	1 594	13 899	45 401	83 454	7 352	428	1 303
2005 I	130	163	1 311	308	2 855	3 993	5 021	705	82	177
II	534	16	2 359	259	2 285	5 250	5 850	635	138	204
III	1 252	530	3 223	240	848	4 028	3 503	682	49	157

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj ceny	IV	II	III	IV	Wskaźnik zmian cen	
		2004	2005	2005	2005	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	Skupu	42,5	.	.	40,2	94,6	-
	Targowiskowa	39,3	43,9	46,1	45,6	116,0	98,9
	Detaliczna	67,0	60,0	62,0	65,0	97,0	104,8
	Importowa	156,7	86,1	107,4	.	96,6	124,7
	Eksportowa	47,5	20,3	19,9	.	59,1	98,0
Relacje cen	Skup / targowisko	1,08	.	.	0,88	-	-
	Targowisko / detal	0,59	0,73	0,74	0,70	-	-
	Skup / detal	0,63	.	.	0,62	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	Skupu (zł/t)	179,8	150,5	151,9	156,8	87,2	103,2
Skrobia ziemniaczana	Zbytu (zł/kg)	1,72	1,64	1,67	1,68	97,7	100,6
Skrobia ziemniaczana	Detaliczna (zł/kg)	2,86	3,08	3,07	3,04	106,3	99,0
Frytki	Detaliczna (zł/kg)	7,90	7,90	7,88	7,88	99,7	100,0
Chipsy	Detaliczna (zł/kg)	33,10	33,50	33,10	32,40	97,9	97,9
Pyzy ziemniaczane	Detaliczna (zł/kg)	6,30	6,34	6,34	6,34	100,6	100,0
Kopytka	Detaliczna (zł/kg)	6,98	7,02	7,06	7,08	101,4	100,3

^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

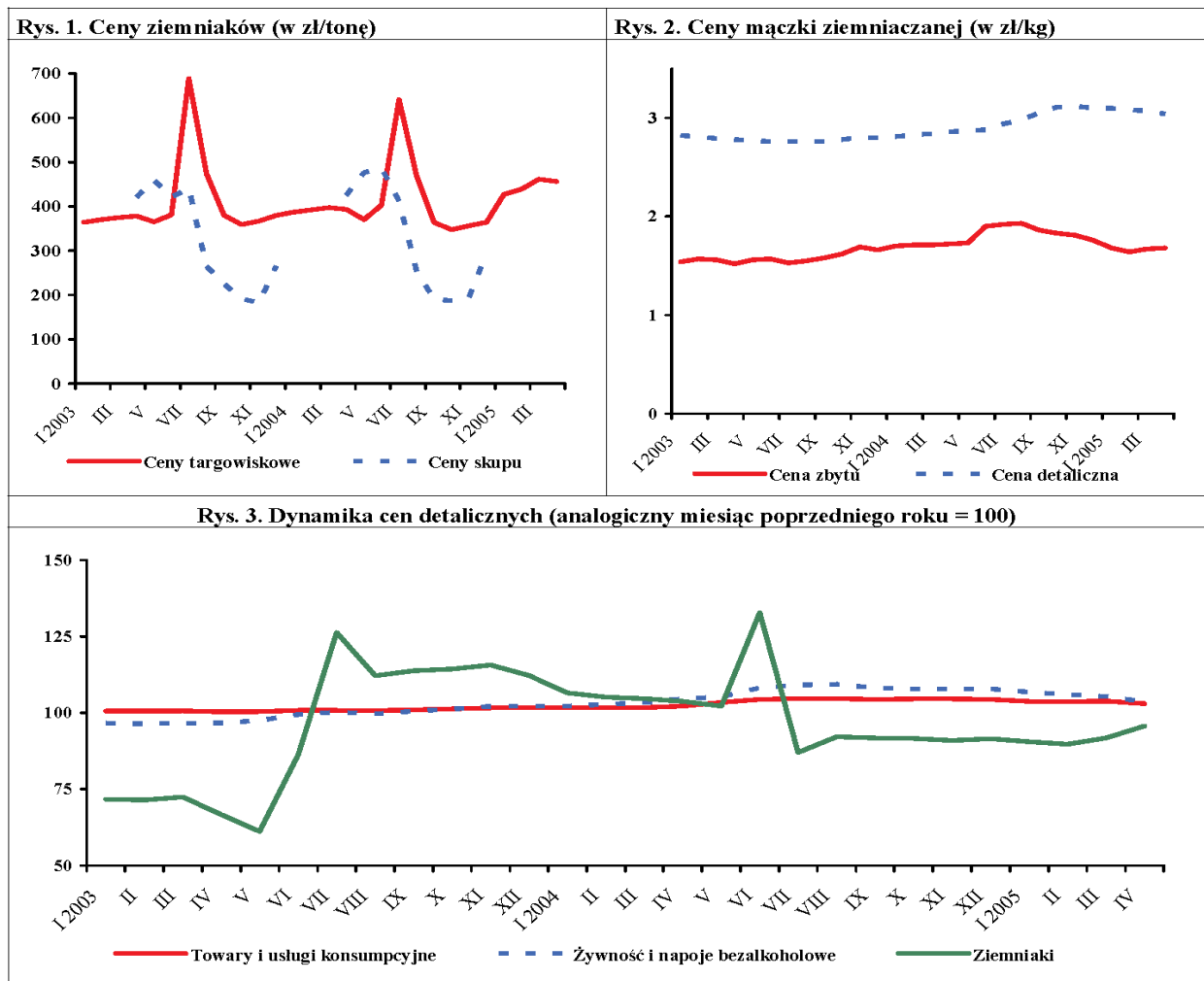
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Województwa	kwiecień	luty	marzec	kwiecień	Wsk. zmian cen		
	2004	2005	2005	2005	roczny	miesięczny	
	zł/t	zł/t	zł/t	zł/t	%	%	
1	Dolnośląskie	48,9	44,9	49,2	51,2	104,6	104,0
2	Kujawsko-pomorskie	39,6	46,2	48,1	45,0	113,7	93,5
3	Lubelskie	31,9	41,8	41,7	36,9	115,4	88,4
4	Lubuskie	52,4	44,6	47,8	47,9	91,5	100,2
5	Łódzkie	36,0	40,5	44,0	44,6	123,8	101,3
6	Małopolskie	39,6	42,7	48,0	47,9	120,8	99,7
7	Mazowieckie	34,0	39,6	41,2	38,8	113,9	94,1
8	Opolskie	52,4	50,4	51,4	55,7	106,2	108,3
9	Podkarpackie	38,1	46,4	46,3	50,8	133,6	109,8
10	Podlaskie	34,4	40,2	45,0	37,2	108,1	82,6
11	Pomorskie	42,5	48,9	50,6	48,9	114,9	96,6
12	Śląskie	46,9	47,6	47,7	51,1	109,1	107,2
13	Świętokrzyskie	30,8	33,9	36,4	34,0	112,3	93,4
14	Warmińsko-mazurskie	40,8	48,5	48,8	49,8	122,0	102,1
15	Wielkopolskie	44,4	45,8	48,4	48,7	109,8	100,6
16	Zachodniopomorskie	46,1	45,2	42,5	44,4	96,3	104,6
maksimum		50,6	52,4	50,4	51,4	x	
minimum		33,6	30,3	33,9	36,4		
różnica w %		50,6	73,2	48,7	41,2		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: GUS

Rynek warzyw

Grażyna Stępka
Tomasz Smoleński

W maju wzrosła podaż warzyw z tegorocznej uprawy, przy czym zauważalne było opóźnienie skupu w stosunku do 2004 r. Ceny nowalii wyraźnie obniżyły się. W maju br. na rynku pojawiły się warzywa z nowych zbiorów, jak: kapusta biała wczesna, botwinka, rabarbar i szpinak. Wzrastały natomiast ceny warzyw ze zbiorów 2004 r., w tym także cebuli w spółdzielniach ogrodniczych (z wyjątkiem cen skupu cebuli obieranej w zakładach przetwórczych).

W I kwartale 2005 r. w eksporcie i imporcie warzyw świeżych i ich przetworów utrzymywały się tendencje wzrostowe. Ekspert warzyw w marcu, w stosunku do analogicznego miesiąca roku ubiegłego, wzrósł aż o 58%, w tym największy był wzrost eksportu kapusty (wzrost 5,6-krotny). Od początku bieżącego roku utrzymywała się natomiast tendencja spadkowa eksportu cebuli. Import warzyw świeżych analogicznie wzrósł w marcu o 58% w tym pomidorów o 70% i ogórków o 96%.

Bardzo wysokie zbiory cebuli w Polsce i większości krajów europejskich w 2004 r., brak poprawy w eksporcie oraz stabilizacja w spożyciu tego warzywa decydowały o dramatycznej sytuacji cenowej. Taniejąca dotychczas cebula w maju zdrożała w stosunku do kwietnia o 39% w spółdzielniach ogrodniczych, o 3% na targowiskach, o 50% w firmach eksportujących, a na rynkach hurtowych o 4%. Jedynie zakłady przetwórcze obniżyły cenę cebuli obieranej o 10% w stosunku do kwietnia br. Zmniejszająca się podaż warzyw z przechowywania powodowała, że prócz cebuli, drożały inne warzywa ze zbiorów 2004 r., jak: kapusta biała (np. podwoiła się cena skupu kapusty z przeznaczeniem na eksport), marchew (również dwa razy wyższa cena skupu na eksport), buraki (o 34% więcej płacono w spółdzielniach i o 71% – w firmach eksportujących). Jednocześnie zwiększająca się podaż

nowalijek powodowała spadek ich cen. Pomidory spod osłon staniały o 27%, a ogórki spod osłon o 32% w spółdzielniach ogrodniczych. W związku z większym zapotrzebowaniem na nowalie i warzywa wczesne zmniejszył się popyt na pieczarki i – mimo uroczystości komunijnych – ceny ich nieco spadły.

W maju br., w stosunku do maja ubiegłego roku, wystąpił bardzo duży spadek cen cebuli. Firmy eksportujące płaciły za to warzywo o 85% mniej, a spółdzielnie ogrodnicze o 70%. Ceny kapusty białej były wyższe (np. ceny skupu przeznaczonej na eksport – prawie pięciokrotnie, a do bezpośredniego spożycia na rynku krajowym trzykrotnie). Ceny skupu oferowane za rabarbar w maju br. przez spółdzielnie ogrodnicze była takie same jak przez rokiem (1,24 zł/kg), natomiast oferowane przez przemysł – o 24% niższe (0,45 zł/kg). Zakłady przetwórcze skupowały szpinak ozimy po średniej cenie 0,44 zł/kg. W 2004r. skup tego warzywa rozpoczął się dopiero w czerwcu. Ceny pomidorów i ogórków są relatywnie wysokie, biorąc pod uwagę, że nie działają cła kwotowe na te warzywa po wejściu Polski do UE. Dotyczy to szczególnie cen na rynkach hurtowych tych warzyw, gdzie krajowe ogórki spod osłon były o 10% wyższe niż rok temu, a krajowe pomidory o 14%.

W czerwcu należy spodziewać się więcej warzyw wczesnych (warzyw pęczkowych, kapusty czerwonej wczesnej) i dalszej obniżki ich cen.. Na rynku pojawi się fasola szparagowa i groszek zielony. Zakłady przetwórcze będą w dalszym ciągu skupować szpinak i rabarbar. Jeśli czerwiec nie będzie zbyt upalny, można spodziewać się dalszego spadku cen pieczarek.

Tabela 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Pomidory gruntowe	Ogórki szklarniowe	Pomidory szklarniowe	Kalafiory gruntowe (szt.)	Pieczarki
2003 I-XII	0,77	1,14	0,50	0,66	0,54	0,80	0,72	3,34	3,82	1,23	4,37
2004 II	0,92	1,17	0,21	0,50	0,46	-	-	7,20	5,90	-	4,17
III	0,96	1,23	0,20	0,49	0,45	-	-	5,38	7,62	-	4,02
IV	0,94	1,34	0,20	0,47	0,44	-	-	4,26	6,89	-	4,11
V	1,06	1,34	0,19	0,54	0,45	-	-	3,26	4,74	-	3,90
VI	1,30	1,64	0,26	0,65	0,42	-	-	1,78	3,09	-	3,86
VII	1,05	1,83	-	0,69	0,47	1,46	-	1,58	1,94	0,99	4,25
VIII	0,79	1,43	-	0,51	0,39	1,57	1,25	-	1,53	1,02	4,68
IX	0,56	1,09	0,20	0,44	0,37	1,48	1,17	1,50	2,19	1,03	4,95
X	0,42	0,84	0,20	0,42	0,38	-	-	2,82	2,05	1,15	4,57
XI	0,38	0,77	0,19	0,40	0,35	-	-	4,15	3,57	-	4,42
XII	0,31	0,73	0,18	0,39	0,34	-	-	3,82	5,51	-	4,89
2004 I-XII	0,80	1,21	0,21	0,50	0,42	1,52	1,20	3,58	4,09	1,05	4,34
2005 I	0,27	0,71	0,20	0,43	0,36	-	-	4,87	5,67	-	4,22
II	0,26	0,70	0,20	0,45	0,36	-	-	-	-	-	4,09
III	0,22	0,70	0,27	0,40	0,37	-	-	5,43	6,97	-	4,24
IV	0,23	0,68	0,37	0,48	0,44	-	-	3,64	6,53	-	4,14
V	0,32	0,70	0,58	0,85	0,59	-	-	2,49	4,74	-	4,00
Wskaźnik zmian w %											
V 2005 IV 2005	139	103	157	177	134	x	x	68	73	x	97
V 2005 V 2004	30	52	305	157	131	x	x	76	100	x	103

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Groszek zielony	Kalafior różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2003 I-XII	0,76	0,30	0,34	0,20	0,68	0,67	0,76	0,70	0,62	0,48	0,33
2004 II	1,09	0,30	0,21	0,19	-	-	-	-	-	-	-
III	1,15	0,30	0,20	0,18	-	-	-	-	-	-	-
IV	1,12	0,30	0,25	0,18	-	-	-	-	-	-	-
V	1,15	0,30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	-	-	-	-	-	0,65	-	-	-	-
VII	0,78	-	-	-	-	0,70	0,66	-	1,25	-	-
VIII	0,60	0,25	0,18	-	-	0,70	0,65	0,66	1,48	0,45	0,25
IX	0,55	0,25	0,21	0,27	-	0,76	-	0,82	1,60	0,57	0,25
X	0,52	0,23	0,22	0,24	0,66	0,80	-	0,79	-	0,58	0,26
XI	0,47	0,20	0,22	0,21	0,63	-	-	0,82	-	-	-
XII	0,44	0,22	0,20	0,21	0,61	-	-	-	-	-	-
2004 I-XII	0,81	0,26	0,21	0,21	0,63	0,71	0,66	0,75	1,45	0,51	0,25
2005 I	0,44	0,23	0,21	0,22	-	-	-	-	-	-	-
II	0,45	0,24	0,21	0,22	-	-	-	-	-	-	-
III	0,37	0,26	0,19	0,23	0,80	-	-	-	-	-	-
IV	0,36	0,36	0,20	0,27	-	-	-	-	-	-	-
V	0,35	0,39	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
V 2005 IV 2005	90	108	x	93	x	x	x	x	x	x	x
V 2005 V 2004	30	130	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemiaki
2004 II	-	-	1,58	0,19	0,56	-	0,41	-	0,84	0,90	0,99	0,35	0,35
III	-	-	1,94	0,18	0,53	-	0,40	-	0,89	0,86	1,06	0,38	0,35
IV	-	-	3,10	0,15	0,44	-	0,44	0,99	1,05	0,82	1,11	0,41	0,35
V	4,38	3,39	2,23	0,15	0,49	-	0,55	1,30	1,81	0,97	1,40	0,45	0,30
VI	3,11	2,06	1,40	0,18	0,69	-	0,66	1,84	2,39	1,36	1,78	0,49	1,24
VII	1,96	1,60	1,16	0,30	0,70	-	0,64	3,01	-	1,01	1,42	-	0,35
VIII	1,56	1,17	0,58	0,25	0,47	2,62	0,45	2,50	-	0,60	1,15	-	0,29
IX	1,12	1,50	0,48	0,21	0,48	2,20	0,42	1,30	-	0,26	1,03	-	0,25
X	1,74	3,45	0,51	0,21	0,43	2,37	0,39	0,93	0,87	0,23	-	0,34	0,26
XI	2,53		0,46	0,19	0,37	2,34	0,35	0,93	0,81	0,19	-	0,34	0,24
XII			0,44	0,18	0,35	-	0,31	0,69	0,67	0,17	-	0,30	0,22
2004 I-XII	2,34	2,20	1,27	0,20	0,50	2,38	0,46	1,50	1,12	0,68	1,21	0,38	0,38
2005 I	-	-	0,55	0,15	0,35	-	0,27	0,69	0,66	0,12	0,75	0,28	0,22
II	-	-	0,79	0,14	0,35	-	0,29	0,70	0,69	0,11	0,72	0,28	0,22
III	-	-	1,44	0,29	0,37	-	0,38	0,83	0,72	0,11	0,87	0,30	0,23
IV	-	-	1,80	0,32	0,33	-	0,39	0,92	0,69	0,10	0,95	0,34	0,31
V	3,58	-	1,95	0,71	0,38	-	0,84	-	-	0,15	1,80	0,58	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>V 2005</u> <u>IV 2005</u>	x	x	108	222	115	x	215	x	x	150	189	171	x
<u>V 2005</u> <u>V 2004</u>	82	x	87	473	78	x	153	x	x	15	129	129	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Soki warzywne pozostałe	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Dania mrożone gotowe	Marynaty
2004 I	2 295	839	27 859	5 166	935	2 038
II	3 084	593	27 447	3 713	1 384	2 058
III	3 483	1 064	32 429	5 371	1 154	2 594
IV	3 232	778	23 859	5 050	1 073	2 723
V	3 067	715	21 967	2 499	825	2 032
VI	2 663	441	14 562	3 902	325	2 001
VII	2 297	152	24 941	11 723	811	5 036
VIII	2 883	631	31 533	13 191	682	11 865
IX	4 827	891	53 242	16 638	815	8 419
X	2 225	698	50 087	6 197	1 556	5 462
XI	2 541	857	42 082	5 743	1 291	5 106
XII	2 437	680	34 969	4 963	1 274	4 041
2004 I-XII	35 034	8 339	384 977	84 156	12 125	53 375
2005 I	2 413	921	33 662	4 307	1 625	2 606
II	2 732	1 083	32 191	4 716	2 359	3 042
III	2 855	1 383	30 392	4 779	1 401	3 567
Wskaźnik zmian w %						
<u>III 2005</u> <u>III 2004</u>	82	130	94	89	121	138

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2003												2004												2005			III 2005 III 2004 (%)
	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III											
Warzywa ogółem	386459	31969	31970	34935	24296	20082	23151	25882	29476	37559	43014	31167	32891	366292	28166	40233	55240	158										
Cebula	169355	22353	20777	21685	13855	8086	6692	6653	6986	13065	21564	17252	16143	175113	15471	18380	15464	71										
Kapusta	72617	2254	3136	4269	5002	3514	3501	1619	1064	1669	2588	2007	1803	32425	2686	12149	23981	562										
Marchew	13447	1553	2030	2291	1409	1212	1306	1364	724	508	703	748	1147	14994	1137	1881	3593	157										
Ogórki	15273	7	3	36	353	1008	1758	2442	6075	3541	826	209	676	16934	131	66	360	1000										
Pomidory	41253	30	15	13	36	2084	3690	7946	7843	9810	9209	2704	2688	46069	177	207	392	3015										
Kalafior	12205	43	30	51	86	423	2459	2338	2728	3120	2169	1101	312	14862	136	102	265	520										
Przetwory ogółem	359321	33445	35973	44565	33553	34131	29503	20926	24908	37594	48975	40486	35958	420019	39301	39760	43631	98										
Susze	11380	1221	1278	1323	901	945	926	1262	1203	1056	1507	1374	1275	14271	1312	950	1193	90										
Marynaty	23464	1683	1688	2562	2368	1699	1176	1376	1719	2862	3139	2360	2630	25262	1771	1995	2807	110										
Konserwy	34469	3147	3502	4317	3160	2222	2974	2087	2522	3750	4923	4753	3900	41257	2785	2829	2885	67										
-kapusta kwasz.	19181	1961	1698	1552	1517	1088	1198	895	829	1014	1550	1112	1478	15892	1212	1218	1452	94										
Mrożonki	279826	26312	28488	35199	26083	27718	23412	15162	18649	28500	38232	30577	26423	324756	32115	32124	34608	98										
Pieczarki i ich przetwory	99835	10991	10418	12315	12432	12185	9635	7707	7648	8972	11897	12420	11810	128428	12321	11207	13094	106										
Warzywa ogółem	84626	5982	5699	5792	4273	7491	8304	8805	9804	11145	12346	7212	9907	96760	6078	6678	9314	161										
Cebula	27462	4105	3798	3767	2511	2034	1847	1796	1779	2769	3928	3040	3453	34828	3180	2946	2435	65										
Kapusta	7869	184	226	285	284	330	365	151	119	146	203	173	168	2633	175	943	1995	700										
Marchew	1586	159	174	183	112	126	127	199	124	87	105	138	190	1723	155	226	420	230										
Ogórki	5007	8	5	31	208	732	704	1000	2405	1225	439	125	403	7284	81	100	289	932										
Pomidory	21690	13	17	22	37	1250	1969	3339	3096	4369	5086	1533	1636	22367	162	182	228	1036										
Kalafior	2599	27	14	6	7	186	527	377	435	684	591	285	145	3285	48	31	69	1150										
Przetwory ogółem	172727	15316	16831	20734	16009	14340	13923	11119	12636	19035	21971	20391	17605	199908	18753	19000	21052	102										
Susze	18971	2017	2030	2253	1512	1512	1560	1849	1855	1752	2462	2244	2037	23084	1983	1654	1881	83										
Marynaty	15179	976	1030	1526	1440	1064	751	887	1166	1988	2214	1632	1763	16436	1236	1384	1998	131										
Konserwy	13204	1067	1278	1548	1377	1181	2114	1480	1794	2594	3283	3084	1899	22700	1522	1541	1618	105										
-kapusta kwasz.	4520	397	386	366	373	259	318	221	264	282	503	397	491	4257	408	398	492	134										
Mrożonki	119910	10614	11793	14641	11027	9830	8742	6174	7230	11812	13440	12566	10997	128867	13203	13349	14213	97										
Pieczarki i ich przetwory	124138	12796	11829	13718	14611	15387	12448	10045	9913	11244	14356	14879	13624	154851	14708	12884	15622	114										

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRIRW i MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2003		2004												2005			III 2005 III 2004 (%)
	I-XII		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	
Warzywa ogółem	181098	17397	19690	23665	16868	33931	26438	8973	6006	5161	8823	13330	17316	197597	17787	15417	19758	83
Cebula	56393	3662	4251	4709	2985	14590	12871	3340	1473	1007	3190	649	978	53706	1048	1195	755	16
Kapusta	1239	12	48	193	336	66	22	20	21	18	23	20	26	805	11	15	94	49
Marchew	20472	190	453	1022	1970	5707	4493	328	186	363	193	239	310	15452	441	1356	2057	201
Ogórki	7552	1794	1413	770	259	226	158	534	110	118	505	2760	3351	11997	3260	1401	1228	159
Pomidory	36535	6329	7072	8666	2453	7790	5163	2205	1912	812	1126	4530	6838	54896	6841	5542	7871	91
Papryka	17556	1721	1853	1733	1625	1724	1341	1244	514	1001	1042	1579	2146	17522	1626	1750	2077	120
Czosnek	16156	621	619	574	1491	97	376	407	991	773	1022	805	483	8260	968	542	660	115
Przetwory ogółem	71297	3875	3999	5208	3898	8863	8772	6163	7944	8232	8209	9445	8999	83608	8173	9432	8577	165
Mrożonki	12186	654	664	638	626	1592	1235	458	897	1178	1368	1299	1361	11968	1167	1628	2072	325
Susze	8181	578	467	490	674	749	1181	679	833	497	396	463	635	7642	512	511	893	182
Marynaty	6008	437	363	459	334	881	632	577	475	598	850	866	650	7123	730	638	636	139
Konserwy	20805	1108	1169	2250	801	2227	2475	1515	2185	3419	2719	3734	2855	26456	2029	2936	1748	78
-akurydza konserw.	14651	580	473	1511	436	1137	810	650	1152	2077	1089	2083	1933	13931	280	1744	1029	68
Koncentrat pomid.	15560	696	732	774	789	2534	2276	2374	3064	1875	2106	2437	2768	22424	3226	3146	2495	322
Warzywa ogółem	88416	11125	12162	13786	10071	12367	7991	4540	2969	3278	4760	10563	17224	110836	18266	16311	20420	148
Cebula	4429	197	410	442	224	1343	1158	479	185	112	268	169	217	5204	233	217	257	58
Kapusta	266	2	12	53	78	25	15	15	15	15	19	17	19	285	7	11	53	100
Marchew	2731	41	70	124	234	635	514	119	89	122	111	150	131	2340	99	186	477	385
Ogórki	6513	1535	1346	619	221	155	116	225	73	106	400	1583	2098	8477	3269	2216	1215	196
Pomidory	26736	3917	4480	5861	2066	5252	2828	1201	784	758	890	3713	8000	39749	8059	6567	9968	170
Papryka	27880	3339	3417	3272	3507	3096	1996	1601	645	974	1092	2218	3860	29015	2747	3196	3549	108
Czosnek	5878	240	294	230	660	142	348	286	655	617	713	731	511	5426	547	476	595	259
Przetwory ogółem	61055	3480	3887	4778	3755	6583	6899	4904	5879	6629	6725	7746	6876	68144	6420	7031	7266	152
Mrożonki	8216	429	472	456	486	1091	795	382	569	768	958	999	1008	8412	1135	1385	1483	325
Susze	12338	838	976	1066	1130	688	1159	874	1069	780	685	742	806	10813	774	683	1297	122
Marynaty	3974	260	271	283	219	528	379	364	282	378	597	561	422	4545	433	414	411	145
Konserwy	19155	1142	1166	1941	884	1853	2328	1487	2021	3017	2599	3372	2503	24312	1861	2454	1933	100
-akurydza konserw.	10865	383	343	1057	282	760	562	420	769	1460	743	1429	1317	9525	187	1157	876	83
Koncentrat pomid.	12004	506	561	580	535	1748	1572	1404	1574	1162	1320	1499	1615	14077	1858	1698	1536	265

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalaflory	Pieczarki	Ogórki konserwowe	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2003 I-XII	0,16	0,11	0,12	0,33	0,53	0,21	1,14	0,58	0,24	0,46
2004 II	0,18	0,07	0,09	1,37	1,16	0,47	1,02	0,56	0,23	0,42
III	0,17	0,07	0,08	0,86	1,65	0,11	1,06	0,52	0,24	0,44
IV	0,18	0,06	0,08	0,59	1,05	0,08	1,14	0,54	0,25	0,45
V	0,25	0,09	0,10	0,73	0,60	0,44	1,24	0,53	0,24	0,44
VI	0,28	0,10	0,10	0,40	0,53	0,21	1,23	0,56	0,27	0,49
VII	0,27	0,09	0,15	0,41	0,42	0,16	1,30	0,60	0,25	0,47
VIII	0,25	0,11	0,17	0,40	0,39	0,16	1,30	0,64	0,32	0,42
IX	0,21	0,09	0,17	0,35	0,45	0,22	1,22	0,65	0,28	0,45
X	0,18	0,08	0,15	0,53	0,55	0,27	1,13	0,66	0,32	0,46
XI	0,18	0,09	0,18	0,60	0,57	0,26	1,12	0,69	0,36	0,45
XII	0,21	0,09	0,17	0,60	0,61	0,47	1,14	0,70	0,33	0,44
2004 I-XII	0,20	0,08	0,11	0,43	0,49	0,22	1,16	0,60	0,27	0,44
2005 I	0,21	0,07	0,14	0,62	0,92	0,35	1,25	0,62	0,34	0,44
II	0,16	0,08	0,12	1,51	0,88	0,30	1,20	1,51	0,33	0,45
III	0,16	0,08	0,12	0,80	0,58	0,26	1,21	0,80	0,34	0,44
Wskaźnik zmian w %										
<u>2004</u> <u>2003</u>	125	73	92	130	92	105	102	103	113	96
<u>III 2005</u> <u>III 2004</u>	94	114	150	93	35	236	114	154	142	100

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalaflory gruntowe
2003 I-XII	0,86	0,74	0,72	0,46	1,86	0,87	6,21	4,62	1,47
2004 II	1,03	0,57	0,29	0,47	-	-	10,00	13,27	-
III	1,01	0,61	0,26	0,46	-	-	5,95	13,01	-
IV	0,96	0,62	0,23	0,42	-	-	5,15	9,22	-
V	1,09	0,63	0,23	0,40	-	-	3,35	5,27	-
VI	1,23	0,69	0,22	0,85	-	-	1,38	3,26	-
VII	0,64	0,75	0,32	0,86	2,00	-	1,71	2,33	1,59
VIII	0,73	0,57	0,31	0,51	1,74	0,86	1,53	1,48	1,19
IX	0,56	0,55	0,35	0,54	1,88	1,00	1,79	1,81	1,42
X	0,42	0,53	0,28	0,48	2,81	1,15	3,25	2,30	1,65
XI	0,34	0,54	0,24	0,45	-	-	5,00	3,57	1,80
XII	0,30	0,56	0,21	0,46	-	-	7,50	4,27	-
2004 I-XII	0,75	0,59	0,26	0,53	2,11	1,00	4,75	5,46	1,53
2005 I	0,35	0,26	0,61	0,45	-	-	9,10	5,25	-
II	0,32	0,31	0,65	0,48	-	-	10,00	7,40	-
III	0,30	0,34	0,68	0,49	-	-	5,46	12,33	-
IV	0,27	0,42	0,73	0,45	-	-	3,80	7,46	-
V	0,28	0,56	1,02	0,52	-	-	3,67	6,00	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>V 2005</u> <u>IV 2005</u>	104	133	140	116	x	x	97	80	x
<u>V 2005</u> <u>V 2004</u>	26	89	443	130	x	X	110	114	x

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafior mrożony	Mieszanka warzywna mrożona ^b	Ketchup	Sok pomidorowy ^a
2004 I	2,67	7,32	2,68	2,67	2,73	4,77	1,93
II	2,44	6,87	2,63	2,74	2,65	4,77	1,94
III	2,46	7,44	2,68	2,92	2,67	4,73	1,89
IV	2,46	8,00	2,70	2,93	2,68	4,70	1,91
V	2,49	8,13	2,70	2,97	2,71	4,82	1,94
VI	2,42	8,35	2,68	2,89	2,56	5,35	2,01
VII	2,49	8,32	2,67	2,88	2,51	5,37	2,00
VIII	2,53	8,39	2,64	2,90	2,53	5,46	2,01
IX	2,72	8,40	2,67	2,92	2,55	5,52	2,04
X	2,82	8,74	2,65	2,97	2,60	5,52	2,07
XI	2,86	8,52	2,63	2,98	2,67	5,75	2,11
XII	2,97	8,50	2,63	2,94	2,63	5,85	2,10
2004 I-XII	2,61	8,08	2,66	2,89	2,62	5,22	2,00
2005 I	2,99	8,29	2,61	2,88	2,59	5,79	2,12
II	2,97	8,07	2,63	2,87	2,59	5,73	2,16
III	2,99	8,21	2,69	2,83	2,60	5,78	2,19
IV	3,06	8,20	2,69	2,86	2,60	5,81	2,23
Wskaźnik zmian w %							
<u>IV 2004</u> <u>III 2003</u>	102	100	100	101	100	101	102
<u>IV 2005</u> <u>IV 2004</u>	124	103	100	98	97	124	117

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory gruntowe	Ogórki gruntowe	Kalafior	Pieczarki
2003 I – XII	1,52	1,01	1,53	1,28	3,12	4,78	10,36	2,38	2,11	4,02	6,02
2004 II	1,59	0,65	1,32	1,12	2,73	3,46	15,15	-	-	6,35	5,72
III	1,65	0,65	1,34	1,11	2,72	3,72	15,22	-	-	6,46	5,83
IV	1,67	0,64	1,36	1,11	2,77	4,05	17,56	-	-	6,22	5,76
V	1,81	0,64	1,42	1,12	3,20	4,12	18,08	-	-	4,78	5,53
VI	2,14	0,65	1,58	1,31	3,90	4,14	14,27	-	3,25	2,74	5,57
VII	2,26	-	1,72	1,49	4,72	-	10,64	3,32	2,80	2,07	6,11
VIII	1,83	-	1,37	1,22	4,00	4,11	4,75	2,43	2,21	1,91	6,46
IX	1,48	0,59	1,21	1,10	3,16	3,50	3,58	2,09	2,24	1,96	6,45
X	1,21	0,55	1,14	1,04	2,77	3,11	3,86	2,50	3,19	2,19	6,04
XI	1,12	0,53	1,12	1,02	2,62	3,00	6,34	-	-	2,49	5,91
XII	1,07	0,53	1,12	1,01	2,54	2,88	12,64	-	-	3,84	6,10
2004 I – XII	1,65	0,61	1,35	1,16	3,19	3,63	12,08	2,61	2,63	4,05	5,93
2005 I	1,04	0,53	1,12	1,01	2,50	2,92	13,20	-	-	6,15	6,00
II	1,01	0,54	1,11	1,01	2,48	3,16	14,18	-	-	6,48	5,86
III	1,00	0,58	1,16	1,03	2,56	3,79	13,55	-	-	6,95	5,80
IV	0,99	0,73	1,26	1,05	2,74	4,48	12,07	-	-	6,17	5,71
Wskaźnik zmian w %											
<u>IV 2005</u> <u>III 2005</u>	99	126	109	102	107	118	89	x	x	89	98
<u>IV 2005</u> <u>IV 2004</u>	59	114	93	95	99	111	69	x	x	99	99

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Kecup	Sok pomidorowy	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny
2003 I – XII	3,79	13,86	6,66	4,92	7,10	5,58	8,30	3,69	5,30	7,89	3,78
2004 II	3,66	14,14	6,48	4,98	7,04	5,48	8,30	3,63	5,30	7,83	3,74
III	3,64	14,29	6,48	4,98	6,98	5,48	8,30	3,61	5,33	7,91	3,74
IV	3,64	14,29	6,46	5,00	6,94	5,42	8,30	3,62	5,25	7,80	3,75
V	3,66	14,29	6,42	5,02	6,92	5,44	8,30	3,62	5,30	7,86	3,76
VI	3,66	14,43	6,40	5,04	6,90	5,42	8,35	3,62	5,33	7,89	3,76
VII	3,67	14,43	6,34	5,04	6,88	5,44	8,35	3,62	5,35	7,91	3,76
VIII	3,73	14,43	6,34	5,06	6,86	5,42	8,35	3,60	5,35	7,89	3,75
IX	3,82	14,57	6,30	5,10	6,82	5,40	8,35	3,60	5,35	7,94	3,75
X	3,96	14,57	6,30	5,10	6,82	5,40	8,35	3,59	5,35	7,91	3,74
XI	4,14	14,57	6,30	5,12	6,84	5,42	8,40	3,59	5,38	7,83	3,74
XII	4,18	14,71	6,26	5,12	6,80	5,38	8,45	3,57	5,30	7,69	3,73
2004 I – XII	3,78	14,41	6,38	5,04	6,90	5,43	8,34	3,61	5,32	7,86	3,75
2005 I	4,26	14,57	6,22	5,10	6,78	5,38	8,40	3,57	5,18	7,77	3,72
II	4,34	14,71	6,20	5,08	6,76	5,38	8,40	3,58	5,18	7,77	3,73
III	4,34	14,86	6,18	5,08	6,74	5,34	8,45	3,57	5,20	7,75	3,72
IV	4,36	15,00	6,16	5,08	7,44	5,22	8,45	3,56	5,23	7,74	3,74
Wskaźnik zmian w %											
<u>IV 2005</u> <u>III 2005</u>	100	101	100	100	110	98	100	100	100	100	101
<u>IV 2005</u> <u>IV 2004</u>	120	105	95	102	107	96	102	98	100	99	100

Źródło: Dane GUS.

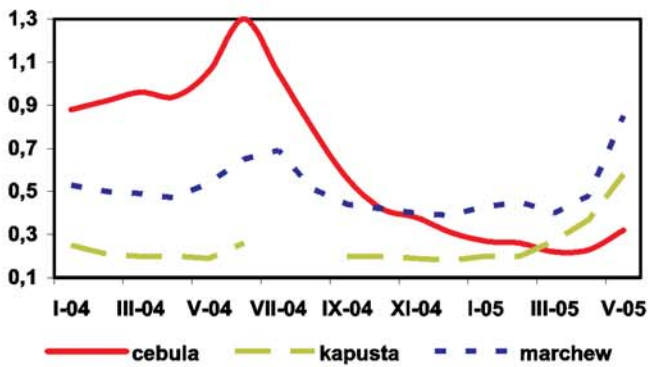
Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych warzyw w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Ceny hurtowe						Ceny detaliczne						
	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły	Cebula	Kapusta biała	Kapusta pekińska	Marchew	Buraki	Pory	Kalafior
2003 I-XII	69	53	41	22	54	43	42	31	46	47	46	65	64
2004 II	51	48	15	22	-	-	42	18	51	36	-	48	104
III	50	52	15	23	-	-	41	-	54	36	34	57	95
IV	47	54	12	20	-	-	-	-	72	-	24	64	104
V	-	57	12	19	-	-	38	-	71	37	-	64	73
VI	-	68	11	40	-	-	49	19	65	49	30	50	59
VII	-	61	18	37	42	63	56	-	59	55	37	-	52
VIII	73	62	21	24	46	59	56	-	55	49	-	57	57
IX	68	65	26	26	51	46	51	20	45	45	-	57	48
X	59	63	23	24	-	-	44	21	48	45	54	59	51
XI	50	72	20	23	-	-	42	21	50	45	43	62	53
XII	41	74	16	24	-	-	42	22	51	45	32	60	53
2004 I-XII	59	57	16	26	48	57	46	20	57	43	33	55	71
2005 I	53	32	48	24	-	-	111	24	55	49	-	62	112
II	47	42	50	27	-	-	60	24	45	46	33	68	106
III	45	41	50	27	-	-	54	27	42	44	33	59	115
IV	42	46	44	24	-	-
V	-	58	57	27	-	-

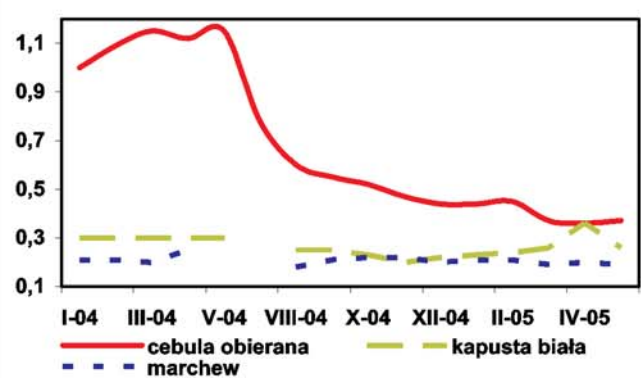
Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse i dla Niemiec ceny detaliczne na podstawie "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

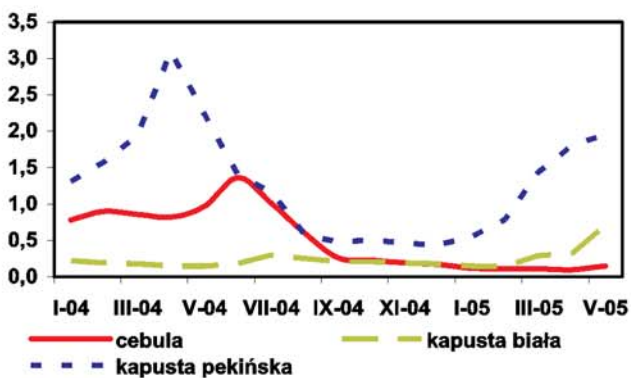
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

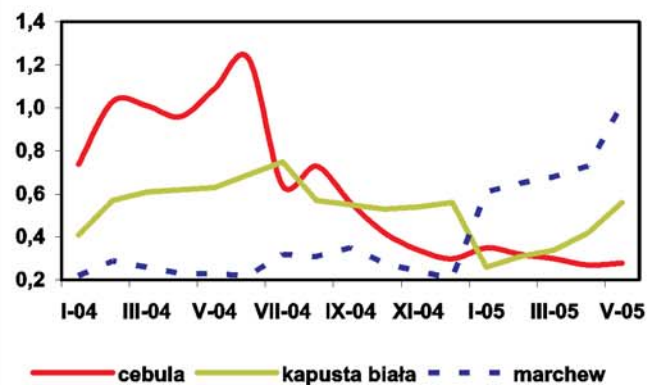
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

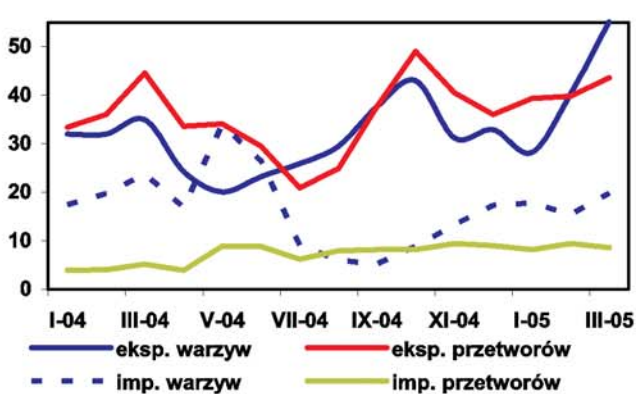
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

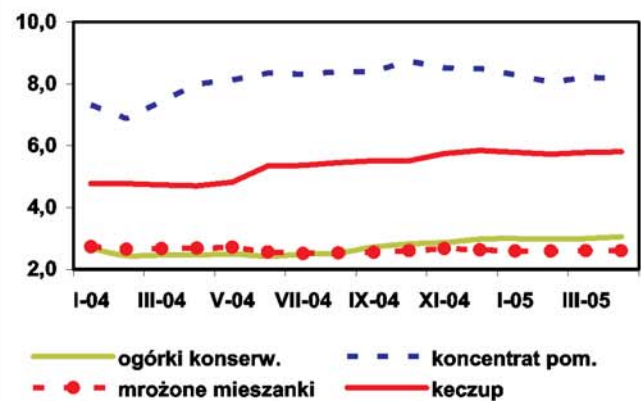
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

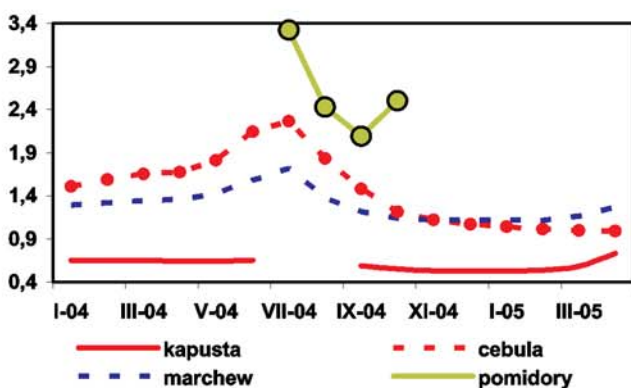
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

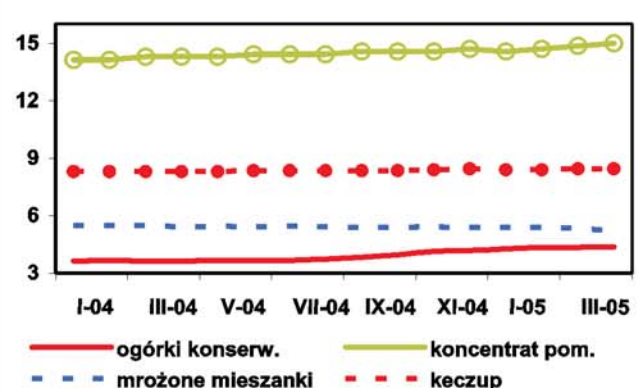
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

W I kwartale 2005 r. wyższa niż w I kwartale roku poprzedniego była produkcja przetworów owocowych. Zadecydował o tym wzrost podaży owoców mrożonych i zagęszczonych soków. Natomiast spadła produkcja przetworów o wyższym stopniu przetworzenia – głównie dżemów i soków pitnych. Nie zmieniły się ceny zbytu dżemów; wzrosły ceny zbytu soków pitnych, a obniżyły się – owoców mrożonych.

Eksport przetworów owocowych zwiększył się w tych okresach ze 112 do 139 tys. ton, a decydujący był wzrost zagranicznej sprzedaży mrożonek. Łączny eksport jabłek i gruszek wzrósł o 3% do 215 tys. ton. W I kwartale 2005 r. wyższy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego był także import większości owoców i ich przetworów, a najbardziej wzrósł przywóz winogron, zagęszczonych soków owocowych oraz puszkowanych brzoskwiń i ananasów.

Większa podaż w kraju, a także na rynku światowym, spowodowała spadek cen w obrotach polskiego handlu zagranicznego niemal wszystkimi owocami i ich przetworami. Ceny w eksporcie zagęszczonego soku jabłkowego a także mrożonych owoców obniżyły się z 1,1 do 0,7 EUR/kg, a dżemów z 1,2 do 1,1 EUR/kg. Od notowanych w I kwartale 2004 r. nie odbiegały jedynie ceny jabłek. Spośród owoców południowych i ich przetworów wzrosły tylko ceny w imporcie bananów i puszkowanych ananasów.

W wyniku spadku cen importowych obniżyły się ceny hurtowe i detaliczne owoców południowych i ich przetworów. Średnie ceny detaliczne owoców cytrusowych były mniejsze o 15%, winogron o 12%, a brzoskwiń w puszkach o 14%. Mimo wyższych cen w imporcie niższe o 7% były też ceny detaliczne puszkowanych ananasów. Potaniały też, pochodzące z produkcji krajowej – owoce mrożone, soki pitne a także jabłka i gruszki (mniejsze były

również ceny skupu tych owoców – odpowiednio o 5 i 18%). W I kwartale 2005 r. wyższe niż w I kwartale 2004 r. były jedynie ceny detaliczne bananów (wzrost z 3,3 do 4,8 zł/kg) oraz dżemów (10,8 wobec 10,4 zł/kg).

W kwietniu 2005 r. ceny detaliczne owoców cytrusowych były o 10% niższe niż w kwietniu 2004 r., ceny winogron spadły o 11%, importowanych gruszek o 16% (w okresie tym brak jest na rynku gruszek krajowych), brzoskwiń w puszkach o 24% i ananasów w puszkach o 9%. Ceny detaliczne bananów były wyższe o 36%, a jabłek o 3% (ceny skupu jabłek wzrosły o 16%). W relacji do kwietnia 2004 r. wyższe o 2% były ceny detaliczne dżemów, a niższe o 2% średnie ceny soków pitnych. Ceny zbytu dżemów zwiększyły się o 3%, a soków produkowanych z krajowych surowców o 10%. Nie zmieniły się ceny zbytu soku pomarańczowego. W kwietniu 2005 r. niższa niż kwietniu roku poprzedniego była marża handlowa w sprzedaży soków pitnych, a nie zmieniła się ona znacznie w sprzedaży dżemów.

W maju 2005 r. ceny skupu jabłek deserowych były wyższe w porównaniu z majem roku poprzedniego o 5%, a średnie ceny płacone przez firmy eksportowe spadły o 6%. Niższe o ponad 10% były ceny hurtowe owoców cytrusowych. Ceny winogron spadły o 17%, a bananów wzrosły o 30%. W maju w porównaniu z kwietniem 2005 r. ceny skupu jabłek i płacone przez firmy eksportowe wzrosły średnio o 5% (najbardziej, bo o 20% wzrosły ceny jabłek z grupy Jonagoldów oraz odmiany Szampion i Idared) Ceny hurtowe owoców cytrusowych zwiększyły się średnio o 5%, a winogron o 19%. Wzrost cen owoców w maju w porównaniu z kwietniem wynikał z sezonowego spadku ich podaży.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki z szypułką spod oston	Wiśnie	Czereśnie	Brzoskwinie	Śliwki
2003 I-XII	1,06	2,28	7,50	1,87	2,64	-	1,67
2004 II	0,86	2,31	-	-	-	-	-
III	0,86	2,27	-	-	-	-	-
IV	0,87	-	-	-	-	-	-
V	1,06	-	15,63	-	-	-	-
VI	1,33	-	10,63	-	2,67	-	-
VII	1,48	-	-	1,43	2,32	1,87	1,27
VIII	1,39	1,71	-	1,42	-	1,76	1,24
IX	1,00	1,46	-	-	-	1,16	0,74
X	0,94	1,38	-	-	-	0,87	0,86
XI	0,90	1,65	-	-	-	-	-
XII	0,83	1,74	-	-	-	-	-
2004 I-XII	1,03	1,85	13,13	1,43	2,47	1,57	1,08
2005 I	0,83	1,73	-	-	-	-	-
II	0,81	1,67	-	-	-	-	-
III	0,84	2,23	-	-	-	-	-
IV	1,01	-	-	-	-	-	-
V	1,11	-	9,08	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
V 2005 IV 2005	132	x	x	x	x	x	x
V 2005 V 2004	105	x	58	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jablka przemysl.	Truskawk i bez szypułki	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Agrest	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2003 I-XII	0,30	4,24	2,82	1,23	2,82	3,40	1,89	1,45	0,94
2004 II	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,23	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,22	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	1,80	-	-	-	3,69	-	-	-
VII	0,21	1,42	1,13	0,48	1,57	2,75	1,08	0,55	-
VIII	0,19	-	0,87	0,45	1,98	-	1,03	0,72	0,46
IX	0,23	-	-	-	-	-	-	-	0,42
X	0,23	-	-	-	-	-	-	-	0,46
XI	0,23	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
2004 I-XII	0,23	1,58	1,03	0,48	1,72	3,37	1,06	0,61	0,44
2005 I	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)									
V 2005 IV 2005	100	x	x	x	x	x	x	x	x
V 2005 V 2004	118	x	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Idared (65 mm+)	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka Konferencja	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czereśnie	Maliny	Śliwki
2004 II	0,48	.	.	0,58	0,61	0,67	0,59	-	1,95	-	-	-	-
III	0,39	1,35 ^a		0,49	0,57	0,65	0,61	-	-	-	-	-	-
IV	0,37	1,35 ^a	1,78 ^a	0,54	0,63	0,68	0,66	-	-	-	-	-	-
V ^a	0,76	1,40	1,88	1,12	1,34	1,40	1,28	-	-	-	-	-	-
VI ^a	1,01	1,58	1,94	1,57	1,49	1,59	1,57	-	-	4,09	3,60	-	-
VII ^a	1,35	1,90	1,80	2,05	1,80	1,89	1,65	-	-	2,72	3,03	4,00	1,07
VIII	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,62	0,96
IX	-	-	-	-	-	-	-	0,95	1,15	-	-	1,75	0,42
X	-	0,95	1,09	0,58	0,79	0,83	0,62	1,14	1,30	-	-	-	0,68
XI	0,47	1,03	1,05	0,65	0,68	0,69	0,61	1,10	1,16	-	-	-	-
XII	0,44	1,19	0,95	0,59	0,62	0,62	0,59	1,68	1,22	-	-	-	-
2004 I-XII	0,64	1,34	1,50	0,88	0,92	0,96	0,88	1,22	1,41	3,41	3,32	3,12	0,78
2005 I	0,42	1,24	1,07	0,58	0,61	0,66	0,59	-	1,29	-	-	-	-
II	0,43	1,06	1,10	0,61	0,60	0,66	0,59	-	1,45	-	-	-	-
III	0,53	1,50 ^a	1,75 ^a	0,83	0,77	0,76	0,71	-	-	-	-	-	-
IV	0,64	1,63 ^a	1,70 ^a	0,97	0,90	0,93	0,91	-	-	-	-	-	-
V ^a	0,61	1,33	1,70	1,13	1,06	1,11	1,09	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)													
$\frac{V\ 2005}{IV\ 2005}$	95	82	100	116	118	119	120	x	x	x	x	x	x
$\frac{V\ 2005}{V\ 2004}$	80	95	90	101	79	79	85	x	x	x	x	x	x

^a z przechowalni KA i ULO (od maja do lipca dotyczy wszystkich jabłek)

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne owocowe i owocowo-warzywne	Sok i zagęszczony	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty
2004 I	11 732	14 660	14 633	1 673	10 312	6 271	367
II	10 682	13 283	17 658	2 947	9 473	7 440	111
III	15 210	17 405	22 485	3 940	11 601	7 498	84
IV	14 131	18 535	20 474	4 362	11 133	6 162	221
V	12 474	17 017	18 660	1 975	8 660	5 501	137
VI	10 425	15 249	15 081	4 566	52 606	6 933	254
VII	9 078	12 153	10 187	12 951	104 197	5 845	1 853
VIII	14 002	13 659	14 450	26 967	61 447	4 460	3 779
IX	22 285	13 237	16 910	45 038	26 052	5 364	1 235
X	29 272	10 908	16 850	66 267	15 428	5 775	430
XI	10 585	15 603	19 715	38 543	15 318	5 507	312
XII	12 346	19 795	18 939	11 056	10 852	5 250	792
2004 I-XII	172 224	181 500	206 040	220 284	337 080	72 012	9 576
2005 I	9 617	14 569	12 055	6 772	10 052	5 645	440
II	8 457	15 703	12 089	2 789	10 604	6 269	351
III	10 895	18 589	20 166	4 188	16 823	6 892	60
Wskaźniki zmian (%)							
$\frac{III\ 2005}{II\ 2005}$	129	118	167	150	159	110	17
$\frac{III\ 2005}{III\ 2004}$	72	107	90	106	145	92	71

^a produkcja ogółem

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2003 I-XII		2004												2005			III 2005 III 2004 (%)	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III			
	tony																		
Owoce świeże	50 890	72 142	91 034	75 737	45 950	41 676	61 141	34 072	43 734	40 669	36 085	48 416	641 548	76 003	88 628	82 792		91	
Jabłka	352 644	49 580	88 790	73 616	39 363	20 883	4 083	4 942	11 386	17 789	19 309	26 803	426 138	62 492	71 872	76 658		86	
Gruszki	3 825	216	117	43	7	68	23	46	639	2 953	3 668	3 742	14 304	2 278	1 053	76		177	
Truskawki	13 627	-	4	20	720	11 797	6 177	1 059	716	594	504	457	22 049	62	39	133		3325	
Sliwki	13 377	-	20	16	85	353	269	2 311	10 392	6 342	325	120	20 232	12	12	147		919	
Maliny	23 589	-	6	2	199	485	19 959	2 871	6 285	1 705	277	300	32 089	300	42	233		x.	
Wiśnie	14 873	-	-	-	376	1 625	11 164	4 629	296	284	376	455	19 206	11	11	67		x	
Przetwory owocowe	557 292	32 389	43 833	48 130	50 206	45 387	58 841	62 818	57 146	67 610	60 673	45 256	607 263	41 402	45 066	52 884		121	
Zagęszczony sok jabłkowy	224 491	11 107	14 581	17 066	22 370	16 946	12 301	16 151	19 802	35 606	27 970	15 911	220 832	11 458	14 393	12 337		85	
Truskawki w puszkach	2 598	140	174	178	177	247	638	272	234	310	222	190	2 923	345	297	394		226	
Wiśnie w puszkach	1 859	230	365	399	437	442	875	1 493	590	691	577	489	7 016	738	664	932		217	
Dżemy	25 598	1 698	2 237	2 343	2 476	2 216	3 068	1 744	2 041	2 131	2 040	2 173	26 747	1 298	1 645	1 733		74	
Mrożonki	218 992	14 377	14 360	16 676	18 020	17 309	30 554	32 267	24 045	21 059	20 362	14 862	241 078	20 509	19 448	30 197		176	
Owoce świeże	134 955	9 855	13 722	14 028	12 694	18 921	27 767	18 615	18 744	14 060	14 073	24 691	203 751	22 417	26 688	21 759		131	
Jabłka	62 403	9 286	12 633	13 114	8 146	5 764	1 257	1 234	2 016	3 341	3 769	5 392	81 585	12 804	14 483	16 917		108	
Gruszki	1 119	50	26	8	4	20	13	201	812	753	1 004	2 022	4 945	1 013	525	34		425	
Truskawki	14 780	-	6	35	776	6 988	2 951	1 049	844	722	616	501	14 488	59	351	133		2217	
Sliwki	3 623	-	13	10	23	99	80	596	2 299	1 520	96	39	4 776	4	3	37		370	
Maliny	22 912	-	8	3	265	592	9 828	1 960	3 788	1 222	380	364	18 410	379	50	286		x	
Wiśnie	7 587	-	-	-	220	919	6 184	1 788	203	200	235	305	10 056	6	6	43		x	
Przetwory owocowe	559 009	33 249	39 965	43 791	38 767	44 447	57 552	52 762	47 773	55 160	47 293	34 245	528 559	34 773	34 091	37 257		93	
Zagęszczony sok jabłkowy	169 644	8 900	8 341	11 153	12 668	13 761	10 083	12 950	14 348	25 125	19 477	11 354	160 435	7 688	9 326	8 783		79	
Truskawki w puszkach	3 459	163	202	209	225	322	621	335	318	390	295	227	3 472	430	361	476		236	
Wiśnie w puszkach	1 639	228	368	391	430	476	857	1 301	596	722	593	528	6 915	719	621	911		214	
Dżemy	31 479	1 998	2 798	3 168	2 904	2 855	3 669	2 146	2 507	2 661	2 454	2 680	32 820	1 482	1 769	1 980		66	
Mrożonki	257 308	16 981	16 316	18 272	19 019	16 578	15 958	24 193	23 972	19 325	16 416	12 112	216 495	17 456	14 980	17 016		93	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRIRW i MF.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2003												2004												2005			III 2005 III 2004 (%)									
	I-XII												I-XII												I	II	III										
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III										
Owoce świeże	918 009	83 943	73 497	76 512	71 217	72 805	60 393	102 737	112 011	86 295	78 219	90 862	97 794	1 006 287	84 422	99 529	86 470	113	260 522	23 364	20 813	23 441	27 211	13 704	12 287	20 215	19 814	24 277	25 297	23 234	23 723	257 380	23 006	26 362	21 097	90	
Banany	360 265	52 640	45 426	41 004	30 936	20 994	14 164	14 435	12 146	14 726	23 272	43 554	56 639	369 934	49 968	53 144	39 958	97	30 191	2	6	43	8	1 035	4 572	21 225	21 225	13 487	2 007	265	64 404	182	166	466	1084		
Owoce cytrusowe	85 454	2 626	2 158	3 629	5 061	6 033	2 368	3 423	15 704	18 622	17 562	14 198	6 721	98 105	2 666	11 288	5 350	147	111 101	52	38	137	765	23 837	20 981	32 359	36 468	10 604	1 798	1 856	130 518	599	685	1 874	1368		
Winoogrona	14 061	33	29	88	539	1 525	1 486	1 636	251	216	986	155	72	7 015	163	234	316	359	Przetwory razem	141 824	9 323	9 550	14 388	12 975	11 085	12 277	14 547	14 171	15 549	18 591	22 386	169 807	13 042	14 086	20 553	137	
Soki zagęszczone	57 390	4 068	4 805	7 180	8 918	4 335	5 167	4 573	5 626	6 426	6 477	7 167	9 085	73 827	6 191	6 000	8 214	114	Soki zagęszczone	32 557	2 701	2 832	3 103	4 654	2 286	2 698	1 882	3 078	2 550	2 273	3 626	4 188	35 872	3 526	3 299	4 415	142
-sok pomarańczowy	15 854	643	882	837	677	777	588	2 852	2 795	1 749	1 551	1 037	875	15 265	898	709	880	105	Mrożonki	5 833	582	337	488	413	543	574	291	456	545	841	1 726	1 437	8 235	611	742	967	198
Susze	1 791	86	116	172	125	301	346	189	253	201	340	172	367	2 668	264	179	297	173	Dżemy	59 653	3 795	3 311	6 108	4 158	6 818	4 376	4 327	5 386	5 186	6 253	8 345	10 482	68 546	4 933	6 386	10 133	166
Przetwory puszkowe.	16 421	928	791	2 123	969	1 944	1 069	1 398	1 200	849	1 614	2 410	3 384	18 679	999	1 825	2 863	135	-ananasy	23 400	1 279	969	1 696	1 314	2 558	1 303	1 040	1 534	1 831	1 891	3 115	3 781	22 310	1 356	2 200	3 775	223
-brzoskwinie	489 494	46 323	39 449	44 677	41 347	34 778	28 340	41 337	43 068	41 521	45 461	51 691	56 076	514 068	46 906	52 398	55 317	124	Owoce świeże	98 271	8 268	7 870	11 491	12 426	5 905	4 948	7 205	5 296	7 948	7 865	9 037	10 736	98 995	10 070	12 392	12 470	109
Banany	202 182	30 353	24 690	21 629	16 681	12 639	8 102	7 709	6 496	8 422	12 319	19 851	30 473	199 365	24 647	26 839	24 635	114	Owoce cytrusowe	27 274	2	4	34	9	987	3 420	9 919	9 987	6 513	824	219	406	32 323	114	113	354	1041
Owoce cytrusowe	75 868	2 566	2 173	3 235	4 886	6 197	2 662	3 451	10 417	11 042	13 186	10 812	5 336	75 963	3 568	3 982	6 786	210	Brzoskwinie i nekt.	18 466	19	23	66	405	2 244	3 200	4 789	4 116	1 147	480	484	511	17 483	263	333	674	1021
Winoogrona	5 853	18	16	48	396	1 067	984	1 131	187	124	202	76	58	4 308	139	153	212	442	Arbuzy	130 628	8 302	8 635	12 747	12 226	12 766	10 397	12 199	13 154	13 032	14 227	16 749	17 312	151 747	12 986	12 914	18 207	143
Arbuzy	55 975	3 646	4 249	6 174	7 504	4 315	4 684	3 718	4 394	5 036	5 103	5 251	6 261	60 335	4 724	4 715	6 662	108	Soki zagęszczone	31 615	2 311	2 470	2 589	3 673	1 954	2 155	1 520	2 360	2 117	1 744	2 360	2 849	28 102	2 400	2 395	3 119	120
Przetwory puszkowe	18 824	721	981	1 045	818	1 071	717	3 348	3 280	2 236	1 725	1 204	1 046	18 193	912	717	865	83	-sok pomarańczowy	8 098	799	489	986	610	656	758	448	661	934	1 451	3 152	1 874	12 817	943	1 148	1 431	145
Mrożonki	2 350	142	144	250	196	385	459	257	308	265	526	266	521	3 720	469	249	589	236	Mrożonki	44 014	2 901	2 677	4 150	3 030	6 162	3 686	4 357	4 462	4 471	5 237	6 663	7 419	55 214	5 785	5 922	8525	113
Susze	8 668	474	365	1 001	498	1 378	619	726	682	523	960	1 381	1 977	10 584	541	1 057	1 622	90	Dżemy	15 280	922	702	1 190	929	2 373	932	754	993	1 115	1 155	1 843	2 191	15 098	791	1 214	2 011	97
Przetwory puszkowe																				-ananasy																	
-brzoskwinie																																					

Źródło: Opracowanie IERIGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2004 I	0,19	0,23	12,76		32,00		1,59	0,89	0,80	1,16	0,99
II	0,18	0,22	12,00	0,64	1,25		1,51	0,86	0,76	1,17	1,01
III	0,18	0,18	1,71	0,64	1,28	1,40	1,44	0,89	0,76	1,16	0,99
IV	0,18	0,56	1,71	3,20	1,25	1,00	1,35	0,92	0,74	1,17	0,98
V	0,21	0,30	1,08	0,27	1,33	0,59	1,19	0,90	0,55	1,28	0,98
VI	0,28	0,56	0,59	0,28	1,22	0,57	1,05	0,94	0,81	1,30	1,08
VII	0,31	0,68	0,48	0,30	0,49	0,55	0,78	0,71	0,82	0,97	0,98
VIII	0,25	0,31	0,99	0,26	0,68	0,39	0,79	0,64	0,80	1,23	0,87
IX	0,18	0,28	1,18	0,22	0,60	0,69	0,80	0,67	0,72	1,36	1,01
X	0,19	0,27	1,22	0,24	0,72	0,70	0,83	0,73	0,71	1,26	1,04
XI	0,20	0,27	1,22	0,30	1,37	0,63	0,78	0,71	0,70	1,33	1,03
XII	0,20	0,54	1,10	0,33	1,21	0,67	0,79	0,69	0,71	1,19	1,08
2004 I-XII	0,19	0,35	0,66	0,24	0,57	0,52	1,18	0,77	0,73	1,19	0,99
2005 I	0,20	0,44	0,96	0,48	1,26	0,55	0,69	0,72	0,72	1,24	0,97
II	0,20	0,51	0,91	0,45	1,22	0,53	0,72	0,81	0,74	1,22	0,93
II	0,22	0,44	1,00	0,46	1,23	0,64	0,73	0,81	0,76	1,21	0,98
Wskaźniki zmian cen (%)											
III 2005 II 2005	110	86	110	102	101	121	101	100	103	99	105
III 2005 III 2004	122	244	58	72	96	46	51	91	100	104	99

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2003 I-XII	1,34	1,23	1,41	1,18	1,43	2,77	3,85	2,78	3,25	1,61	2,38	3,87	5,64	3,69	9,68
2004 II	1,20	1,09	1,20	1,15	1,38	3,47	-	-	-	-	2,45	3,72	4,80	3,81	13,50
III	1,25	1,17	1,33	1,30	1,49	3,78	-	-	-	-	3,03	3,38	4,94	3,95	10,65
IV	1,23	1,33	1,33	1,36	1,43	4,19	-	-	-	-	3,27	3,66	4,95	4,09	9,63
V	1,44	1,50	1,63	1,57	1,67	4,78	-	-	-	-	3,46	3,49	5,08	4,46	10,44
VI	1,71	1,79	1,95	1,73	2,01	4,83	3,65	-	-	-	3,64	3,72	5,70	4,06	9,24
VII	2,09	-	-	-	-	4,12	3,75	2,25	3,50	2,50	3,44	3,59	5,63	4,54	10,51
VIII	1,48	-	-	-	-	2,10	-	-	-	1,60	2,67	3,26	5,40	4,40	4,79
IX	1,18	0,93	-	1,55	1,34	1,87	-	-	-	1,50	2,68	3,54	5,36	4,20	4,68
X	1,10	1,10	1,30	1,07	1,30	2,01	-	-	-	-	2,64	4,10	5,25	4,37	5,27
XI	1,15	1,11	1,31	1,02	1,03	2,06	-	-	-	-	3,00	3,27	4,90	4,25	4,79
XII	1,11	1,14	1,29	0,97	0,98	2,17	-	-	-	-	3,46	3,40	4,75	4,06	5,45
2004 I-XII	1,32	1,23	1,40	1,27	1,40	3,15	3,70	2,25	3,50	1,87	2,96	3,59	5,14	4,09	8,34
2005 I	1,19	1,24	1,25	0,87	0,97	2,26	-	-	-	-	3,67	3,25	3,74	3,54	9,96
II	1,16	1,25	1,25	0,88	0,98	2,57	-	-	-	-	3,62	3,20	3,85	3,41	9,77
III	1,19	1,26	1,26	0,89	1,02	3,24	-	-	-	-	4,24	3,55	4,12	3,34	8,79
IV	1,32	1,23	1,20	1,21	1,36	3,20	-	-	-	-	4,19	3,69	4,13	3,39	7,33
V	1,33	1,42	1,29	1,40	1,32	2,82	7,18/a	-	-	-	4,51	3,98	4,07	3,48	8,70
Wskaźniki zmian cen (%)															
V 2005 IV 2005	101	115	108	116	97	88	-	-	-	-	108	108	99	103	119
V 2005 V 2004	92	95	79	89	79	59	-	-	-	-	130	114	80	78	83

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW. a/truskawki spod osłon wg ZEO-IERiGŻ

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok Pomarańczowy
2004 I	7,67	8,33	8,03	2,34	1,31	1,82
II	7,70	8,13	7,67	2,26	1,30	1,84
III	7,73	8,13	7,70	2,22	1,36	1,78
IV	7,67	8,07	7,67	2,28	1,40	1,86
V	7,60	7,93	7,70	2,30	1,48	1,86
VI	7,60	8,00	7,70	2,25	1,49	1,84
VII	7,73	8,07	7,77	2,23	1,53	1,83
VIII	7,67	8,07	7,77	2,39	1,54	1,83
IX	7,70	8,10	7,80	2,41	1,58	1,84
X	7,70	7,97	7,83	2,55	1,62	1,86
XI	7,70	8,07	7,70	2,54	1,60	1,86
XII	7,67	8,03	7,63	2,51	1,60	1,83
2004 I-XII	7,68	8,08	7,75	2,36	1,48	1,84
2005 I	7,67	7,97	7,77	2,48	1,59	1,82
II	7,67	8,03	7,87	2,57	1,60	1,82
III	7,83	8,07	8,00	2,59	1,61	1,85
IV	7,80	8,07	7,97	2,48	1,63	1,85
Wskaźniki zmian cen (%)						
IV 2005 III 2005	100	100	100	96	101	100
IV 2005 IV 2004	102	100	104	109	116	99

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czerśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2004 I	1,85	4,58	-	-	-	-	13,62	3,08	5,24	5,51	6,02
II	1,85	4,75	-	-	-	-	16,01	3,12	5,06	5,26	5,96
III	1,86	5,52	-	-	-	-	14,83	3,71	5,17	5,01	6,11
IV	1,91	5,93	-	-	-	-	13,57	3,95	5,44	4,85	6,34
V	2,16	6,16	-	-	-	-	13,66	4,13	5,66	4,85	6,44
VI	2,54	6,36	-	5,58	5,59	-	12,82	4,51	5,74	5,17	6,77
VII	3,22	6,51	4,35	4,72	4,02	9,18	12,25	4,40	5,75	5,23	7,09
VIII	2,74	4,97	2,68	-	-	9,34	7,75	3,59	5,78	4,96	6,94
IX	2,06	3,25	1,88	-	-	8,54	5,73	3,45	5,68	4,71	7,01
X	1,82	3,21	1,92	-	-	-	5,76	3,49	5,59	4,56	6,85
XI	1,78	3,3	-	-	-	-	5,98	3,89	5,47	4,55	5,03
XII	1,79	3,53	-	-	-	-	6,62	4,62	5,05	4,64	4,68
2004 I-XII	2,16	4,99	2,71	5,15	4,81	9,02	11,17	3,86	5,46	4,94	6,27
2005 I	1,79	3,71	-	-	-	-	12,30	4,65	4,83	4,71	4,70
II	1,79	4,01	-	-	-	-	13,97	4,77	4,66	4,52	4,64
III	1,82	4,61	-	-	-	-	12,80	5,05	4,62	4,76	4,75
IV	1,97	5,00	-	-	-	-	12,07	5,39	4,80	4,96	5,23
Wskaźniki zmian cen (%)											
IV 2005 III 2005	108	108	x	x	x	x	94	107	104	104	110
IV 2005 IV 2004	103	84	x	x	x	x	89	136	88	102	82

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2004 I	10,28	4,29	2,91	3,53	12,00	6,82	6,93
II	10,42	4,30	2,90	3,53	12,32	6,84	7,12
III	10,47	4,29	2,90	3,53	12,48	6,88	7,29
IV	10,56	4,25	2,90	3,50	12,66	6,82	7,35
V	10,61	4,22	2,88	3,50	12,72	6,84	7,46
VI	10,69	4,22	2,88	3,50	12,84	6,82	7,45
VII	10,72	4,23	2,88	3,50	12,88	6,80	7,40
VIII	10,75	4,23	2,88	3,50	12,80	6,80	7,33
IX	10,81	4,23	2,88	3,50	12,62	6,76	7,15
X	10,81	4,20	2,87	3,50	12,36	6,74	7,09
XI	10,81	4,19	2,88	3,49	12,16	6,64	6,91
XII	10,81	4,16	2,85	3,45	11,86	6,50	6,51
2004 I-XII	10,65	4,23	2,88	3,50	12,48	6,77	7,17
2005 I	10,78	4,13	2,84	3,46	11,66	6,50	6,33
II	10,81	4,13	2,84	3,44	11,24	6,40	6,09
III	10,81	4,12	2,84	3,43	10,66	6,26	5,85
IV	10,81	4,13	2,83	3,43	10,30	6,18	5,65
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>IV 2005</u> <u>III 2005</u>	100	100	100	100	97	99	97
<u>IV 2005</u> <u>IV 2004</u>	101	98	98	98	80	91	76

Źródło: Dane GUS.

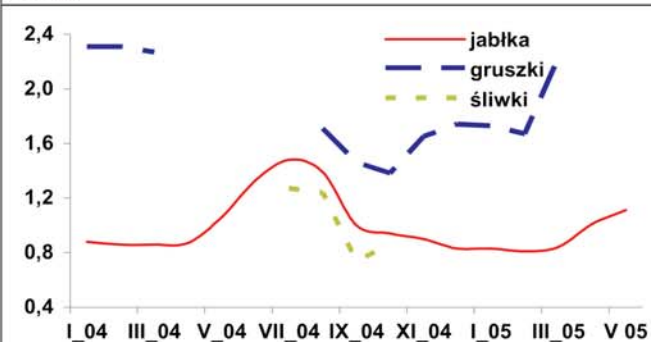
Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Ceny hurtowe					Ceny detaliczne					
	Jabłko odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Śliwki	Jabłko	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2004 I	29	67				22	51	-	66	89	-
II	35	89	-	-	-	22	52	-	63	81	-
III	37	-	-	-	-	23	65	-	67	82	-
IV	36	-	-	-	-	24	70	-	.	88	-
V	42	-	-	-	-	27	75	-	.	94	-
VI	52	-	33	-	-	30	73	25	.	98	-
VII	57	-	38	23	-	39	77	26	65	109	43
VIII		50	-	-	-	33	72	-	53	115	32
IX	35	64	-	-	-	26	48	-	53	117	19
X	42	75	-	-	-	25	46	-	57	112	23
XI	48	86	-	-	-	25	48	-	80	108	-
XII	48	93	-	-	-	25	49	-	108	90	-
2004 I-XII	46	99	-	-	-	28	63	28	68	98	27
2005 I	56	97	-	-	-	34	53	-	97	143	-
II	58	114	-	-	-	35	60	-	89	130	-
III	62	131	-	-	-	34	76	-	92	108	-
IV	53	-	-	-	-
V	57	-	34	-	-

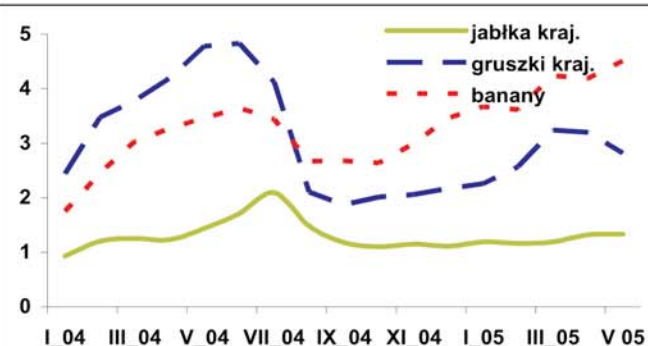
Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP der Markt Obst und Gemüse i dla Niemiec ceny detaliczne na podstawie „Fruit and Vegetable Markets” z poszczególnych miesięcy.

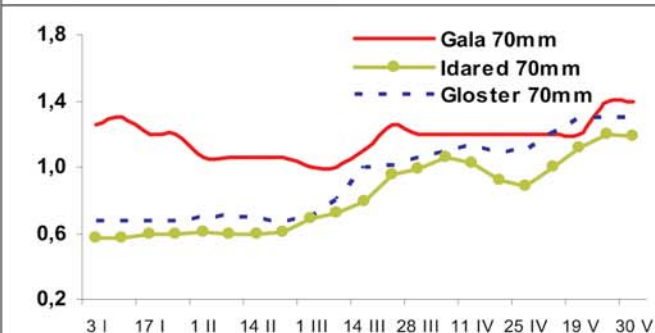
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

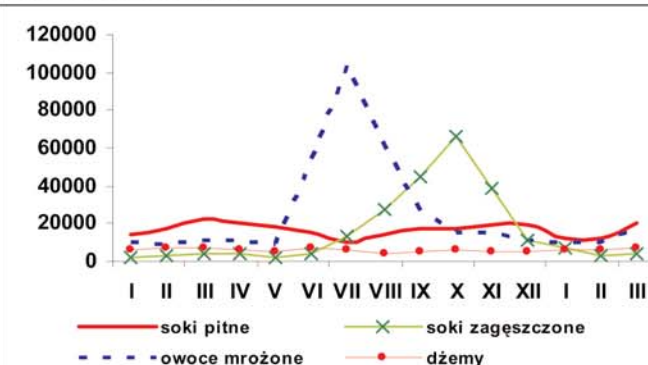
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców (zł/kg)

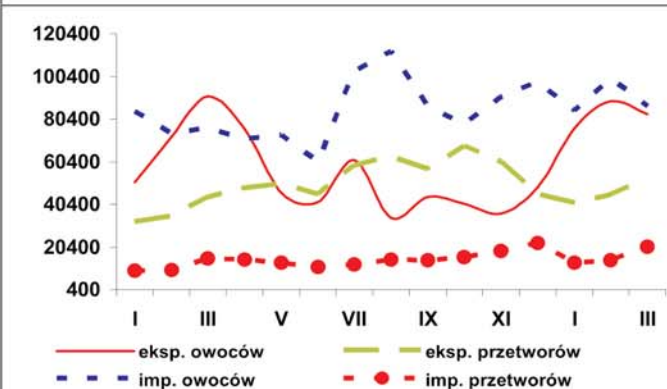
Rys. 3. Ceny skupu jabłek przeznaczonych na eksport w 2005 r. (zł/kg)

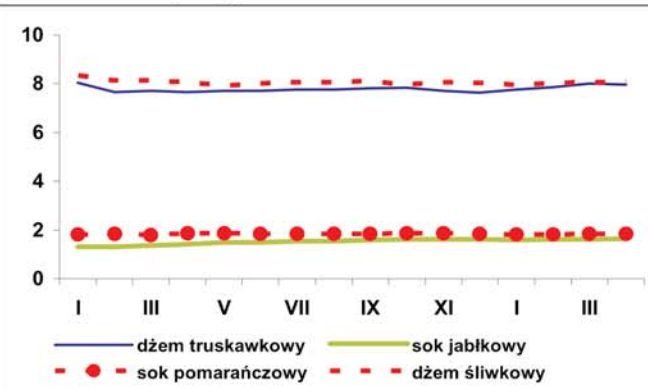
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2004 i w 2005 r. (tony)

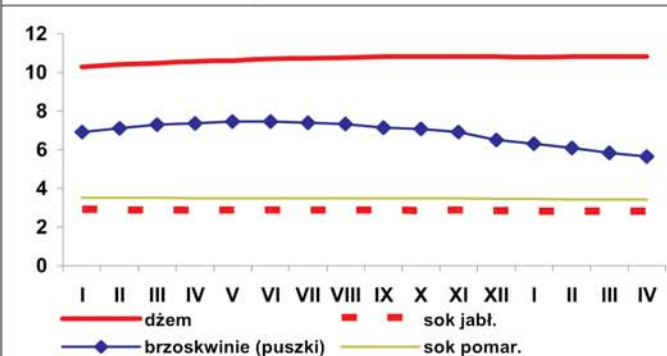
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami (tony)

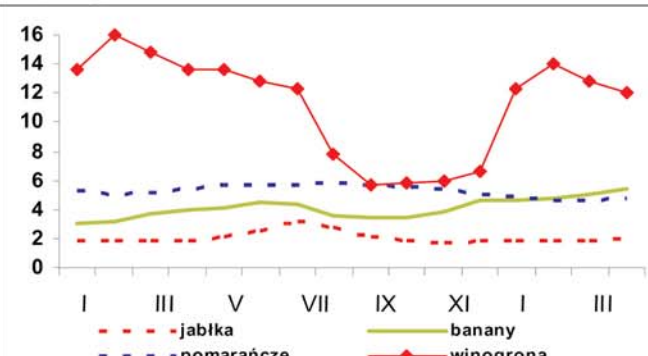
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2004 i 2005 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2004 i 2005 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2004 i 2005 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Elżbieta Tkaczyk

W roku bieżącym sezonowy spadek cen skupu mleka rozpoczął się już w styczniu pod presją kurczącego się popytu na wyroby mleczarskie w kraju oraz malejącej opłacalności eksportu na skutek wzrostu cen krajowych i wzrostu wartości złotówki. W konsekwencji średnia cena skupu mleka w Polsce zmalała z 98,30 zł/100 l w grudniu 2004 roku do 97,20 zł/100 l w styczniu 2005 roku oraz do 93,60 zł/100 l w kwietniu br.

Równocześnie na rynku krajowym, już od marca obserwowano wzrost produkcji artykułów mleczarskich. Znacznie zwiększono produkcję wyrobów trwałych, tj. masła i mleka odtłuszczonego w proszku, czyli produktów eksportowych. Wzrost produkcji śmietany i serów świeżych może być związany z kurczeniem się samozaopatrzenia ludności wiejskiej, co wynika z likwidacji małych stad krów.

Na rynku wyrobów mleczarskich wiosną br. notowano stabilizację, rzadziej spadkowe tendencje cen zbytu i cen detalicznych. Ceny zbytu masła konfekcjonowanego obniżyły się z 11,12 zł/kg w marcu do 10,81 zł/kg w kwietniu i poniżej 10,50 zł/kg w maju br. Ceny pozostałych wyrobów nie wykazywały większych zmian.

Ceny zbytu mleka w proszku utrzymywały się od początku br. na stosunkowo wysokim poziomie: w kwietniu płacono za mleko chude 8,13 zł/kg, a za pełne 10,41 zł/kg, natomiast w pierwszej połowie maja zanotowano spadek do poziomu, odpowiednio 7,71 zł/kg i 9,43 zł/kg.

Równocześnie w ciągu pierwszego kwartału notowano wzrost eksportu większości asortymentów wyrobów mleczarskich, który znacznie przekracza import.

Na rynku Wspólnoty w maju br. ceny masła w blokach, wyrażone w euro, według notowań „Dairy Markets” kształtowały się następująco: w Belgii nieznacznie zdrożało do 2845 EUR/tonę, nie zmieniły się ceny masła w Niemczech 2775 EUR/tonę, Francji 2750 EUR/tonę, Włoszech 2900 EUR/tonę, staniało natomiast w Wielkiej Brytanii z 2851 EUR/tonę do 2844 EUR/tonę.

Równocześnie ceny mleka pełnego w proszku w Belgii nieznacznie wzrosły z 2438 EUR/tonę do 2446 EUR/tonę, w Niemczech wynosiły 2400 EUR/tonę, Francji 2370 EUR/tonę i Holandii 2430 EUR/tonę.

Wzrost cen w maju br. notowano w przypadku mleka chudego w proszku: w Belgii proszek zdrożał z 1980 do 1988 EUR/tonę, w Niemczech z 1915 do 1960 EUR/tonę, Francji z 1960 do 1975 EUR/tonę oraz Holandii z 1960 do 1980 EUR/tonę.

Na światowym rynku, według notowań fob Europa Zachodnia, ceny masła w maju kształtowały się na poziomie 1850-2000 USD/tonę, ceny mleka pełnego w proszku 2150-2250 USD/tonę a mleko odtłuszczonego w proszku 2100-2200 USD/tonę.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka zł/100 litrów				
		średnio	kl. ekstra	kl. I		
2003 I-XII	7 315,8	71,9	.	.		
2004 I-XII	7 682,5	86,7	.	.		
2004	IV	607,9	81,0	91,3	64,7	
	V	712,9	82,3	92,6	66,5	
	VI	717,3	84,0	95,0	64,0	
	VII	731,8	86,1	98,2	62,7	
	VIII	703,5	87,5	98,5	68,0	
	IX	651,1	89,0	99,8	63,8	
	X	632,5	92,3	101,3	66,8	
	XI	570,0	95,8	105,1	66,8	
	XII	590,0	98,3	105,6	74,3	
	2005	I	610,2	97,2	104,4	70,8
		II	568,0	96,3	104,3	71,3
		III	651,4	95,3	101,8	67,0
IV		687,9	93,6	99,5	65,2	
Wskaźnik zmian w %						
IV 2005 III 2005	105,6	98,2	97,7	97,3		
IV 2005 IV 2004	113,2	115,6	109,0	100,8		

^a szacunek

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery			
		chude	pełne				świeże	dojrzewające		
2003 I-XII	1 992,3	148,7	26,8	241,2	214,8	167,0	286,5	195,2		
2004 I-XII	1 994,2	141,0	30,0	249,1	263,1	164,0	281,4	220,2		
2004	III	171,4	7,8	1,6	24,6	18,5	12,7	26,6	18,8	
	IV	164,5	11,2	2,2	22,3	21,1	13,1	24,8	17,5	
	V	171,7	17,7	2,8	23,0	16,0	15,2	24,9	19,7	
	VI	172,6	16,3	3,0	21,3	18,9	14,6	21,5	19,9	
	VII	179,5	16,5	3,7	19,9	26,9	15,6	21,6	19,3	
	VIII	171,1	13,9	2,9	21,7	25,4	14,1	22,9	19,1	
	IX	168,9	13,2	2,9	18,7	22,0	14,3	22,7	20,2	
	X	165,8	11,1	2,7	20,3	21,5	14,5	23,3	18,7	
	XI	157,3	10,4	2,5	19,4	19,2	12,4	22,6	17,9	
	XII	166,3	7,6	2,4	17,8	20,7	13,2	23,6	17,3	
	2005	I	165,0	7,6	2,5	20,8	19,0	12,5	23,3	16,8
		II	155,2	6,7	1,8	19,9	18,2	12,0	22,4	16,5
III		178,7	8,8	2,0	21,5	21,8	14,1	27,3	17,6	
Wskaźnik zmian w %										
III 2005 II 2005	115,1	131,3	111,1	108,0	119,8	117,5	121,9	106,7		
III 2005 III 2004	104,3	112,8	125,0	87,4	117,8	111,0	102,6	93,6		

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2004 IV	1,10	1,55	7,46	9,71	9,87	10,39	0,79	4,27	6,71	11,63
V	1,10	1,55	8,23	10,30	10,24	11,30	0,80	4,27	6,74	11,81
VI	1,11	1,55	8,75	10,51	11,39	12,52	0,81	4,35	6,79	12,07
VII	1,13	1,56	8,84	10,79	12,09	12,95	0,81	4,40	6,85	12,29
VIII	1,14	1,57	8,87	10,89	12,21	12,87	0,81	4,45	6,88	12,39
IX	1,14	1,58	8,85	10,81	12,27	12,89	0,81	4,46	6,91	12,72
X	1,16	1,60	8,96	11,04	12,48	12,89	0,81	4,50	6,98	13,04
XI	1,17	1,61	9,03	11,16	12,56	12,87	0,80	4,54	7,04	13,32
XII	1,19	1,63	9,07	11,18	12,72	12,90	0,81	4,61	7,13	13,35
2005 I	1,27	1,76	7,43	9,20	10,63	10,69	0,79	4,35	7,33	11,59
II	1,27	1,77	7,62	9,36	10,22	10,76	0,77	4,30	7,32	11,28
III	1,21	1,70	8,24	10,61	10,71	11,12	0,76	4,63	7,13	12,64
IV	1,21	1,65	8,13	10,41	10,48	10,81	0,76	4,63	7,15	12,29
V ^a	1,27	1,75	7,71	9,43	10,50	10,40	.	4,24	.	10,62
Wskaźnik zmian w %										
IV 2005 III 2005	100,0	97,1	98,7	98,1	97,9	97,2	100,0	100,0	100,3	97,2
IV 2005 IV 2004	110,0	106,5	109,0	107,2	106,2	104,0	96,2	108,4	106,6	105,7

^a ceny za 1 kg produktu wg ZSRIR za okres 16-22.05.2005 r.

Źródło: GUS i ZSRIR..

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (411 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2004 IV	1,33	2,34	7,41	2,91	2,76	0,62	1,02	1,26	8,90	15,65
V	1,33	2,34	7,45	2,92	2,79	0,62	1,02	1,28	9,91	15,61
VI	1,33	2,35	7,59	2,92	3,07	0,62	1,02	1,28	8,97	15,80
VII	1,35	2,36	7,70	2,94	3,18	0,62	1,01	1,29	9,02	15,97
VIII	1,36	2,36	8,14	2,98	3,22	0,62	1,00	1,29	9,06	16,14
IX	1,37	2,35	8,33	3,01	3,24	0,63	1,01	1,30	9,11	16,33
X	1,38	2,36	8,50	3,03	3,26	0,63	1,02	1,31	9,17	16,70
XI	1,40	2,36	8,71	3,05	3,26	0,64	1,02	1,32	9,23	16,90
XII	1,42	2,39	8,78	3,06	3,26	0,64	1,02	1,34	9,28	17,07
2005 I	1,44	2,41	10,13	3,07	3,27	0,64	1,02	1,34	9,33	17,24
II	1,44	2,41	10,22	3,08	3,23	0,63	1,01	1,34	9,39	17,36
III	1,45	2,42	10,24	3,07	3,19	0,63	1,00	1,35	9,41	17,19
IV	1,45	2,42	10,23	3,07	3,21	0,63	1,03	1,31	9,39	17,21
Wskaźnik zmian w %										
IV 2005 III 2005	100,0	100,0	99,9	100,0	100,6	100,0	103,0	97,0	99,8	100,1
IV 2005 IV 2004	109,0	103,4	138,1	105,5	116,3	101,6	101,0	104,0	105,5	110,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2003 I-XII	107,6	52,0	9,2	0,4	20,0	8,3	5,7	5,3	6,4	1,2
2004 I-XII	128,6	80,3	27,1	49,6	43,5	10,0	8,5	4,4	3,8	1,8
2004 III	7,9	7,2	1,4	0,10	3,7	0,6	0,5	0,1	0,2	0,1
IV	8,5	6,7	2,6	0,09	3,2	1,2	0,7	0,8	0,2	0,1
V	9,9	7,2	4,1	1,6	3,8	0,2	0,4	0,2	0,3	0,2
VI	22,2	7,2	5,6	4,5	3,7	0,8	0,5	0,2	1,1	0,2
VII	10,0	8,0	3,3	5,8	4,0	0,9	0,7	0,4	0,4	0,09
VIII	15,3	8,8	2,4	7,2	3,9	0,8	0,8	0,5	0,2	0,09
IX	15,1	8,0	2,2	7,3	4,5	1,2	0,9	0,3	0,2	0,1
X	9,9	6,6	1,9	7,0	4,2	1,2	0,8	0,2	0,2	0,5
XI	14,0	6,5	1,1	6,5	4,0	1,1	1,3	0,5	0,2	0,1
XII	5,8	5,2	0,8	9,5	4,0	1,1	1,3	0,3	0,3	0,1
2005 I	4,8	5,4	2,1	5,8	5,7	1,0	0,8	1,0	0,2	0,06
II	5,4	6,2	2,6	6,1	6,9	0,7	0,8	0,2	0,2	0,1
III ^a	10,5	7,5	2,9	8,0	7,7	0,7	1,4	0,2	0,2	0,2
Wskaźnik zmian w %										
<u>III 2005</u> II 2005	194,4	121,0	111,5	131,1	111,6	100,0	175,0	100,0	100,0	200,0
<u>III 2005</u> III 2004	132,9	104,2	207,1	8000,0	208,1	116,7	280,0	200,0	100,0	200,0

^a dane nieostateczne.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tona)

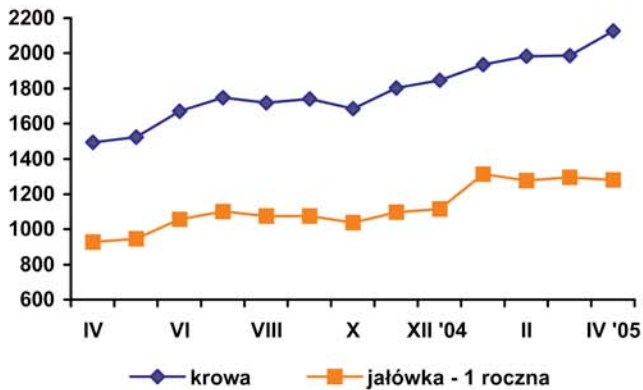
Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2003 I-XII	1 367	2 275	2 065	750	880	1 518	3 246	1 736	797	833
2004 I-XII	1601	2 351	2 406	563	820	1 714	3 247	2 381	1 445	765
2004 III	1 389	2 046	2 091	517	739	1 793	3 343	1 924	1 377	890
IV	1 371	2 105	2 459	529	763	1 656	3 174	1 466	1 417	853
V	1 659	2 210	2 365	1 090	776	2 432	3 313	2 774	1 537	829
VI	1 598	2 338	2 607	972	805	2 107	3 085	3 227	1 254	824
VII	1 793	2 290	2 596	574	835	1 758	2 989	2 719	1 423	1 074
VIII	1 623	2 319	2 546	562	830	1 632	3 096	3 048	1 533	836
IX	1 840	2 451	2 398	577	849	2 015	3 197	3 256	1 578	949
X	1 819	1 672	2 716	519	826	1 983	3 191	3 236	1 773	926
XI	1 406	1 944	2 790	572	891	1 828	3 694	2 477	1 693	1 184
XII	1 588	1 690	2 406	589	895	1 204	3 007	3 124	1 709	962
2005 I	1 744	2 804	2 540	641	900	1 656	3 250	1 594	1 424	1 423
II	1 806	2 527	2 307	674	871	1 889	3 203	3 272	1 569	1 029
III ^a	1 722	2 647	2 647	661	894	1 815	3 278	3 846	1 815	1 337
Wskaźnik zmian w %										
<u>III 2005</u> II 2005	95,3	104,7	114,7	98,1	102,6	96,1	102,3	117,5	115,7	129,9
<u>III 2005</u> III 2004	124,0	129,4	126,6	127,9	121,0	84,7	98,1	200,0	131,8	150,2

^a dane nieostateczne.

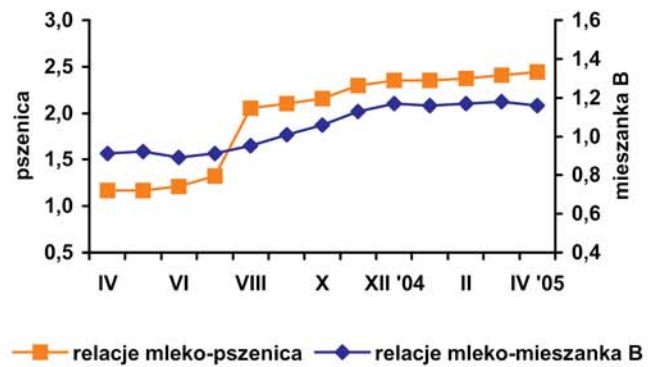
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

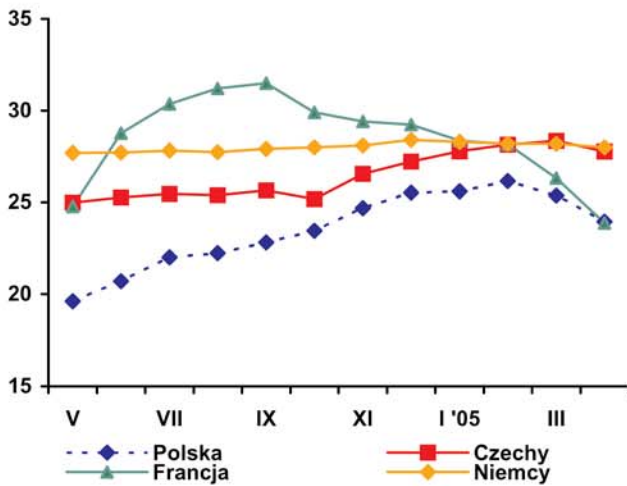
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

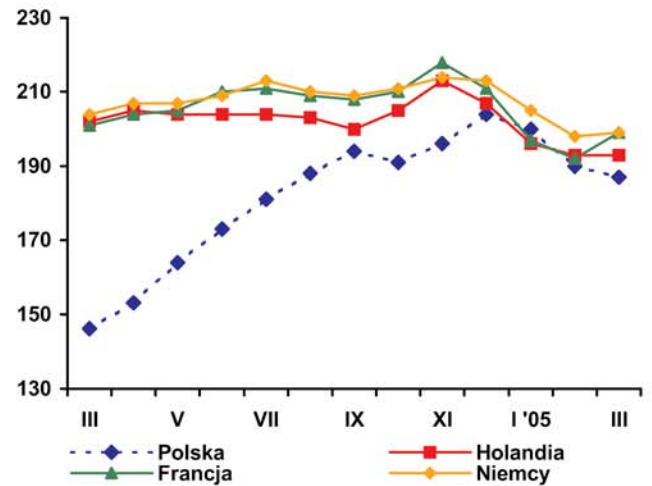
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

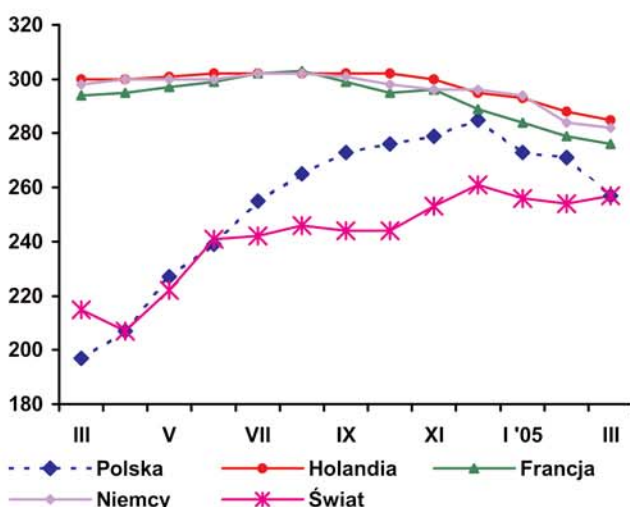
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

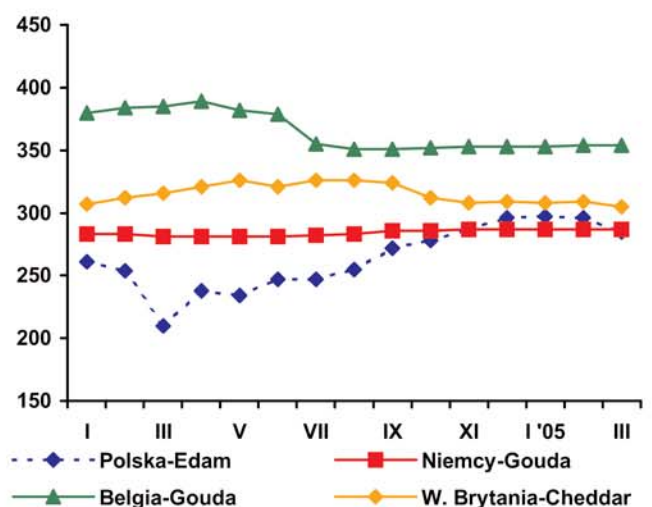
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR i Milk Products.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

W I kwartale 2005 r. eksport mięsa wołowego wzrósł do 23,5 tys. ton z 12,3 tys. ton w I kwartale 2004 r. Natomiast eksport żywca wołowego i cielęcego był zbliżony do analogicznego okresu ub. roku i wyniósł 9,9 tys. ton w ekwiwalencie mięsa. Ale w wyniku niższego pogłowia cieląt, ich eksport obniżył się z 113,4 tys. sztuk w I kwartale 2004 r. do 97,8 tys. sztuk w I kwartale 2005 r., co wskazuje na wzrost udziału bydła w wyższych kategoriach wagowych. Utrzymujący się popyt na wołowinę na rynkach UE-15 i zniesienie od 01.05.2004 r. kontyngentów taryfowych w handlu z państwami członkowskimi umożliwia uzyskanie wyższych cen ze sprzedaży żywca i mięsa wołowego. W miesiącach styczeń – marzec 2005 r. nastąpił sukcesywny wzrost cen w eksporcie:

- cieląt z 3,06 do 3,25 EUR/kg wagi żywej i były one o 62% wyższe w porównaniu do analogicznego okresu ub. roku,
- mięsa wołowego świeżego i chłodzonego z 1,99 do 2,18 EUR/kg, a poziom cen był średnio o 33% wyższy niż w I kwartale 2004 r.,

Udział UE-25 we wpływach z eksportu żywca i mięsa wołowego wyniósł ok. 85%. Jednocześnie Polska korzystała z możliwości subsydiowania eksportu mięsa wołowego do państw trzecich. Eksport mięsa wołowego do państw nie należących do UE wzrósł z ok. 1,0 tys. ton w styczniu br. do 1,3 tys. ton w marcu br. Zniesienie ceł w handlu z UE-25 spowodowało wzrost importu wołowiny z 0,2 tys. ton w I kwartale 2004 r. do 4,4 tys. ton w I kwartale 2005 r. Sprowadzane jest głównie mięso wołowe mrożone po cenie 1,09-1,15 EUR/kg oraz podroby.

W kwietniu br. cena skupu żywca wołowego wynosiła 4,18 zł/kg i była tylko o 0,2% wyższa w porównaniu do poprzedniego miesiąca. Na stabilizację cen skupu żywca wołowego ma wpływ spadek cen skupu wieprzowiny i drobiu, dlatego w czerwcu br. nie należy spodziewać się znaczącego wzrostu cen skupu bydła. Żywiec wołowy

zaczął być relatywnie droższy od drobiu i wieprzowiny, a poprawie relacji cen towarzyszą wyższe niż w ub. roku ceny cieląt na targowiskach. W styczniu br. 1 kg żywca wołowego stanowił równowartość 0,99 kg żywca wieprzowego, a w kwietniu br. 1,16 kg. W miesiącach styczeń – kwiecień 2005 r. ceny zbytu i ceny detaliczne mięsa wołowego rosły wolniej od cen skupu żywca wołowego, co zadecydowało o ukształtowaniu się relacji między tymi kategoriami cen na niższym poziomie niż w analogicznych miesiącach 2004 r. W maju 2005 r. ceny sprzedaży wołowiny charakteryzowały się powolnym wzrostem (ćwierci z buhajów z 9,6 do 9,8 zł/kg a ćwierci z krów z 7,9 do 8,2 zł/kg).

W Polsce ceny referencyjne wołowiny, po wzroście w lutym i marcu br. zaczęły się obniżać. W wyniku wzrostu kursu euro wobec złotego, w maju 2005 r. nastąpił ich spadek z 218,92 do 210,74 EUR/kg. Zbliżone tendencje w kształtowaniu się cen referencyjnych wołowiny wystąpiły również w UE-25. W maju br. cena referencyjna dla całej UE-25 była niższa w porównaniu do poprzedniego miesiąca. Spadek cen referencyjnych nastąpił m. innymi w Niemczech i Holandii natomiast w Dani i były one wyższe w porównaniu do kwietnia br.

W I kwartale 2005 r. skup wzrósł do 12,8 tys. ton i był o 15,1% większy niż w r. ub. Produkcja przemysłowa wołowiny i cielęciny w dużych i średnich firmach obniżyła się z 53,3 tys. ton w miesiącach styczeń – kwiecień 2004 r. do 44,1 tys. ton w analogicznym okresie br. (tj. o ok. 16%).

1 Ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Pomagają one w ocenie sytuacji popytowo-podażowej na rynku wołowiny w UE. W tym celu są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 euro/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania wołowiny, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie	Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny	
		ogółem	żywiec	mięso		
I-XII 2003	274,2 ^a	92,5	37,7	44,3	5,2	
I-XII 2004	255,7 ^b	117,2	43,4	66,6	3,7	
2004	I	12,3	6,1	2,9	2,5	0,0
	II	12,6	7,9	3,1	4,2	0,0
	III	15,5	9,6	3,5	5,6	0,2
	IV	11,2	7,5	3,2	3,8	0,7
	V	11,7	10,9	4,1	6,6	0,0
	VI	10,3	11,3	4,5	6,3	0,7
	VII	10,4	11,2	4,6	6,1	0,4
	VIII	9,6	9,9	3,8	5,5	0,2
	IX	11,4	10,8	3,8	6,3	0,7
	X	11,4	11,3	3,8	6,2	0,5
	XI	11,3	10,5	3,1	6,9	0,1
	XII	11,4	10,2	3,0	6,6	0,1
2005	I	9,6	10,3	3,3	6,9	0,2
	II	9,8	12,0	3,1	8,5	2,4
	III	11,8	12,2	3,5	8,1	1,8
	IV	12,9	-	-	-	-

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób

^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie	Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością		
				zbytu	detalicznej	
2004	I	2,62	10,08	11,11	3,85	4,24
	II	2,73	10,00	11,11	3,66	4,07
	III	2,84	10,39	11,25	3,66	3,96
	IV	2,93	10,73	11,50	3,66	3,92
	V	3,35	11,56	12,28	3,45	3,66
	VI	4,01	13,20	14,04	3,29	3,50
	VII	3,90	13,74	15,42	3,52	3,95
	VIII	3,81	13,67	15,50	3,59	4,07
	IX	3,86	13,83	15,52	3,58	4,02
	X	3,81	13,94	15,63	3,66	4,10
	XI	3,78	13,96	15,77	3,69	4,15
	XII	3,78	13,95	15,84	3,69	4,19
2005	I	3,82	14,01	15,86	3,36	4,15
	II	4,06	14,11	15,86	3,47	3,90
	III	4,17	14,23	15,98	3,41	3,83
	IV	4,18	14,26	16,08	3,41	3,85
w % ceny	sprzed roku	142,6	-	-	-	-
	sprzed m-ca	100,2	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych GUS.

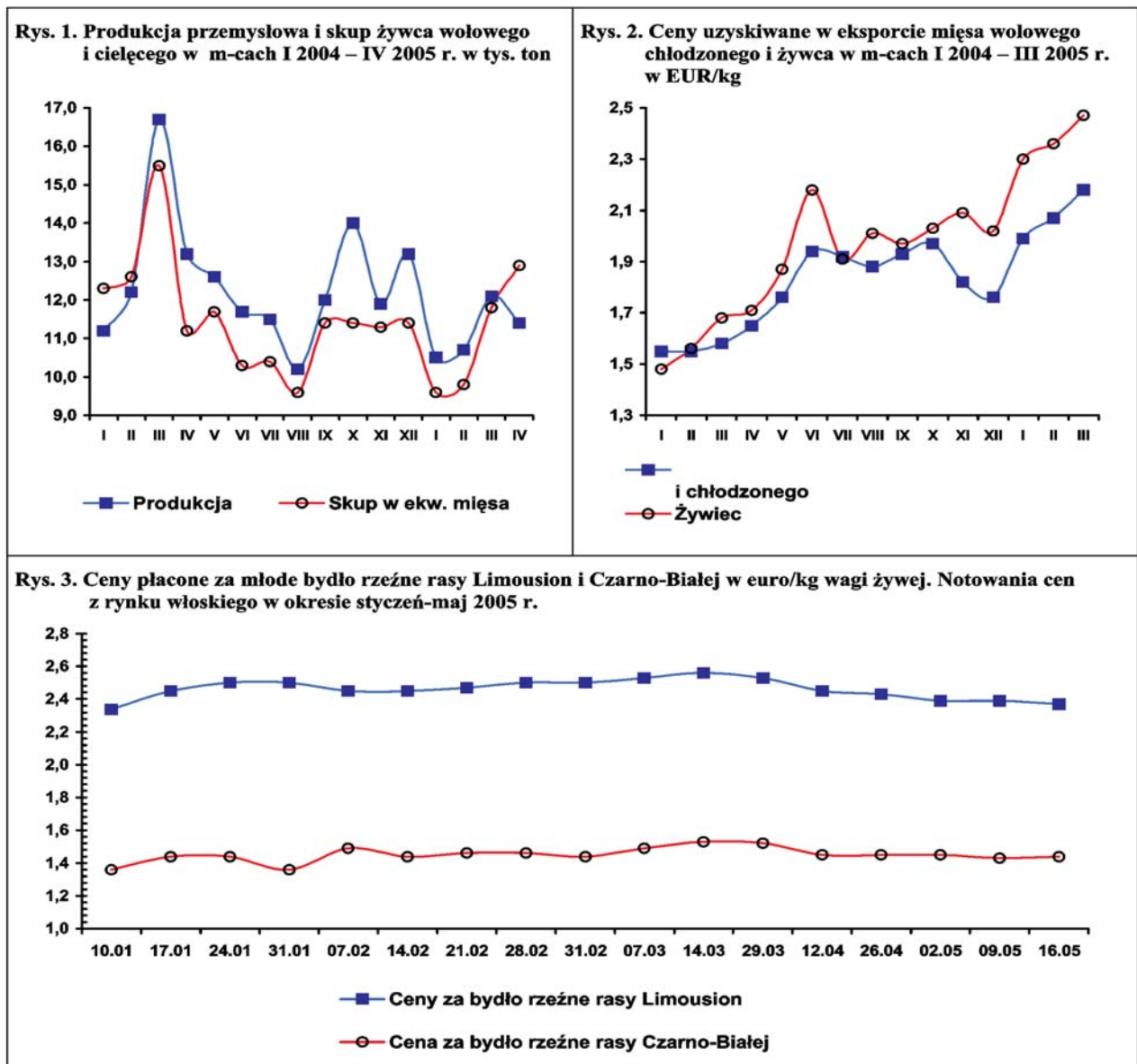

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	Styczeń 2005	Luty 2005	Marzec 2005	Kwiecień 2005	Maj 2005	Czerwiec ^a 2005
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:						
Bydło ogółem	4,04	3,74	4,19	4,19	4,15	4,18
Buhaje kl. R	4,48	4,22	4,46	4,57	4,49	4,80
Krowy R+O+P	3,41	3,12	3,57	3,64	3,56	3,57
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	8,56	8,76	8,96	9,53	8,83	8,95
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:						
Ćwierci z buhajów do 2 lat	9 436	9 065	9 562	9 783	10 089	9 786
Ćwierci z krów rzeźnych	7 270	6 849	7 709	8 166	8 109	8 110
Cena referencyjna w euro/100 kg tuszy schłodzonej:						
UE-25	287,61	283,10	291,52	301,71	301,05	298,80
Polska	209,66	221,32	224,88	218,46	215,98	210,80

a/ z powodu braku danych podany jest ostatni tydzień miesiąca

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski

W wyniku wysokiego poziomu cen trzody chlewnej i niskiego poziomu cen zbóż, chów trzody chlewnej od połowy 2004 roku znów stał się opłacalny. W rezultacie rozpoczął się proces odbudowy pogłowia, które w lipcu ubiegłego roku było mniejsze o 9% niż w lipcu 2003 roku. W marcu 2005 roku poziom pogłowia trzody był jeszcze niższy o 1,2% aniżeli rok wcześniej, ale poziom pogłowia macior prośnych był już wyższy o 11%. Ocenia się, że w połowie tego roku pogłowie trzody chlewnej będzie wynosić około 17,5 mln sztuk, a pod koniec roku przekroczy poziom 18 mln sztuk, wobec 17 oraz 17,4 mln sztuk odpowiednio w lipcu i listopadzie 2004 roku. W końcu 2002 roku oraz w połowie 2003 roku, w którym produkcja była rekordowo wysoka, pogłowie trzody wynosiło odpowiednio 19 oraz 18,5 mln sztuk.

W 2004 roku produkcja żywca wieprzowego wyniosła 2538 tys. ton i była mniejsza o 10,4% niż w 2003 roku. W wyniku załamania pogłowia i produkcji, średni poziom cen skupu trzody wzrósł z 3,19 w 2003 roku do 4,18 zł/kg w 2004 roku, tj. o 31%. W II półroczu ub. r. ceny skupu trzody tej samej jakości (klasa E) w Polsce były nawet wyższe od średniej ceny w Unii Europejskiej. W rezultacie zmniejszył się eksport w tym okresie i wzrósł import wieprzowiny. Wcześniej już zaczął spadać popyt wewnętrzny, gdyż wzrost cen żywca spowodował wzrost cen detalicznych mięsa i przetworów wieprzowych. W grudniu 2004 roku ceny detaliczne tych produktów były wyższe niż w grudniu 2003 roku o około 20%.

Ocenia się, że w I półroczu 2005 roku poziom produkcji trzody jest niższy o około 5% aniżeli w analogicznym okresie poprzedniego roku. Utwierdza nas w tym przekonaniu nie tylko niższe pogłowie trzody w marcu, lecz i dość duży spadek jej skupu w ciągu pierwszych czterech miesięcy br. Wzrost podaży trzody możliwy jest dopiero w IV kwartale tego roku. Tymczasem ceny skupu trzody załamały się, zanim nastąpił wzrost podaży. W I kwartale były one o 10% niższe niż w grud-

niu 2004 roku, ale wyższe o 17% niż w I kwartale 2004 roku, natomiast w okresie kwiecień-maj obniżyły się z 3,90 w marcu do odpowiednio 3,60 i 3,50 zł/kg, a więc znacznie poniżej poziomu analogicznych miesięcy poprzedniego roku. Przyczyną spadku cen trzody był niższy niż w ubiegłym roku popyt krajowy i eksport oraz wyższy import.

W pierwszych czterech miesiącach ubiegłego roku eksport był rekordowo wysoki, ponieważ ARR musiała upłynnić zapasy półtuszy wieprzowych pochodzących z zakupów interwencyjnych prowadzonych w tym okresie oraz wcześniej. Łącznie sprzedano na eksport po niskich cenach (3,54 zł/kg półtuszy) 42 tys. ton. Ponadto w celu wsparcia cen rynkowych trzody w pierwszych czterech miesiącach stosowano również dopłatę w wysokości 2 zł/kg do eksportu półtuszy świeżych. Eksport z dopłatą wyniósł 20 tys. ton. W I kwartale 2004 roku łączny eksport mięsa, przetworów i podrobów wyniósł 80 tys. ton, wobec 44 tys. ton w I kwartale 2005 roku. Jednocześnie import wzrósł z 6 do 34 tys. ton. Spadek eksportu w I kwartale 2005 roku, podobnie jak i w II półroczu 2004 roku odnosi się do krajów trzecich, których udział był dominujący, natomiast import pochodził z północno-zachodnich krajów wspólnego rynku, zwłaszcza z Danii, a także z Holandii, Niemiec i z Belgii.

W pierwszych pięciu miesiącach ceny trzody w Unii sezonowo spadły, choć w nieco mniejszym stopniu niż w Polsce. W okresie tym, w przeciwieństwie do II półroczu 2004 roku, ceny w Polsce znów są niższe od średnich cen w Unii, z wyjątkiem Danii, w której utrzymują się na podobnym poziomie.

W III kwartale ceny trzody sezonowo wzrosną tak w Polsce jak i w innych krajach, aby w IV kwartale znów spaść. Wydaje się jednak, że w obu okresach tak w Polsce jak i średnio w Unii będą one niższe aniżeli w analogicznych okresach poprzedniego roku. Spadek cen w IV kwartale 2005 roku będzie prawdopodobnie początkiem kolejnej niskiej fazy cen.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów		Import mięsa, podrobów i przetworów	
	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b
2003 I-XII	2 006,0	129,4	250,5	288,9	58,6	98,2
2004 I-XII	1 886,0	94,0	207,6	82,9	123,5	210,8
I	106,3	94,0	24,0	.	0,4	.
II	103,5	90,3	28,5	.	1,5	.
III	120,1	107,5	27,5	.	4,5	.
IV	107,5	110,3	18,3	.	2,8	.
V	99,9	109,4	12,9	.	8,7	.
VI	96,7	101,0	11,2	.	15,4	.
I-VI	978,0	98,2	122,5	124,6	33,3	168,2
VII	93,2	95,9	13,6	.	15,5	.
VIII	91,0	88,3	9,5	.	14,7	.
IX	97,2	95,3	12,6	.	15,8	.
X	94,0	104,8	15,4	.	14,3	.
XI	93,7	98,7	16,1	.	17,0	.
XII	108,4	114,5	17,4	.	12,9	.
2005						
I	85,4	80,3	14,4	58,3	10,0	.
II	95,5	92,3	14,2	49,8	12,0	.
III	116,0	96,6	16,0		12,2	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki

^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, żyta, mieszanki T2, Provit i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Targowiskowa cena żyta w zł/dt	Relacje cen trzoda: żyto	Cena mieszanki T2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T2	Cena Provit w zł/dt	Relacja cen trzoda: Provit	Cena prosiąt w zł/szt.
2004 I-XII	4,11	44,40	9,2
I	3,04	46,32	6,5	86,5	3,5	166,5	1,8	78
II	3,25	48,34	6,7	90,0	3,6	171,0	1,9	75
III	3,80	49,08	7,7	91,4	4,2	173,5	2,2	81
IV	3,97	49,17	8,1	94,1	4,2	177,4	2,2	89
V	4,06	49,29	8,7	98,2	4,1	184,8	2,2	95
VI	4,60	49,55	9,3	99,4	4,6	186,4	2,5	105
VII	4,69	49,08	9,4	98,8	4,7	185,1	2,5	116
VIII	4,65	39,72	11,7	97,5	4,8	181,2	2,6	115
IX	4,95	37,96	13,0	93,8	5,3	176,3	2,8	120
X	4,65	38,92	11,9	92,3	5,0	173,5	2,7	116
XI	4,55	38,01	12,0	90,4	5,0	169,5	2,7	124
XII	4,41	37,38	12,8	88,9	5,0	168,2	2,6	130
2005								
I	3,86	38,13	10,1	86,0	4,5	166,9	2,3	132
II	3,95	38,01	10,4	84,7	4,7	164,2	2,4	136
III	3,95	38,16	10,4	83,7	4,7	163,2	2,4	139
IV	3,60	36,95	9,7	x	x	x	x	x

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce, w zł/kg

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		Schabu Środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu średk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu średk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej
2004 I-XII	5,27	12,65	15,68	9,92	14,15	19,83	11,78	.	.	.
I	3,90	10,95	14,38	9,08	12,28	18,54	11,09	112,1	128,9	122,1
II	4,17	10,85	14,32	9,00	12,16	18,47	11,04	112,1	129,0	122,7
III	4,87	11,47	14,65	9,20	12,47	18,57	11,02	108,7	126,8	119,8
IV	5,09	11,99	14,95	9,39	13,25	18,91	11,21	110,5	126,5	119,4
V	5,30	12,33	15,18	9,42	13,64	19,11	11,32	110,6	125,9	120,2
VI	5,90	13,44	15,99	10,07	14,46	19,29	11,64	107,6	120,6	115,6
VII	5,90	13,80	16,35	10,39	15,52	20,85	12,16	112,5	127,5	117,0
VIII	5,95	13,66	16,48	10,41	15,36	20,73	12,16	112,4	125,8	116,8
IX	6,35	13,60	16,49	10,48	15,36	20,75	12,31	112,9	125,8	117,5
X	5,96	13,49	16,50	10,56	15,34	20,87	12,49	113,7	126,5	118,3
XI	5,83	13,22	16,48	10,94	15,14	20,75	12,45	114,5	125,9	113,8
XII	5,65	13,02	16,24	10,53	15,78	20,60	12,45	121,2	126,8	118,2
2005										
I	4,95	12,42	15,91	10,17	14,42	20,47	12,40	116,1	128,7	121,9
II	5,06	12,17	15,75	10,08	13,87	20,21	12,20	114,0	128,3	121,0
III	5,06	12,08	15,70	9,96	13,75	20,10	12,10	113,8	128,0	121,5
IV		11,84	15,61	9,85	13,65	20,10	12,03	115,3	128,8	122,1

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

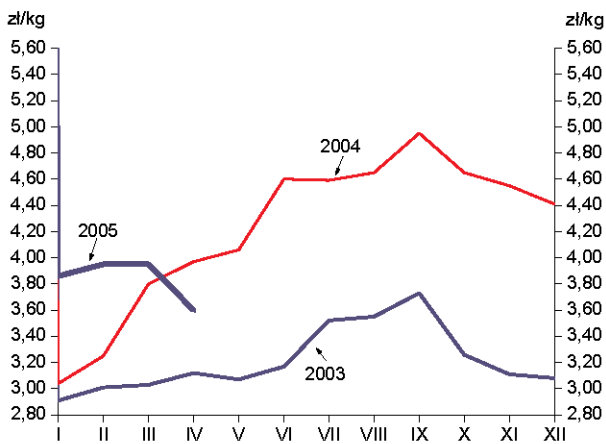
Tab. 4. Ceny wieprzowiny w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata i miesiące	UE-25	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-25	Niemczech	Danii
2004 I-XII							
I	115,57	.	117,40	101,72	.	.	.
II	125,84	.	130,80	105,98	.	.	.
III	136,40	.	141,75	118,25	.	.	.
IV	132,35	.	135,97	120,05	.	.	.
V	129,60	120,61	132,87	115,44	93,1	90,8	104,5
VI	145,74	137,65	149,38	122,47	94,4	92,1	112,4
VII	150,12	143,51	156,79	128,89	95,6	91,5	111,3
VIII	143,59	147,17	159,86	128,39	102,5	92,1	114,6
IX	151,53	155,62	164,23	131,27	102,7	94,8	118,5
X	142,51	151,23	151,26	125,98	106,1	100,0	120,0
XI	140,66	149,29	150,96	126,09	106,1	98,9	118,4
XII	143,02	146,70	154,30	123,93	102,6	95,1	118,4
2005							
I	136,98	134,35	144,70	119,69	98,1	92,8	112,2
II	140,82	137,29	150,98	122,03	97,5	90,9	112,5
III	140,33	135,11	147,54	125,83	96,2	91,6	107,4
IV	131,00	124,30	134,00	123,00	94,6	92,5	101,0
V	132,40	118,40	143,60	116,20	89,4	82,4	101,9

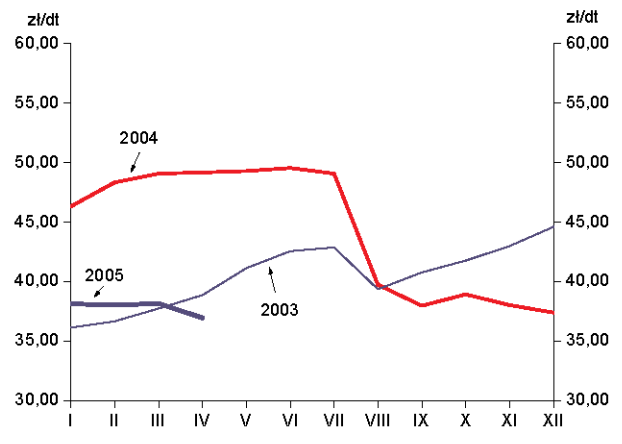
Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

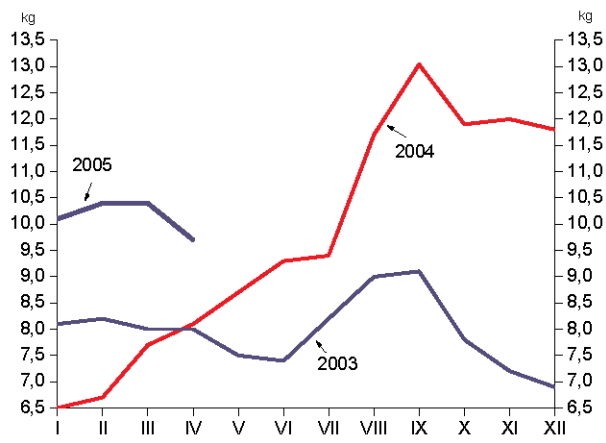
Rys.1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

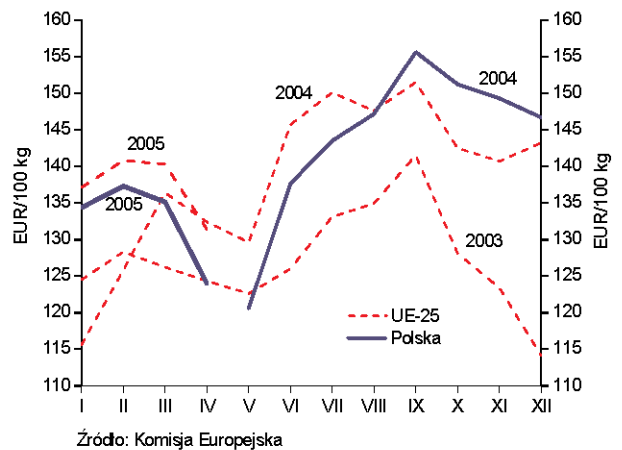
Rys.2. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

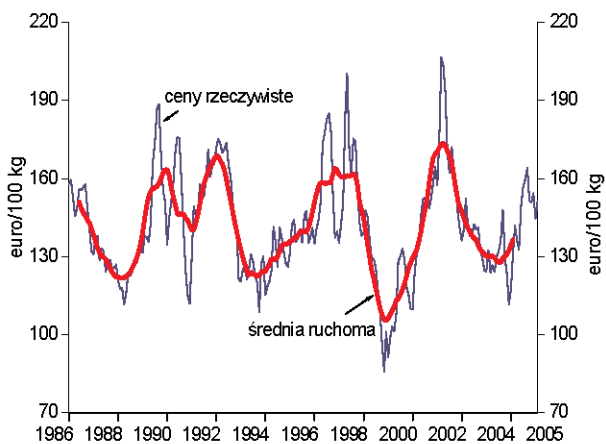
Rys.3. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

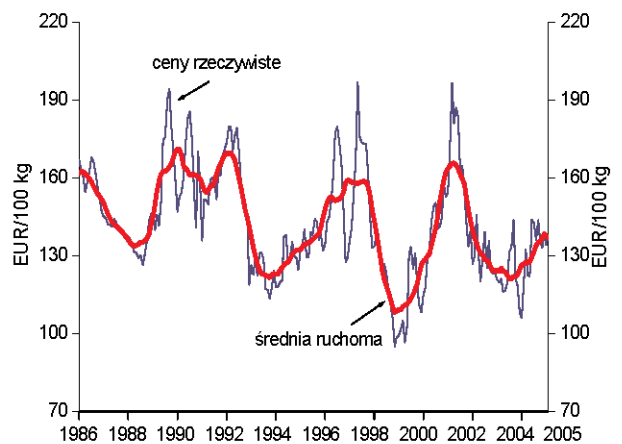
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg cwe)

Rys.5. Ceny trzody w Niemczech (EUR/100 kg cwe)

Rys.6. Ceny trzody we Francji (EUR/100 kg cwe)

Rynek jaj i mięsa drobiowego

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek jaj

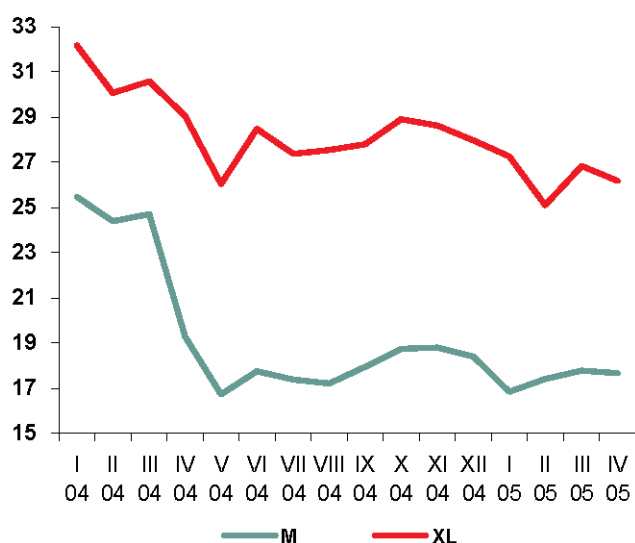
Po sezonowym wzroście w marcu 2005 roku (okres świąteczny) i znacznych wahaniami w kwietniu, w pierwszych tygodniach maja ceny jaj konsumpcyjnych klasy A sprzedawanych przez polskie zakłady pakujące wykazywały tendencję spadkową. Obniżyły się ceny jaj wszystkich klas wagowych. Jaja klasy „XL” taniały najwolniej. O 5-6% niższe były też ceny jaj skupowanych do przetwórstwa.

W maju 2005 roku w porównaniu z kwietniem wystąpił niewielki wzrost importu zarówno jaj świeżych (o 3%), jak i przetworów z jaj (o 4%). Eksport jaj świeżych był o 565 ton, tj. o ok. 15% niższy, natomiast przetworów z jaj o ponad 50% większy. W ciągu pierwszego kwartału 2005 roku wyeksportowano z Polski ok. 8% produkcji jaj, a sprowadzono ok. 1,5%.

Głównymi odbiorcami były Niemcy i Czechy. Z kolei na polski rynek trafiły przede wszystkim jaja hiszpańskie i holenderskie.

W maju w porównaniu z kwietniem, średnie ceny sprzedaży jaj klasy wagowej L i M (stanowiące 90% sprzedaży) obniżyły się w Polsce o ok. 10%, podczas gdy średnio w krajach UE-25 były niższe tylko o 5%. Poprawiło to nieco konkurencyjność cenową polskich jaj na jednolitym rynku europejskim. Przyjmując ceny w Polsce za 1, przeciętne ceny w UE-25 kształtowały się w maju na poziomie 1,02 wobec 0,96 w kwietniu. Spadek cen jaj konsumpcyjnych odnotowano w większości państw Wspólnoty. Wzrost wystąpił jedynie w Słowenii i Szwecji, a niewielki wzrost także w Finlandii i na Cyprze.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj(tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
I	-	764,0	1 958,4	3777,9	64,3	64,8	96,2	288,5
II	-	600,1	2 913,7	3858,6	18,5	46,1	204,0	138,1
III	-	619,0	1 441,1	3294,0	46,2	48,0	50,7	208,0
IV	-		565,5		27,3		52,0	
V	-		3 046,1		31,0		238,2	
VI	78,9		2 623,4		52,3		73,0	
VII	249,0		1 983,0		55,2		55,2	
VIII	93,0		2 061,1		40,7		103,8	
IX	175,1		3 854,1		62,2		129,8	
X	1 151,0		1 999,3		65,8		106,9	
XI	1 480,5		1 877,7		49,7		330,8	
XII	728,6		2 490,0		69,1		299,9	
RAZEM	3 956,1		26 813,0		582,5		1 740,6	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 2. Dynamika cen sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (poprzedni miesiąc = 1)

Miesiące	XL	L	M	S
2004 I	0,930	0,852	0,875	0,985
II	0,934	0,961	0,957	0,947
III	1,017	0,996	1,013	0,959
IV	0,950	0,823	0,781	0,814
V	0,896	0,858	0,867	0,819
VI	1,095	1,171	1,060	1,025
VII	0,961	0,945	0,979	1,164
VIII	1,006	0,988	0,991	0,908
IX	1,009	1,019	1,042	0,990
X	1,040	1,049	1,045	1,021
XI	0,991	0,978	1,002	1,022
XII	0,977	0,991	0,978	0,972
2005 I	0,974	0,945	0,916	0,975
II	0,921	0,987	1,033	1,033
III	1,068	1,055	1,022	0,877
IV	0,977	0,963	0,994	1,171
V	0,981	0,907	0,904	0,852

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Relacja cen sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), cena polska =1,00

Miesiące	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia
2004 V	1,39	1,02	0,94	1,05
VI	1,21	0,96	0,95	0,93
IX	1,10	0,90	0,95	0,84
2005 II	1,02	0,98	0,93	0,78
III	0,99	1,02	1,00	0,76
IV	0,98	0,78	0,73	0,77
V	1,01	0,84	0,75	-

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek mięsa drobiowego

Od początku 2005 roku obserwuje się silny wzrost przemysłowej produkcji mięsa drobiowego. W kwietniu nastąpił niewielki spadek tej produkcji (o 2,6%), jednak nadal była ona o 11% większa niż w styczniu i o 21% większa niż przed rokiem. W pierwszych czterech miesiącach 2005 roku przemysłowa produkcja mięsa drobiowego była o 23% większa niż rok wcześniej.

Sprzedaż piskląt kurzych typu brojler w pierwszych czterech miesiącach 2005 roku zwiększyła się tylko o ok. 3% w porównaniu z rokiem poprzednim. Ceny piskląt kurzych rosły wolno, co odzwierciedlało wyższy popyt. W kwietniu 2005 roku były one o ponad 3% wyższe niż w styczniu.

Po silnym wzroście w lutym (o 48%), w marcu 2005 roku import mięsa drobiowego ukształtował się na poziomie o ok. 3% niższym. Natomiast eksport nadal wykazywał tendencję wzrostową. W lutym wywóz drobiu z Polski był o 13% większy niż w styczniu, a w marcu o 7% wyższy niż w lutym. W pierwszym kwartale 2005 roku sprowadzono do Polski ok. 12 tys. ton mięsa drobiowego, a wyeksportowano 33,5 tys. ton. Nadal brak jest danych o spożyciu żywności w 2005 roku.

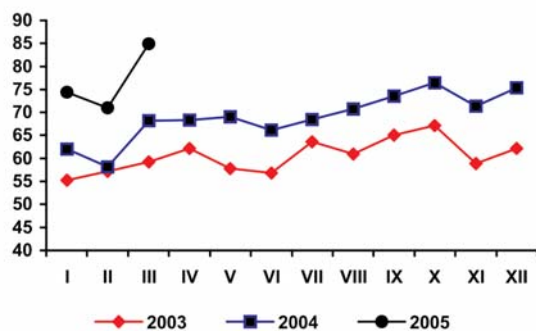
Utrzymuje się 2-3-procentowy spadek cen przemysłowych mieszanek paszowych w kolejnych miesiącach 2005 roku. W kwietniu ceny te były o 6% niższe niż w styczniu i o 8% niższe niż w kwietniu 2004 roku. Ceny skupu kurcząt ustabilizowały się na poziomie nieco niższym niż w styczniu. W maju ceny żywca drobiowego bardzo szybko rosły. Na wolnym rynku doszły do po-

ziomu 3,70 zł/1 kg. Przyczyną była luka, jaka wytworzyła się na rynku krajowym w wyniku zwiększonej sprzedaży jaj wylęgowych do Ukrainy i Białorusi, rosnącego eksportu, a także większego zużycia mięsa drobiowego w wędlinach mieszanych o przewadze wieprzowiny. Tak wysokie ceny są jednak jedynie zjawiskiem przejściowym, koniunkturalnym. Ceny zbytu tuszek w zakładach przemysłowych wykazywały stałą tendencję wzrostową, z wyjątkiem lutego. W kwietniu były o 11% wyższe, a w maju o kolejne 7%. Towarzyszył temu niewielki 2-3-procentowy wzrost cen detalicznych mięsa kurcząt.

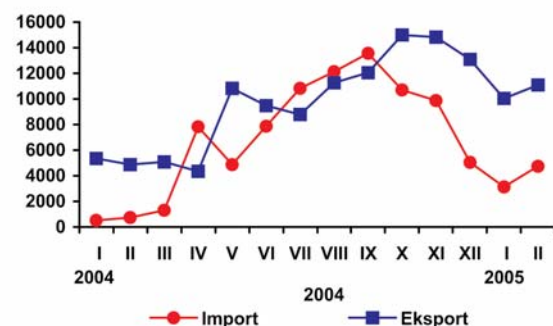
Na rynku indyków od połowy 2004 roku utrzymują się stałe ceny piskląt, co wraz z brakiem wzrostu cen pasz wpływa stabilizująco na poziom kosztów produkcji. W marcu, kwietniu i maju 2005 roku wzrosły ceny skupu indyków, po długim okresie spadkowym, trwającym od września 2004 roku do lutego 2005 roku. Poprawiło to opłacalność produkcji indyków. W kwietniu zwiększyły się też ceny zbytu tuszek indycznych w ubojniach, jednak w maju ponownie nastąpił ich spadek. W maju 2005 roku wzrost cen skupu drobiu zanotowano we wszystkich regionach kraju.

Od początku 2005 roku średnia cena drobiu w UE-25 wzrosła z 146,65 EUR/100 kg w styczniu do 150,60 EUR/100 kg w kwietniu, tj. o 2,7 %. Ceny na rynku niemieckim i holenderskim są stabilne, natomiast we Francji, Hiszpanii, Włoszech wykazują wzrost. W kwietniu 2005 roku mięso drobiowe w Polsce potaniało względem rynku unijnego. Duże różnice utrzymują się w porównaniu z Francją, Niemcami, Hiszpanią i Węgrami.

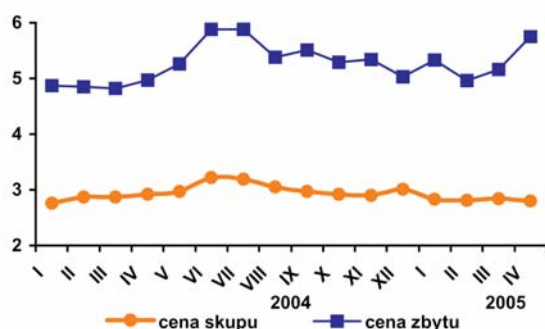
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób w tys. ton

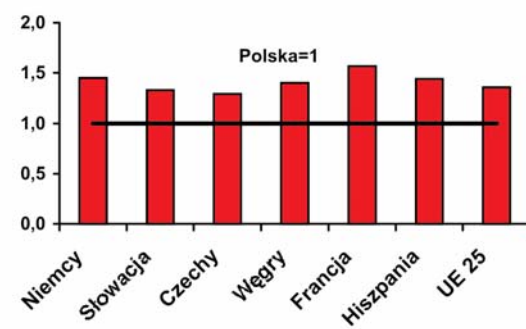
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym w tonach

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Relacja cen zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE-25 w kwietniu 2005 r.

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005
I	55,2	62,0	74,4
II	57,2	58,1	71,0
III	59,2	68,2	84,9
IV	62,1	68,3	82,7
V	57,8	69,0	
VI	56,8	66,2	
VII	63,6	68,4	
VIII	61,0	70,8	
VI	65,1	73,5	
X	67,1	76,4	
XI	58,9	71,4	
XII	62,1	75,3	

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2004	2005	2004	2005
I	525,3	3113,5	5 343,0	10047,1
II	725,4	4595,0	4 867,0	11328,0
III	1 324,6	4453,0	5 107,0	12125,0
IV	7 832,4		4 344,9	
V	4 877,9		10 839,5	
VI	7 850,2		9 479,9	
VII	10 826,1		8 778,6	
VIII	12 115,5		11 245,4	
IX	13 579,8		12 049,9	
X	10 715,4		15 001,2	
XI	9 876,1		14 819,6	
XII	5 025,6		13 073,4	
RAZEM	85 274,3		114 949,3	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg średnio w miesiącu na mieszkańca)

Kwartał	Mięso drobiowe		Wędliny drobiowe	
	2004	2005	2004	2005
I	1,39		0,20	
II	1,46		0,21	
III	1,54		0,22	
IV	1,62		0,22	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Dynamika cen na rynku kurcząt brojlerów (miesiąc poprzedni = 1)

Miesiące	Mieszanka DK grower		Pisklęta		Żywiec (skup)		Tuszka (zbyt)		Tuszka (detal)	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
I	1,019	0,971	0,947	1,001	1,000	0,940	0,988	1,060	1,018	1,083
II	1,019	0,981	0,916	1,019	1,040	0,993	0,996	0,931	1,044	0,976
III	1,009	0,975	1,000	1,028	1,000	1,011	0,994	1,040	1,033	1,019
IV	1,028	0,982	1,092	1,000	1,017	0,986	1,031	1,114	1,030	1,029
V	1,009		0,916		1,017	1,057	1,058	1,073	1,011	
VI	0,991		1,071		1,084		1,118		1,216	
VII	0,982		1,000		0,991		1,000		0,988	
VIII	0,936		1,000		0,956		0,914		0,859	
IX	0,932		1,010		0,974		1,024		0,955	
X	0,953		1,000		0,983		0,960		1,011	
XI	0,984		1,009		0,993		1,009		1,009	
XII	0,967		1,000		1,040		0,942		1,014	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Dynamika cen na rynku indyków brojlerów (miesiąc poprzedni = 1)

Wyszczególnienie	Pisklęta		Żywiec (skup)		Tuszka (zbyt)	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
I	1,000	1,000	0,931	0,956	0,971	1,035
II	1,000	1,000	0,969	0,947	0,950	0,992
III	1,000	1,000	1,032	1,005	1,020	0,923
IV	1,000	1,000	1,052	1,048	0,983	1,083
V	0,880		0,993	1,101	1,023	0,967
VI	1,050		1,009		1,015	
VII	1,000		1,059		1,016	
VIII	1,000		1,002		0,953	
IX	1,000		0,957		1,037	
X	1,000		0,982		0,987	
XI	1,000		0,989		1,004	
XII	1,000		0,947		1,055	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Relacja ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Polsce do cen w wybranych krajach UE-25 (Polska = 1,00)

Wyszczególnienie	Niemcy	Słowacja	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE-25
2004 XII	1,35	1,25	1,21	1,32	1,20	1,22	1,32	1,26
2005 I	1,49	1,42	1,28	1,48	1,37	1,35	1,44	1,39
II	1,41	1,33	1,25	1,41	1,48	1,28	1,35	1,31
III	1,36	1,30	1,22	1,32	1,41	1,22	1,38	1,32
IV	1,45	1,33	1,29	1,40	1,57	1,34	1,44	1,36

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 7. Zróżnicowanie regionalne cen (w zł/kg)

Miesiące	SKUP						ZBYT					
	Brojler kurczęcia			Brojler indyka			Tuszka kurczęcia			Tuszka indyka		
	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.
2004 I	2,72	2,76	2,72	2,79	4,09	4,05	-	4,36	4,34	4,84	-	5,16
II	2,77	2,87	3,01	2,85	4,01	-	-	4,17	4,63	4,68	-	5,14
III	2,87	2,84	2,85	2,92	4,19	3,99	-	4,25	4,30	5,31	-	5,29
IV	2,88	2,88	2,94	2,99	4,39	-	-	4,50	4,61	4,33	-	5,12
V	2,92	2,93	3,01	3,05	4,22	4,34	-	4,55	4,85	5,82	-	5,51
VI	3,13	3,19	3,40	3,27	4,38	-	-	4,49	5,52	5,91	-	6,02
VII	3,11	3,19	3,22	3,22	4,65	-	-	4,73	5,20	-	-	6,39
VIII	3,07	3,01	3,00	3,10	-	4,26	-	4,68	5,00	-	-	5,67
IX	2,93	3,01	2,87	2,98	4,46	-	-	4,57	5,10	-	-	5,91
X	2,95	2,90	2,95	2,92	4,36	-	-	4,60	4,95	-	-	5,63
XI	2,92	2,90	2,98	2,88	4,28	-	-	4,46	5,00	-	-	5,79
XII	2,94	2,94	2,94	3,01	4,07	-	-	4,27	5,15	4,60	-	4,63
2005 I	2,81	2,83	2,85	2,85	3,93	-	-	4,01	5,09	-	-	5,67
II	2,79	2,78	2,81	2,86	3,71	-	-	3,82	4,83	4,67	-	5,10
III	2,78	2,87	2,95	2,81	3,77	3,45	-	3,79	5,02	5,11	-	5,31
IV	2,81	2,75	2,79	2,84	4,06	-	-	3,87	5,30	-	-	6,08
V	-	3,00	3,07	2,93	4,35	-	-	4,35	5,71	-	-	6,33

Źródło: Dane MRIRiW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

W grudniu 2004 roku, pogłowie owiec w Unii Europejskiej wynosiło 89 mln sztuk i było o prawie 1% mniejsze niż przed rokiem. Maciorek owczych było 69 mln sztuk, czyli mniej o prawie 2%. Potwierdza to wcześniejsze przewidywania o nadchodzącym spadku unijnej produkcji baraniny. Zgodnie z prognozą OFIVAL produkcja ta w całej Unii Europejskiej, w 2005 roku może być niższa aniżeli przed rokiem o około 3%, w tym w I półroczu o około 2%. Wyraża się to rosnącymi cenami jagniąt. W maju br. przeciętna w UE-25 cena jagniąt była o około 5% wyższa aniżeli przed rokiem.

Jednakże nie we wszystkich krajach członkowskich tendencje te są zbieżne. Na przykład we Włoszech, czyli w kraju będącym podstawowym rynkiem zbytu polskich jagniąt, nadal trwa wzrostowa faza produkcji, która wygasać zacznie prawdopodobnie dopiero w drugiej połowie roku. Dlatego ceny jagniąt, po okresie ich dużego wzrostu spowodowanego wzmożonym popytem wywołanym Świętami Wielkanocnymi, powróciły w maju br. do poziomu 542 EUR/100 kg wagi poubojowej, czyli o 2% niższego aniżeli rok wcześniej.

Przeciętne w UE-25 ceny owiec są nadal niższe aniżeli przed rokiem. To z kolei jest pochodną dużego wzrostu ubojów, wręcz o charakterze redukcji pogłowia podstawowego, w dwu ważących w tym zakresie krajach tj. w Irlandii i w Wielkiej Brytanii.

Od wielu lat ceny skupu żywca baraniego w Polsce pozostają pod wpływem cen owiec i jagniąt w Unii Europejskiej. W lutym, marcu i kwietniu 2005 roku ceny w Polsce były znacznie niższe aniżeli w odpowiednich miesiącach roku ubiegłego. Podobna sytuacja prawdopodobnie jeszcze trochę potrwa i dopiero w drugiej połowie roku można spodziewać się odwrócenia spadkowej tendencji cen.

Jak dotychczas unijny, w tym także i polski, import mięsa baraniego i jagnięcego ograniczają wyższe aniżeli rok wcześniej ceny jagniąt w Nowej Zelandii. W okresie od początku stycznia do końca kwietnia br. import mięsa baraniego i jagnięcego z Nowej Zelandii do Unii Europejskiej wyniósł 54,6 tys. ton i był o 14% niższy aniżeli w tym samym okresie ubiegłego roku.

Unijny import z Australii, w I kwartale br. kształtował się na poziomie około 5 tys. ton i był o około 7% niższy aniżeli w I kwartale 2004 roku. Jednakże w kwietniu i maju był on wyższy aniżeli w analogicznych miesiącach roku ubiegłego. Wzrost dotyczył jednak tylko mięsa baraniego, gdyż import jagnięciny uległ dalszej, dużej redukcji. Na rynku australijskim ceny owiec i jagniąt są aktualnie znacznie niższe aniżeli rok wcześniej, ale ceny jagniąt w eksporcie – wyższe nawet o kilkanaście procent.

Zgodnie z danymi DAFF Statistics, od początku stycznia do końca maja 2005 roku Polska nie zakupiła w Australii mięsa jagnięcego ani baraniego.

1 Office National Interprofessionnel des Viandes de L'élevage et de L'aviciculture (Jest to francuskie biuro ds. mięsa).

2 Department of Agriculture Fisheries and Forestry (Australijskie biuro statystyczne Departamentu Rolnictwa).

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce, w tonach wagi poubojowej

Wyszczególnienie	2003	2004	2005 P	Zmiana w % 2005/2004
I półrocze	1 393	1 477	1 450	-2
II półrocze	1 248	1 239	1 200	-2
Rok	2 641	2 716	2 650	-2

P – prognoza Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ – PIB.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Wyszczególnienie	2003		2004		2005 P	
	ogółem	w tym: I półrocze	ogółem	w tym: I półrocze	ogółem	w tym: I półrocze
Eksport	1 256	853	1 250	750	1 200	750
Import	394	37	167	58	200	50
Saldo	+862	+816	+1083	+692	+1 000	+700

P – prognoza Źródło: Dane CIHZ oraz prognoza IERiGŻ – PIB.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce, w zł/kg wagi żywej

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
2004	6,49	7,75	8,36	7,66	5,03	6,37	5,95	5,77	6,29	4,92	6,46	7,97	6,59
2005	7,36	5,85	7,63	6,67	x	x	x	x	x	x	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	113,4	75,5	91,3	87,1	x	x	x	x	x	x	x	x	X

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ – PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową		Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
27.02.2005	-	-	-	-	6,5	1,66	13,8	3,53
27.03.2005	9,2	2,23	19,6	4,76	6,4	1,55	13,6	3,33
24.04.2005	8,2	1,94	17,4	4,11	5,9	1,39	12,6	2,98
22.05.2005	-	-	-	-	5,9	1,42	12,6	3,04

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
2004	18,20	18,30	18,90	19,00	19,70	19,70	21,00	22,80	22,10	22,10	23,70	24,20	20,80
2005	24,12	23,52	24,16	24,16	x	x	x	x	x	x	X	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	132,5	128,5	127,8	127,2	x	x	x	x	x	x	x	x	X

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB

Tab. 6. Ceny detaliczne wybranych asortymentów baraniny i jagnięciny w Polsce

(wg cennika obowiązującego od 01.02.2005)

Mięso mrożone				Przetwory z jagnięciny i baraniny	
Jagnięce		Baranie			
Asortyment	zł/kg	Asortyment	zł/kg	Asortyment	zł/kg
Mostek	10,00	Udziec z/k	22,60	Mięso gulaszowe jagnięce	30,30
Łopatka z/k	27,40	Łopatka z/k	15,90	Mięso gulaszowe baranie	18,60
Udziec z/k	38,20	Mostek	5,50	Kielbaski jagnięce	20,95
Comber z/k	33,90	Comber	18,15	Kielbaski baranie	15,40
Kotlet	72,75	Kotlet	36,40	Kebab jagnięcy	20,95
		Polędwica	39,70	Pieczeń jagnięcia mielona	19,80

Źródło: Polonina Sp.z.o.o.

Tab. 7. Przeciętne ceny jagniąt w UE-25 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
UE-25													
2004	617,3	540,1	522,0	516,2	484,9	461,0	522,8	554,2	593,3	635,6	645,1	613,1	558,8
2005	558,2	498,2	537,9	545,1	509,0	x	x	x	x	x	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	90,4	92,2	103,0	105,6	105,2	x	x	x	x	x	x	x	X
Włochy													
2004	627,3	529,6	527,2	572,6	550,5	514,6	511,8	570,2	578,8	625,5	634,7	652,1	574,6
2005	564,4	535,3	657,1	598,4	542,2	x	x	x	x	x	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	89,9	101,1	124,7	104,5	98,5	x	x	x	x	x	x	x	X

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.8. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii, (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
UE-25													
2004	403,9	424,0	430,0	444,5	427,5	403,4	384,9	377,9	366,0	385,4	391,2	330,9	331,3
2005	397,3	385,9	394,4	411,2	414,1	X	x	x	x	x	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,4	91,0	91,7	92,5	96,9	X	x	x	x	x	x	x	X
Wielka Brytania													
2004	371,6	408,6	418,2	440,5	431,8	412,7	377,0	361,5	357,0	343,3	340,2	350,7	384,4
2005	357,5	357,4	361,4	390,3	414,4	X	x	x	x	x	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	96,2	87,5	86,4	88,6	96,8	X	x	x	x	x	x	x	X

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 9. Ceny jagniąt i owiec w Nowej Zelandii oraz mięsa jagnięcego w eksporcie do UE, w 2005 roku

Miesiące	Jagnięta o wadze 15 kg		Owce o wadze 21 kg		Ceny w eksporcie do UE				NZD/euro
	NZD/sztukę	Zmiana ceny w stosunku do analogicznego. miesiąca sprzed roku (%)	NZD/sztukę	Zmiana ceny w stosunku do analogicznego. miesiąca sprzed roku (%)	Udźca jagnięcego		Połędwicy jagnięcej		
					NZD/100 kg cwe	w % ceny sprzed roku	NZD/100 kg cwe	w % ceny sprzed roku	
II	59,73	105,8	40,10	99,0	887	120,4	1 088	102,5	0,549
III	59,65	105,1	39,17	94,6	855	111,5	1 073	99,0	0,554
IV	60,70	107,8	40,19	98,9	844	107,9	1 074	106,8	0,562
V	57,96	95,5	42,07	96,3	836	103,2	1 062	91,4	0,566

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Agro-Fax i Fencepost, New Zealand.

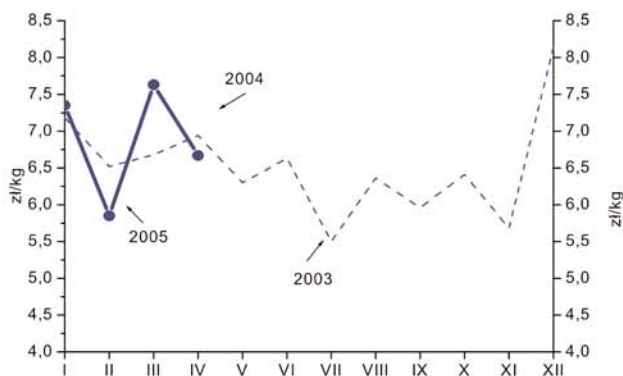
Tab. 10. Ceny jagniąt w Australii

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2004												
AUD/100 kg cwe	373	366	352	349	370	422	509	387	374	337	351	335
2005												
AUD/100 kg cwe	351	348	343	335	341	x	x	x	x	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	94	95	97	96	92	x	X	x	x	x	x	X

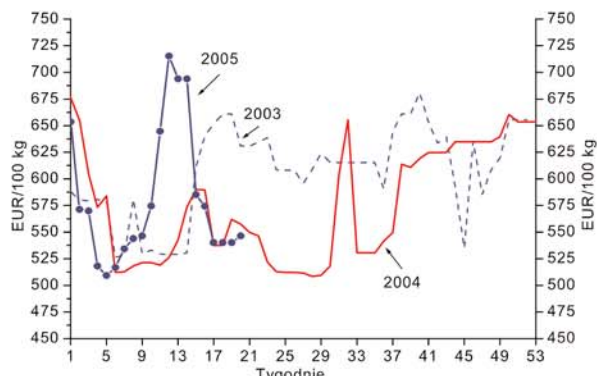
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Ernst&Young Food&Agrobusiness oraz MLA, Australia.

Rys.1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce

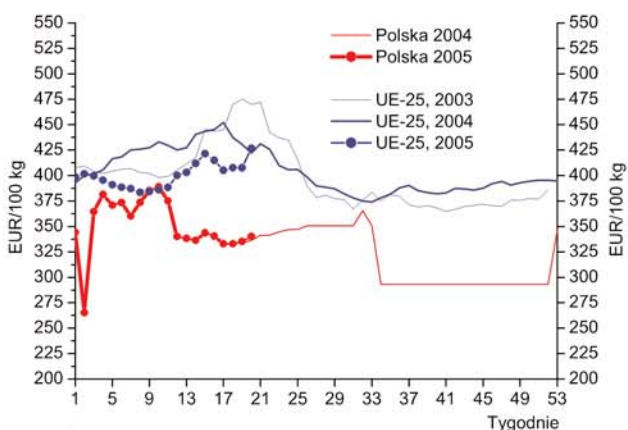

Rys. 4. Ceny jagniąt we Włoszech

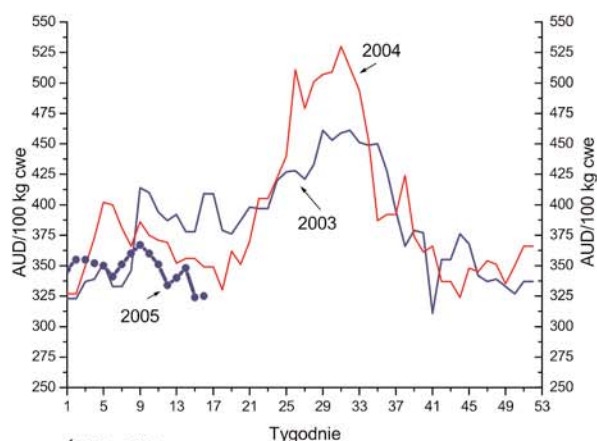
Źródło: Komisja Europejska

Rys. 2. Ceny owiec w UE-25 i w Polsce

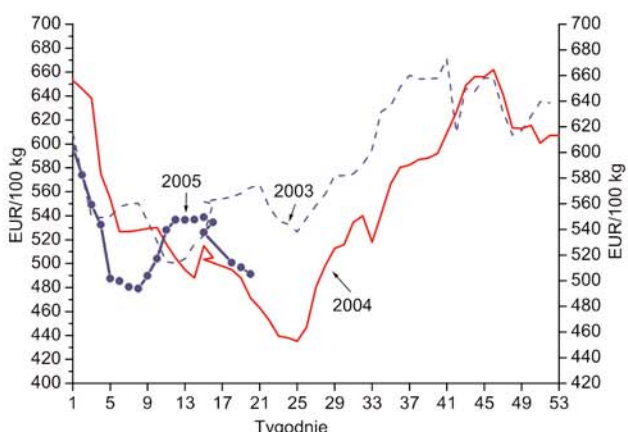
Źródło: Komisja Europejska

Rys. 5. Ceny jagniąt w Australii

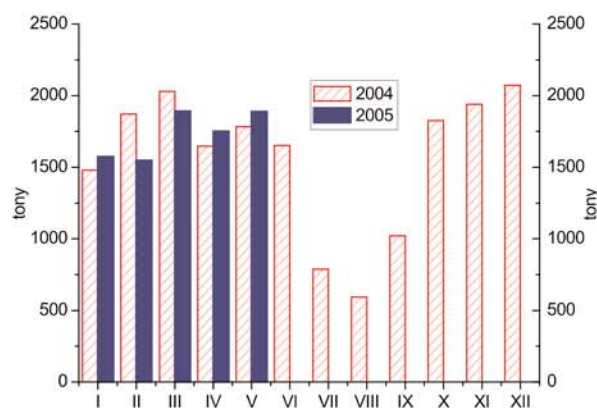
Źródło: MLA

Rys. 3. Ceny jagniąt w UE-25

Źródło: Komisja Europejska

Rys. 8. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: AFFA, Australia

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

Od początku roku spadają połowy ryb na wodach Bałtyku. Duża część rybaków skorzystała z możliwości wycofania się z zawodu i zezłomowania swoich jednostek w zamian za rekompensaty finansowe. Szacuje się, że w najbliższym czasie z eksploatacji wycofanych zostanie ok. 30% floty. W ciągu pierwszych 4 miesięcy 2005 r. rybacy złowili 71,6 tys. ton ryb (spadek o 14,3%) oraz 93 815 ryb liczonych w sztukach (troci, łososi i pstrągów). Znacznie niższe niż przed rokiem były połowy dorszy (17,3% redukcja kwot połowowych) oraz szprotów (spadek o 18,3%).

W I kwartale 2005 r. finalna produkcja przemysłu rybnego (zakłady zatrudniające 50 i więcej osób) wyniosła 80,5 tys. ton i była o 31,8% wyższa niż przed rokiem. Najdynamiczniej rozwija się produkcja przetworów i konserw (wzrost o 43%) oraz filetów i mięsa z ryb (wzrost o ok. 25%).

Duży wzrost produkcji zakładów sektora rybnego stymulowany jest głównie przez możliwości zbytu ryb i przetworów rybnych na rynku unijnym. W I kwartale 2005 r. wyeksportowaliśmy 36,8 tys. ton produktów o wartości 105 mln EUR, co w porównaniu z analogicznym okresem 2004 r. stanowi wzrost odpowiednio o 15,1 i 38,2%. Ponad 2-krotnie zwiększył się wywóz ryb wędzonych (łososi i pstrągów). Import zwiększył się w tym czasie o 6,2% (76,0 tys. ton), co może wskazywać, przy o wiele wyższym poziomie eksportu i spadku połowów na Bałtyku, na zmniejszenie spożycia ryb i przetworów przez polskich konsumentów w 2005 r. Znacznie więcej niż w I kwartale 2004 r. sprowadziliśmy do Polski ryb świeżych i chłodzonych – głównie łososi (o 26,3%) oraz przetworów i konserw (o 12,7%).

W kwietniu br. spadły ceny sprzedaży ryb na szczeblu hurtowym. Żywe karpie były o 2,6% tańsze niż w marcu, a filety z mintaja o 1,3%. Podrożały tylko solone śledzie (2,3%). Nie znalazło to odzwierciedlenia w poziomie cen ryb i przetworów rybnych na szczeblu detalicznym, które wzrosły w kwietniu w stosunku do marca o 0,3%. Najbardziej podrożały konserwy rybne (średnio o 0,8%, w tym: szproty i śledzie w sosie pomidorowym odpowiednio o 2,1% i 1,6%) oraz ryby słodkowodne (o 0,5%). Od początku roku ceny detaliczne ryb i przetworów wzrosły o 0,8%, a w stosunku do kwietnia 2004 r. były one wyższe o 3,5%. W dalszym ciągu tanieją owoce morza, za które płaciliśmy w kwietniu średnio o 3,1% mniej niż przed rokiem.

Wraz z rozpoczęciem okresu ochronnego w połowach dorszy, jak i słabymi wynikami w sprzedaży pozostałych gatunków ryb swoją działalność zawiesiła Aukcja Rybna w Ustce. Kolejne transakcje za jej pośrednictwem będą mogły się odbywać prawdopodobnie dopiero na jesieni. Tradycyjnie ryby skupowane były przez inne przedsiębiorstwa handlowe w portach polskiego wybrzeża. Za śledzie w asortymencie D płacono w kwietniu br. od 1,10 (Świnoujście) do 2,00 zł/kg (Władysławowo), a za szproty w granicach 0,45-0,60 zł/kg.

¹ bez eksportu z burt statków

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony)

Miesiące	tony						sztuki		
	Szprot	Śledź	Dorsz	Płaskie	Pozostałe	Razem	Troć wędrowną	Losoś atlantycki	Pstrąg tęczowy
2003 I-XII	84 098	30 703	16 029	7343	4 513	142 686	-	-	-
2004 I-XII	96 658	28 410	15 120	8 798	4 819	153 804	158 459	14 941	1 425
IV	23 839	3 628	1 669	0	660	29 796	35 750	1 875	172
V	13 319	1 367	1 949	482	619	17 735	27 843	1 248	357
VI	3 728	2 584	1 059	799	466	8 636	714	0	0
VII	2 054	3 595	37	764	463	6 913	1 881	31	2
VIII	440	2 867	1 183	797	591	5 878	1 628	30	0
IX	643	2 835	1 064	850	553	5 944	2 542	102	0
X	2 218	4 373	1 044	724	538	8 896	15 396	1 557	140
XI	2 726	2 721	1 265	741	251	7 704	17 365	2 097	167
XII	4 113	1 912	1 788	584	212	8 610	15 177	6 241	140
2005 I	8 000	606	743	1 509	89	10 947	11 410	882	70
II	11 323	736	927	1 958	61	15 005	11 444	744	43
III	17 271	840	1 250	1 455	100	20 916	17 908	1 458	141
IV	18 502	3 731	1 564	485	429	24 711	44 524	4 730	461
Wskaźnik zmian (%)									
<u>IV 2005</u> <u>IV 2004</u>	77,6	102,8	93,7	x	65,0	82,9	124,5	252,3	268,0

Źródło: Dane MIR i MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety oraz mięso z ryb świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				Razem	Śledzie	Sardynki, sardele i szproty	Makrele	
2004 I-XII	16 127	56 648	37 021	119 622	67 377	17 629	7 841	229 418
2004 III	3 687	6 845	3 751	11 685	6 373	1 979	867	25 968
IV	3 369	6 789	3 012	9 926	5 360	1 474	690	23 096
V	2 943	3 600	2 233	8 142	4 009	1 306	565	16 918
VI	2 369	3 535	2 137	7 847	4 073	1 129	509	15 888
VII	195	1 958	1 860	8 396	4 906	1 048	573	12 409
VIII	336	3 067	2 043	8 581	4 929	1 214	601	14 027
IX	428	4 644	2 839	9 904	5 575	1 496	735	17 815
X	429	4 192	3 905	11 001	6 067	1 817	703	19 527
XI	584	4 972	4 226	11 899	7 219	1 567	670	21 681
XII	741	8 863	4 555	12 837	8 077	1 486	686	26 996
2005 I	724	4 324	3 520	13 067	5 290	1 144	721	21 635
II	2 518	6 321	3 627	15 298	7 813	1 505	793	27 764
III	2 838	7 585	4 559	16 102	7 416	1 585	757	31 084
Wskaźnik zmian (%)								
<u>III 2005</u> <u>III 2004</u>	77,0	110,8	121,5	137,8	116,4	80,1	87,3	119,7

^a Dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej.

Źródło: Obliczenia IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport*					Import				
	Razem	Przetwory i konserwy	Filety i mięso	Ryby solone, suszone i wędzone	Ryby mrożone	Razem	Filety i mięso	Ryby mrożone	Przetwory i konserwy	Ryby świeże lub chłodzone
2003 I-XII	109,80	42,04	26,22	7,14	10,44	248,17	116,28	64,37	24,13	21,06
2004 I-XII	128,06	50,04	30,44	10,34	10,11	285,27	130,02	71,67	30,40	25,27
2004 III	13,72	4,45	2,81	0,79	1,50	27,02	11,43	8,34	2,92	2,58
IV	12,35	3,95	3,31	0,79	1,45	25,12	10,18	5,41	5,48	1,85
V	12,24	3,59	2,84	0,72	0,95	14,08	3,55	4,78	2,03	1,78
VI	11,92	3,73	2,84	0,68	1,03	15,68	5,69	5,21	1,57	1,49
VII	9,69	4,35	2,24	0,70	0,67	15,04	6,47	3,70	1,75	1,34
VIII	10,09	4,71	2,20	0,81	0,33	16,56	8,04	3,23	1,19	1,60
IX	9,94	4,14	2,49	0,67	0,34	24,60	12,82	5,02	2,19	2,10
X	10,06	4,88	2,31	0,99	0,40	29,59	13,87	8,37	2,64	2,23
XI	10,42	5,20	2,19	1,09	0,69	39,34	19,82	8,28	3,21	2,67
XII	9,39	3,33	2,20	1,66	0,93	33,68	16,77	6,51	3,42	3,90
2005 I	9,04	4,05	2,51	1,03	0,52	24,62	10,19	7,65	2,41	1,94
II	12,60	4,92	2,76	1,59	0,97	26,88	11,42	7,20	2,48	3,16
III	15,16	3,96	3,36	1,94	2,00	24,54	10,00	5,90	2,91	2,87
Wskaźnik zmian (%)										
III 2005 III 2004	110,5	89,0	119,6	245,6	133,3	90,8	87,5	70,7	99,7	111,2

* bez eksportu z burt statków

Źródło: Obliczenia IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MRiRW i MF.

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia		Mrożona makrela			Filety z mintaja		Filety z morszczuka	Łosoś świeży	Konserwy z tuńczyka
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2004 III	3,58	3,36	3,64	3,74	3,88	6,77	6,53	7,01	14,12	6,78
IV	3,56	3,35	3,54	4,26	3,24	6,70	6,36	7,13	14,12	6,73
V	3,24	3,63	3,70	3,51	6,91	7,91	8,04	7,40	13,74	8,51
VI	3,13	3,96	3,79	3,53	-	7,12	8,19	7,34	12,82	5,27
VII	2,88	3,84	3,65	3,66	2,81	6,92	7,29	7,00	11,52	6,77
VIII	2,80	3,60	3,62	3,74	3,55	6,56	6,86	6,92	12,83	7,51
IX	3,01	3,78	3,61	4,00	3,75	6,67	7,15	6,76	12,23	6,32
X	3,78	3,83	3,67	3,92	3,47	6,98	7,25	6,63	11,72	7,26
XI	4,57	4,47	3,58	4,02	3,67	6,32	6,96	6,40	11,06	5,67
XII	4,32	4,80	3,45	3,94	3,86	5,85	5,94	6,18	12,54	5,31
2005 I	4,86	4,60	3,64	3,88	3,90	5,98	6,57	6,05	12,32	4,96
II	4,63	4,83	4,13	3,99	3,68	5,92	6,34	6,04	14,42	5,56
III	5,01	4,90	4,17	3,57	3,30	6,12	4,68	5,95	12,61	6,38
Wskaźnik zmian (%)										
III 2005 III 2004	139,9	145,8	114,6	95,5	85,1	90,4	71,7	84,9	89,3	94,1

Źródło: Obliczenia IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MRiRW i MF.

Tab. 5. Ceny ryb eksportie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi	Filety z dorsza			Łosoś wędzony	Pstrąg wędzony	Krewetki przetworzone		Filety z flądry
	Niemcy	W.Brytania	USA	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Holandia	Dania
2004 III	8,75	18,36	16,51	17,22	37,90	33,67	58,85	60,31	12,77
IV	8,98	18,67	17,71	17,09	36,30	32,93	64,99	58,63	12,32
V	8,70	17,12	17,69	17,98	38,20	41,32	52,58	62,37	12,84
VI	8,13	17,91	16,97	19,32	35,42	32,85	51,48	59,78	13,73
VII	8,31	19,25	17,75	18,48	34,41	33,01	48,11	58,42	12,14
VIII	.	17,81	17,67	19,10	33,88	32,94	41,25	59,14	12,09
IX	.	18,27	17,64	19,35	51,23	31,70	42,21	56,72	11,31
X	.	18,68	18,05	18,79	35,13	31,71	39,56	45,76	12,03
XI	7,58	18,73	19,80	19,43	43,88	30,90	41,35	52,78	11,72
XII	.	19,96	21,38	18,77	59,05	30,93	41,73	50,12	11,78
2005 I	.	18,28	18,20	18,06	35,22	31,34	38,54	47,58	11,36
II	.	18,09	19,06	17,13	32,43	30,75	41,34	45,72	10,84
III	.	18,30	16,54	15,42	32,78	31,27	44,46	49,37	10,83
Wskaźnik zmian (%)									
III 2005 III 2004	x	99,7	100,2	89,5	86,5	92,9	75,5	81,9	84,8

Źródło: Obliczenia IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MRiRW i MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odglowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2003 I-XII	8,61	-	8,66	59%	9,17	67%	8,08	60%	6,06	77%	7,81	80%
2004 I-XII	8,85	-	8,18	55%	8,65	66%	7,77	60%	5,96	76%	7,29	76%
2004 IV	8,60	-	8,33	57%	8,55	66%	7,40	57%	6,10	78%	7,18	76%
V	8,91	-	8,14	55%	8,53	66%	7,99	62%	6,09	78%	7,27	77%
VI	8,92	-	8,16	55%	8,58	66%	8,05	62%	6,17	79%	7,41	78%
VII	9,11	-	8,14	55%	8,57	66%	7,95	61%	6,22	79%	7,46	79%
VIII	9,16	-	8,33	56%	8,58	65%	7,92	60%	6,23	79%	7,47	79%
IX	9,10	-	8,27	56%	8,64	66%	7,97	61%	5,84	74%	7,41	78%
X	8,95	-	7,86	53%	8,79	67%	8,07	61%	5,48	69%	7,25	76%
XI	8,80	-	7,73	52%	8,73	66%	8,00	61%	5,49	69%	7,16	75%
XII	8,57	-	7,80	52%	8,96	68%	7,91	60%	5,58	69%	7,31	73%
2005 I	8,57	-	7,84	52%	8,76	67%	7,90	60%	5,69	69%	7,33	71%
II	8,59	-	8,14	54%	8,76	67%	7,84	59%	5,67	69%	7,37	71%
III	8,59	-	8,11	54%	8,78	67%	7,86	60%	5,70	69%	7,37	71%
IV	8,37	-	8,07	54%	8,71	67%	7,76	59%	5,83	70%	7,19	69%
Wskaźnik zmian (%)												
IV 2005 IV 2004	97,3	x	96,9	x	101,9	x	104,9	x	95,6	x	100,1	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny skupy ryb bałtyckich w portach (zł/kg)

Miesiące	Śledź D			Szprot			Dorsz		
	Kołobrzeg	Kołobrzeg	Władysławowo	Kołobrzeg	Kołobrzeg	Władysławowo	Kołobrzeg	Kołobrzeg	Władysławowo
2003 I-XII	1,22	1,44	1,46	0,57	0,62	0,55	5,48	5,46	5,28
2004 I-XII	1,31	1,36	1,56	0,63	0,62	0,47	5,61	5,55	5,45
2004 III	1,00	-	1,40	0,63	0,55	0,50	5,50	5,20	5,40
IV/V	1,40	1,40	1,40	0,60	0,60	0,45	5,00	-	5,10
VI	1,20	1,40	1,40	0,50	0,60	0,45	5,50	-	-
VII	1,10	-	-	0,50	-	0,40	-	-	-
VIII	1,20	1,20	-	0,65	-	0,45	5,00	-	4,65
IX	1,50	-	1,40	0,75	-	0,45	6,20	-	5,20
X	1,50	1,40	1,50	0,70	0,65	-	5,70	5,90	5,70
XI	-	-	1,70	-	-	0,50	-	-	6,00
XII	1,30	-	1,70	0,60	-	0,50	6,20	-	6,00
2005 I	-	-	1,60	-	-	0,60	-	-	5,70
II	1,40	1,35	1,60	0,65	0,63	0,60	5,80	5,60	5,70
III	1,40	1,35	1,60	0,65	0,63	0,60	5,70	5,60	5,80
IV	1,30	1,20	2,00	0,60	-	0,45	-	-	-
Wskaźnik zmian (%)									
IV 2005 IV/V 2004	92,9	85,7	142,9	100,0	x	100,0	x	x	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych Rynku Ryb – dodatku do Magazynu Przemysłu Rybnego.

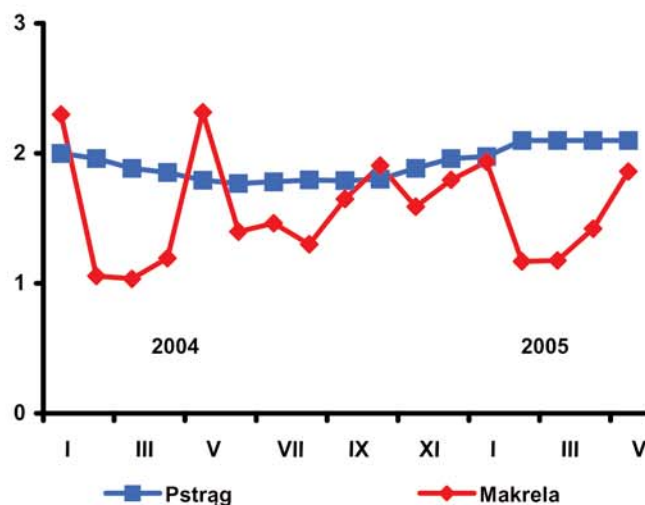
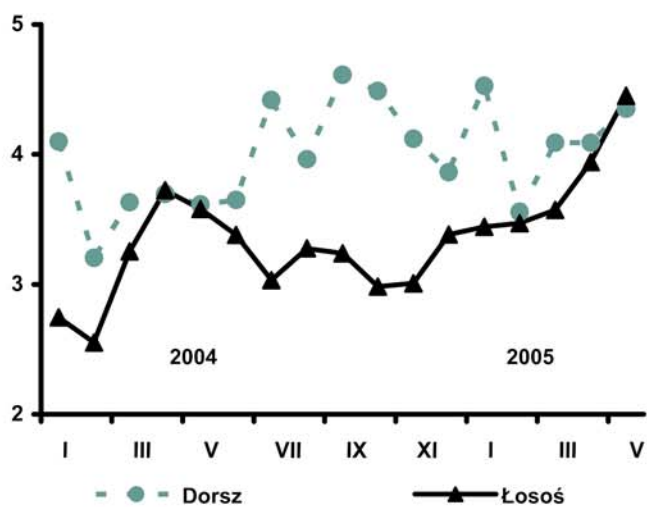
Tab. 8. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety		Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Dorsz patroszony	Karp świeży
	morszczuk	mintaj	losoś	szprot	makrela	śledź w sosie pom.	szprot w sosie pom.	tuńczyk w sosie wł.			
2003I-XII	13,65	13,56	56,30	6,12	10,77	11,90	11,01	19,66	9,73	10,22	10,95
2004I-XII	13,05	13,04	56,20	6,34	11,12	12,15	11,16	18,86	9,56	10,84	11,64
2004IV	12,87	12,87	55,80	6,25	10,84	11,90	11,00	18,76	9,47	10,71	11,50
V	12,93	12,87	55,60	6,26	10,89	12,06	11,00	18,59	9,47	10,80	11,55
VI	12,98	12,97	56,00	6,28	10,92	12,13	11,10	18,59	9,49	10,87	11,65
VII	13,05	13,03	56,30	6,33	10,99	12,19	11,20	18,53	9,50	10,85	11,74
VIII	13,10	13,10	56,50	6,37	11,05	12,29	11,30	18,65	9,50	10,86	11,82
IX	13,14	13,17	56,60	6,38	11,12	12,29	11,35	18,88	9,48	10,91	11,89
X	13,16	13,22	56,70	6,44	11,54	12,35	11,40	19,06	9,49	10,95	11,86
XI	13,20	13,19	56,70	6,50	11,74	12,42	11,45	19,24	9,61	11,05	11,85
XII	13,16	13,23	56,80	6,59	11,89	12,48	11,40	19,35	10,05	11,15	11,57
2005I	13,14	13,24	56,60	6,62	11,96	12,48	11,45	19,41	10,26	11,21	11,48
II	13,12	13,18	56,80	6,66	12,03	12,52	11,55	19,59	10,37	11,32	11,48
III	13,05	13,20	56,60	6,69	12,02	12,64	11,70	19,59	10,41	11,32	11,48
IV	13,05	13,18	56,50	6,68	12,13	12,84	11,95	19,76	10,44	11,38	11,58
Wskaźnik zmian (%)											
IV 2005 IV 2004	101,4	102,4	101,3	106,9	111,9	107,9	108,6	105,3	110,2	106,3	100,7

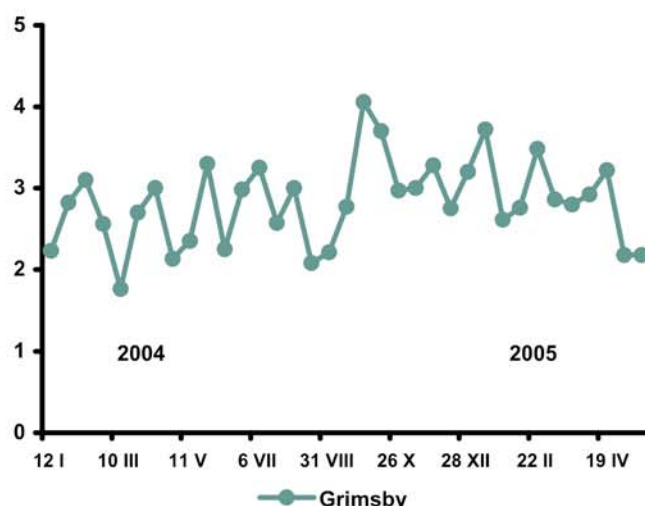
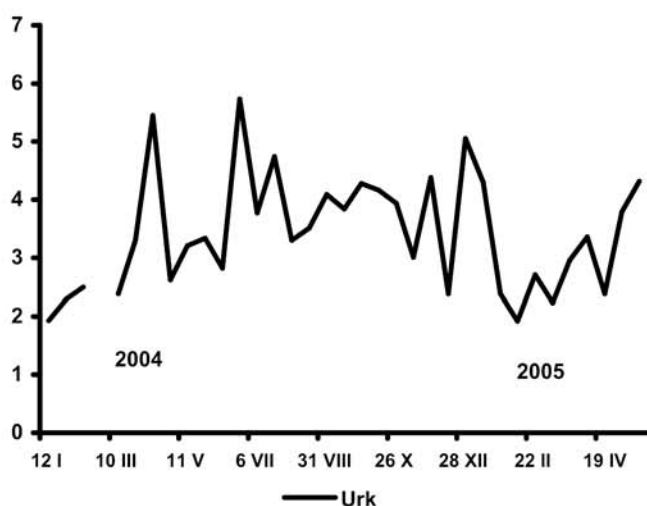
Źródło: Dane GUS.

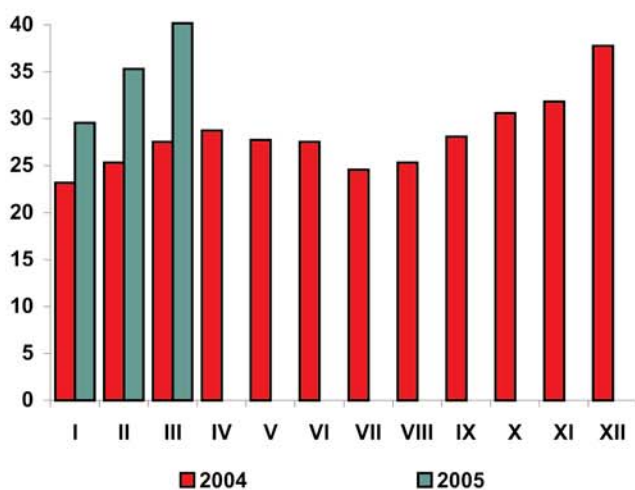
Rys. 1. Ceny świeżych ryb na aukcji w Hiszpanii (EUR/kg)

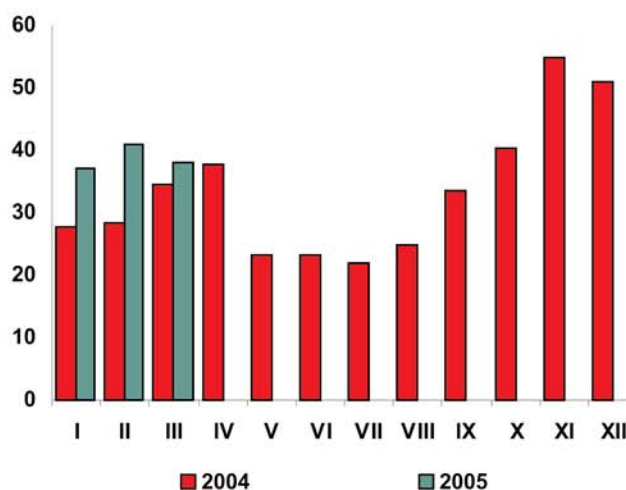
Rys. 2. Ceny dorszy w portach w Holandii i Wielkiej Brytanii (EUR/kg)

Rys. 3. Eksport ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Rys. 4. Import ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Źródło: Rys.1 – www.mercabarna.es, Rys.2 – Worldfish Report, Rys. 3 i 4 – dane CIHZ, MRiRW oraz MF..

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

W kwietniu br. odnotowano niewielkie przyspieszenie dynamiki cen żywności. W porównaniu z marcem br. łączne ceny detaliczne artykułów żywnościowych i napojów bezalkoholowych wzrosły o 0,5%, wobec 0,2% przed miesiącem. Wzrost cen żywności był wyższy niż wszystkich pozostałych grup towarów oraz usług konsumpcyjnych, z wyjątkiem transportu (5,3%) i istotnie wpłynął na podwyższenie wskaźnika inflacji. O wzroście cen żywności zdecydowały głównie podwyżki cen owoców (o 7%) i warzyw (o 2,9%), w tym zwłaszcza ziemniaków (o 5%). Ryby i przetwory rybne podrożały o 0,3%. Ceny mięsa i przetworów mięsnych oraz pieczywa i produktów zbożowych były nieznacznie niższe (o 0,1%) niż w poprzednim miesiącu. Więcej niż w marcu konsumenci płacili za drób – o 1% i za mięso wołowe – o 0,6%, mniej natomiast za wieprzowinę – o 0,5% oraz wędliny – o 0,3%. Średnie ceny pieczywa nie uległy zmianie, przy spadku cen przetworów młynarskich i makaronowych. Utrzymał się, występujący od listopada 2004 r., spadek cen ryżu (o 1,1%). W ósmym z kolei miesiącu obniżyły się ceny cukru (o 1,1%). Ceny artykułów mleczarskich i jaj były niższe niż w marcu br. odpowiednio o 0,2% i 1,2%. O 0,5% potaniały tłuszcze jadalne, w tym zwierzęce o 0,9%, a roślinne o 0,1%. Ceny napojów bezalkoholowych wzrosły przeciętnie o 0,1%, w tym wód mineralnych o 0,8% i kawy – o 0,1%, przy nieznacznej obniżce cen soków – o 0,1%.

W kwietniu br. średnie ceny żywności były nieznacznie, bo 0,1% wyższe niż w grudniu 2004 r., podczas gdy odpowiednio przed rokiem wzrosły o 3,8%. Wyraźne osłabienie tempa ich wzrostu było wynikiem ustąpienia impulsów cenowych obserwowanych w okresie poprzedzającym akcesję oraz w pierwszych miesiącach członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Spadkowy trend wystąpił głównie w grupach, w których w ubiegłym roku odnotowano największe podwyżki cen, tj. w grupach artykułów mięsnych, cukru, produktów zbożowych oraz tłuszczów jadalnych. W kwietniu br., w stosunku do grudnia 2004 r., ceny mięsa wieprzowego i drobiowego zmalały odpowiednio o 5,3% i 3,7%, cukru o 9%, mąki o 2,6% i ryżu o 4%. Masło potaniało o 2,1%, a tłuszcze wieprzowe o 7,2%. Wzrosły natomiast ceny mięsa wołowego (o 1,5%) i cielęcego (o 3,9%) oraz ryb (o 0,8%) i artykułów mleczarskich (o 0,9%).

Spadek cen wielu podstawowych grup żywności w pierwszych czterech miesiącach br. nie zrekompensował wydatnego ich wzrostu w 2004 r., lecz wpłynął na obniżenie rocznej dynamiki. O ile w grudniu 2004 r. ceny żywności były o 7,8% wyższe niż w grudniu 2003 r., to w kwietniu br. przewyższyły poziom sprzed roku o 3,7%. W kwietniu br. w porównaniu do kwietnia ub. roku znacząco wzrosły ceny mięsa (o 8,9%), w tym zwłaszcza wołowego (o 37,2%) i wieprzowego (o 9,4%) oraz tłuszczów jadalnych (o 7,6%). W grupie tłuszczów istotnie, bo 26,9% podrożały tłuszcze wieprzowe surowe i topione, oraz masło (o 11,6%), przy niewielkim wzroście cen tłuszczów roślinnych. Zwiększyły się także ceny ryb (o 3,5%), owoców (o 2,3%), pieczywa i produktów zbożowych (o 2,2%) oraz artykułów mleczarskich (o 5,1%). Obniżyły się natomiast ceny jaj (o 14,4%) i warzyw (o 3,5%).

W kwietniu br. pogorszyła się sytuacja dochodowa ludności. Był to kolejny miesiąc obniżania się przeciętnych realnych płac w sektorze przedsiębiorstw oraz realnych rent i emerytur. Niekorzystnie ukształtowały się relacje dochodów do cen żywności. W stosunku do kwietnia 2004 r. wzrost przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniósł 1,8%, a przeciętnej emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych 0,2%, przy wzroście cen żywności o 3,7%. Siła nabywcza dochodów z pracy najemnej i świadczeń społecznych obniżyła się w relacji do większości podstawowych artykułów żywnościowych. Można przypuszczać, że presja płacowa będzie nadal ograniczana przez utrzymującą się trudną sytuację na rynku pracy, co może skutkować dalszym spadkiem popytu na żywność. Ograniczenia popytowe oraz korzystna sytuacja na rynku rolnym, a w szczególności wysoka podaż zbóż ze zbiorów ub. roku i spadkowa tendencja cen mięsa będą hamować wzrost cen żywności.

1 Według obliczeń NBP w kwietniu, w stosunku do marca, wskaźnik inflacji bazowej (po wyłączeniu ze wskaźnika CPI cen żywności i paliw) wyniósł 0,1%.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w kwietniu 2005 r.

Wyszczególnienie	IV 2005			I-IV 2005
	III 2005=100	XII 2004=100	IV 2004=100	I-IV 2004=100
O G Ó Ł E M	100,4	100,5	103,0	103,4
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,5	100,1	103,7	105,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,5	101,0	102,5	102,3
Odzież i obuwie	99,9	96,0	95,1	95,3
Mieszkanie	100,0	101,2	104,3	104,5
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,0	101,5	104,7	104,9
w tym nośniki energii	99,9	101,4	103,5	103,6
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,0	100,2	102,4	102,5
Zdrowie	100,2	101,8	102,5	102,6
Transport	102,0	101,3	105,8	105,3
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	104,5	103,4	111,9	110,3
Łączność	100,0	100,2	100,0	99,8
Rekreacja i kultura	100,3	100,8	101,4	100,8
Edukacja	100,1	100,3	103,8	103,8
Restauracje i hotele	100,1	100,6	104,6	104,6
Inne towary i usługi	99,9	100,1	101,0	101,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w kwietniu 2005 r.

Wyszczególnienie	IV 2005			I-IV 2005
	III 2005=100	XII 2004=100	IV 2004=100	I-IV 2004=100
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,5	100,1	103,7	105,4
Żywność	100,5	100,1	103,8	105,7
Pieczywo i produkty zbożowe	99,9	99,8	102,2	103,5
Pieczywo	100,0	99,7	100,8	102,1
Makarony	99,9	100,0	102,6	103,7
Ryż	98,9	96,0	122,7	128,2
Mięso i przetwory	99,9	97,2	108,9	111,6
Mięso wieprzowe	99,5	94,7	109,4	114,4
Mięso wołowe	100,6	101,5	137,2	139,0
Drób	101,0	96,3	102,8	105,2
Przetwory mięsne i wędliny	99,7	98,0	108,4	110,5
Ryby	100,3	100,8	103,5	103,2
Mleko, sery i jaja	99,7	100,3	102,0	101,8
Artykuły mleczarskie	99,8	100,9	105,1	105,5
Mleko	100,3	101,9	105,2	105,1
Sery twarogowe	99,5	100,9	104,2	104,7
Sery dojrzewające i topione	99,6	100,6	107,1	107,6
Jaja	98,8	96,6	85,6	83,8
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,5	98,3	107,6	108,3
Masło	99,2	97,9	111,6	112,0
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	98,5	92,8	126,9	133,1
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	100,0	100,1	101,4	101,3
Oleje roślinne	99,7	99,4	100,1	100,8
Owoce	107,0	109,5	102,3	100,5
Jabłka	108,0	110,1	103,1	98,7
Owoce cytrusowe	105,1	103,8	94,0	90,0
Banany	106,7	116,8	136,3	143,3
Warzywa	102,9	109,8	96,5	95,4
Ziemniaki	105,0	110,0	95,6	91,7
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby	99,7	96,8	101,6	115,5
Cukier	98,9	91,1	96,6	135,3
Napoje bezalkoholowe	100,1	100,1	101,8	101,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie		Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	100,5	100,3	100,8	102,1	100,6	102,7	99,2	98,4	100,4	101,1	100,8	100,6
	2005	99,8	99,7	100,2	100,5								
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	100,8	101,0	100,8	100,7	100,6	100,6	100,6	100,3	100,3	100,1	100,0	99,8
	2005	100,1	100,1	99,8	99,9								
Mięso	2004	100,0	99,9	101,0	102,0	101,5	105,8	105,2	98,5	100,0	100,8	100,1	99,9
	2005	98,8	98,7	99,7	99,9								
Ryby	2004	100,1	99,9	99,9	100,1	100,2	100,4	100,3	100,3	100,2	100,4	100,4	100,4
	2005	100,2	100,2	100,0	100,3								
Mleko, sery, jaja	2004	100,4	100,4	100,3	100,0	100,2	100,5	100,5	100,6	100,5	100,7	100,5	100,6
	2005	100,5	100,3	99,9	99,7								
Tłuszcze	2004	100,4	100,4	100,1	99,6	100,7	103,6	102,1	100,6	100,6	100,9	100,7	100,3
	2005	100,6	99,5	99,4	99,5								
Owoce	2004	99,1	99,2	102,3	104,1	109,6	100,5	88,4	90,0	93,8	109,5	103,2	103,1
	2005	100,5	99,7	102,2	107,0								
Warzywa	2004	103,4	100,5	101,9	103,6	94,4	107,2	77,1	86,7	107,6	104,7	107,7	107,3
	2005	100,9	101,3	104,3	102,9								
Cukier i wyroby	2004	99,7	101,9	101,0	115,9	101,4	102,3	101,3	100,7	99,9	99,8	99,9	99,6
	2005	99,5	99,0	98,7	99,7								
Cukier	2004	98,6	105,2	102,2	148,5	102,4	104,3	102,2	100,9	99,1	99,0	99,4	98,8
	2005	98,4	97,2	96,3	98,9								
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	100,4	100,1	100,3	100,8	101,0	100,9	99,9	99,6	100,3	100,6	100,3	100,1
	2005	100,1	99,9	100,1	100,4								
III. Średnia płaca ^a	2004	87,4	102,2	102,1	100,0	97,0	102,2	101,0	99,4	101,1	97,8	105,0	109,7
	2005	86,8	101,1	102,9	99,6								

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny roku poprzedniego = 100)

Wyszczególnienie		Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	102,2	102,7	103,3	104,7	105,2	108,1	109,1	109,3	108,1	107,7	107,7	107,8
	2005	106,7	105,9	105,3	103,7								
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	102,6	103,8	104,7	105,5	106,0	105,3	105,6	105,7	106,1	106,1	106,2	105,8
	2005	105,0	104,0	103,0	102,2								
Mięso	2004	99,3	100,6	102,4	105,4	106,5	112,1	116,3	114,2	113,2	114,5	115,1	115,6
	2005	114,0	112,6	111,1	108,9								
Ryby	2004	98,8	99,0	99,2	99,5	99,7	100,3	100,7	101,1	101,4	101,8	102,3	102,8
	2005	102,9	103,1	103,3	103,5								
Mleko, sery, jaja	2004	106,5	106,5	106,5	106,0	105,7	106,0	106,6	107,1	106,2	102,3	101,5	101,4
	2005	101,6	101,9	101,9	102,0								
Tłuszcze	2004	107,4	108,0	108,3	108,0	108,8	112,7	115,1	115,1	113,7	111,5	110,7	110,4
	2005	109,5	108,5	107,7	107,6								
Owoce	2004	110,1	108,8	109,8	107,7	103,8	108,5	97,3	96,5	95,6	99,4	100,1	100,2
	2005	99,6	100,1	99,8	102,3								
Warzywa	2004	101,1	99,5	97,1	93,3	94,2	102,9	101,3	108,8	98,1	94,9	95,1	96,7
	2005	94,3	94,3	96,3	96,5								
Cukier i wyroby	2004	98,6	100,3	101,2	117,4	119,0	121,8	123,2	124,2	124,2	124,3	124,5	124,8
	2005	124,2	120,6	117,9	101,6								
Cukier	2004	92,4	97,3	99,7	148,6	152,6	159,5	162,7	165,0	164,5	164,5	165,0	167,1
	2005	166,8	154,1	145,1	96,6								
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	101,6	101,6	101,7	102,2	103,4	104,4	104,6	104,6	104,4	104,5	104,5	104,4
	2005	103,7	103,6	103,4	103,0								
III. Średnia płaca ^a	2004	103,5	106,3	107,0	104,6	104,4	104,5	103,6	105,1	103,7	102,4	102,7	103,2
	2005	102,6	101,4	102,2	101,8								

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2004 r. b – 2005 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	1,94	1,95	1,99	2,06	2,25	2,55	2,85	3,05	3,15	3,11	3,02	2,59
	b	2,96	2,91	2,88	2,81								
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,35	1,38	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,38	1,37
	b	1,37	1,36	1,35	1,35								
Makaron jajeczny „Malma” – 400 g	a	3,76	3,77	3,81	3,86	3,90	3,96	4,00	4,02	4,05	4,06	4,06	4,05
	b	4,07	4,08	4,07	4,12								
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,53	1,59	1,65	1,71	1,74	1,75	1,75	1,75	1,73	1,70	1,67	1,64
	b	1,62	1,60	1,59	1,57								
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	11,11	11,11	11,25	11,50	12,28	14,04	15,42	15,50	15,52	15,63	15,77	15,84
	b	15,86	15,86	15,98	16,08								
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	14,72	14,74	14,88	15,21	16,18	18,42	20,51	20,42	20,49	20,50	20,51	20,46
	b	20,50	20,56	20,64	20,79								
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	12,28	12,16	12,47	13,25	13,64	14,46	15,52	15,36	15,36	15,34	15,14	14,78
	b	14,42	13,87	13,75	13,65								
Kurczę patroszone – 1 kg	a	4,98	5,20	5,37	5,53	5,59	6,80	6,72	5,77	5,51	5,57	5,62	5,70
	b	5,45	5,32	5,42	5,58								
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	18,54	18,47	18,57	18,91	19,11	19,79	20,85	20,73	20,75	20,87	20,75	20,60
	b	20,47	20,21	20,10	20,00								
Kiełbasa „Zwyczajna” – 1kg	a	8,15	8,11	8,21	8,40	8,47	8,81	9,38	9,37	9,41	9,53	9,51	9,45
	b	9,43	9,25	9,21	9,15								
Dorsz odgłowiony – 1 kg	a	10,58	10,65	10,67	10,71	10,80	10,87	10,85	10,86	10,91	10,98	11,05	11,15
	b	11,21	11,32	11,32	11,38								
Mleko 3,0 – 3,5% tł. sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,36	2,37	2,37	2,37	2,38	2,38	2,38	2,39	2,39	2,40	2,40	2,42
	b	2,45	2,46	2,46	2,47								
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,04	1,03	1,02	1,02	1,02	1,02	1,01	1,00	1,01	1,02	1,02	1,02
	b	1,02	1,01	1,00	1,00								
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	8,87	8,88	8,92	8,90	8,91	8,97	9,02	9,06	9,11	9,17	9,23	9,28
	b	9,33	9,39	9,41	9,41								
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	15,57	15,69	15,62	15,51	15,47	15,66	15,89	16,02	16,25	16,58	16,86	17,08
	b	17,15	17,22	17,10	16,83								
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	3,89	3,89	3,90	3,91	3,93	3,98	4,02	4,09	4,14	4,20	4,18	4,25
	b	4,26	4,17	4,19	4,22								
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,42	0,41	0,40	0,39	0,38	0,36	0,36	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
	b	0,34	0,34	0,34	0,34								
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	2,81	2,82	2,81	2,76	2,79	3,07	3,18	3,22	3,24	3,26	3,26	3,26
	b	3,27	3,23	3,19	3,16								
Margaryna „Palma” w kostkach – 250 g	a	1,24	1,25	1,25	1,25	1,26	1,26	1,27	1,27	1,27	1,27	1,27	1,26
	b	1,26	1,26	1,25	1,25								
Olej rzepakowy – 1l	a	4,71	4,72	4,74	4,72	4,75	4,79	4,81	4,83	4,84	4,83	4,81	4,75
	b	4,76	4,78	4,76	4,74								
Słonina – 1 kg	a	3,10	3,08	3,12	3,21	3,27	3,51	3,79	3,83	4,10	4,68	5,01	5,24
	b	5,06	4,74	4,63	4,53								
Smalec – 250 g	a	1,07	1,06	1,07	1,07	1,08	1,10	1,13	1,14	1,18	1,31	1,44	1,53
	b	1,54	1,52	1,50	1,47								
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	1,93	2,11	2,18	3,30	3,27	3,51	3,59	3,62	3,58	3,54	3,52	3,47
	b	3,41	3,31	3,18	3,14								
Jabłka – 1 kg	a	1,85	1,85	1,86	1,91	2,16	2,54	3,22	2,74	2,06	1,82	1,78	1,79
	b	1,79	1,79	1,82	1,97								

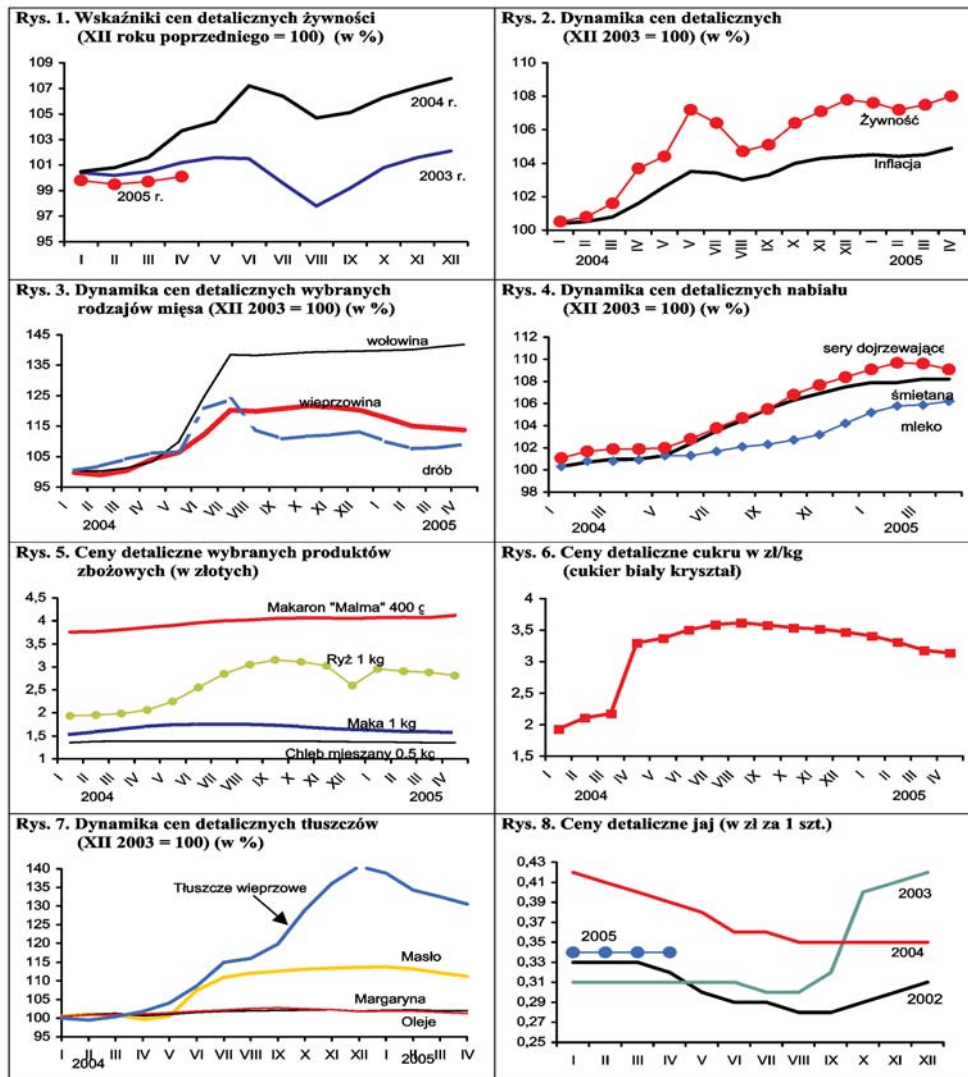
Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw mierzona możliwością kupna za nie wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie	2004			2005	
	III	IV	XII	III	IV
Ryż – kg	1220	1324	1061	861	879
Chleb pszenno-żytni – 0,5 kg	1746	1746	2006	1837	1831
Mąka pszenna „Poznańska” - kg	1471	1419	1676	1560	1547
Makaron „Malma” – 400 g	637	629	679	609	600
Mięso wołowe z kością (rostbef) - kg	216	211	173	155	154
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) - kg	195	182	186	180	181
Szynka wieprzowa gotowana - kg	131	128	133	123	124
Kiełbasa „Zwyczajna” – kg	296	289	291	269	271
Kurczę patroszone świeże - kg	452	439	482	458	443
Dorsz odgłowiony - kg	227	227	246	219	217
Mleko 3,0-3,5% tłuszczu, w opakowaniu kartonowym – l	1024	1024	1136	1008	1000
Ser twarogowy półtłusty – kg	272	273	296	264	263
Ser dojrzewający „Gouda” – kg	155	156	161	146	147
Jaja kurze świeże – szt	6068	6223	7852	7296	7268
Masło świeże „Extra” 82,5% tłuszczu – 200 g	864	879	843	778	782
Margaryna „Palma” – 250 g	1942	1942	2181	1984	1977
Olej rzepakowy – l	512	514	579	521	521
Śłonina – kg	778	756	524	534	546
Smalec 250 g	2268	2268	1796	1654	1681
Ziemniaki – kg	3623	3623	4658	4001	3802
Jabłka – kg	1305	1271	792	1363	1254
Cukier biały kryształ - kg	1113	735	1535	780	787

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski

Na rynku środków produkcji w rok po wejściu do UE mija unijny szok cenowy, a ceny stopniowo wracają do poziomu akceptowanego przez krajowych nabywców.

Na rynku nawozów mineralnych obroty zmalały. Po wysokim wzroście na początku roku, w kampanii wiosennej następują systematyczne obniżki cen. W kwietniu podrożała jedynie sól potasowa o 1,3%, nawozy wapniowe o 3,8%, a nawozy azotowe o 0,7%. Pozostałe nawozy staniały. Średni wzrost cen w kwietniu wyniósł 0,3%, od początku roku 3,3%, a w stosunku do kwietnia 2004 r. 10,6%. Relacje cen nawozów mineralnych do cen pszenicy pogorszyły się i na zakup 1 kg NPK należało wydatkować równowartość 5,6 kg pszenicy.

Rynek środków ochrony roślin ciągle jest najbardziej stabilnym rynkiem środków produkcji. Ceny są stabilne, przy niewielkich wahaniach. W okresie szczytowego zapotrzebowania (kwiecień) ceny wzrosły o 0,1%. OX początku roku średni wzrost cen wyniósł zaledwie 0,2%, a w ciągu 12 miesięcy 3,2%. Relacje cen pestycydów do cen produktów rolnych uległy więc znacznej poprawie.

Na rynku nośników energii amplitudy wahań cen są bardzo duże. Ceny paliw stałych uległy znacznemu obniżeniu, natomiast paliwa ropopochodne wykazują wysoką dynamikę cen. Najwyższa podwyżka cen w kwietniu dotyczyła oleju opałowego (o 7,6%). Od początku roku olej opałowy zdrożał o 20,2%, a w okresie ostatnich 12 miesięcy aż o 27,7%. Podobne zjawisko dotyczy-

ło koku opałowego, który w kwietniu i od początku roku staniał o około – 4%, natomiast w okresie od kwietnia 2004 r. do kwietnia 2005 r. podrożał aż o 48,7%. Średni wzrost cen ogółu nośników energii w kwietniu wyniósł 1,6%, od początku roku 2,6% i w ciągu 12 miesięcy 14,7%.

Rosną obroty materiałami budowlanymi dzięki coraz bardziej rozpowszechniającej się sprzedaży materiałów łącznie z usługą budowlaną, na co pozwala opodatkowanie obniżoną stawką VAT (7%). Ponadto do obrotu wprowadzane są materiały budowlane pochodzące z szarej sfery bez oznakowań, atestów i norm CE lub B potwierdzających, że dany wyrób jest zgodny z unijnymi i polskimi normami i aprobatami technicznymi bezpieczeństwa. Wśród zbadanych przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego (GUNB) towarów rynkowych aż 34,6% z nich nie mają gwarancji, że są bezpieczne i trwałe. GUNB w porozumieniu z UKIE rozpoczął systematyczne kontrole rynkowe i budowlane, a za nieatestowane towary i wyroby w obrocie ustalono grzywnę do 100 tys. zł. W kwietniu ceny materiałów budowlanych uległy obniżeniu o 0,6%, od początku roku o 1,4%, a w okresie ostatnich 12 miesięcy zdrożały o 13,3%.

Maszyny rolnicze od początku roku zdrożały o 4,2%, a w okresie 12 miesięcy o 33%. Ożywiająco na popyt wpływa możliwość skorzystania z dofinansowania w ramach programu SAPARD, co realnie obniża koszty zakupu nowoczesnych, drogich maszyn o połowę.

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

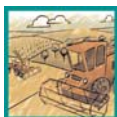
Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do: w IV 2005	
		IV 2004	XII 2004	IV 2005	IV 2005 III 2005	IV 2005 XII 2004	IV 2005 IV 2004	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	65,36	69,68	72,24	100,4	103,7	110,5	6,74	7,17
Saletra amonowa 34%N	„	71,40	75,80	79,40	100,9	104,8	111,2	6,10	6,49
Mocznik 46%N	„	85,12	92,72	96,28	100,8	103,8	113,1	5,47	5,81
Superfosfat prosty 20%N	„	53,60	55,04	55,80	100,6	101,4	104,1	7,29	7,75
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	79,62	80,80	88,60	99,5	109,7	111,3	5,79	6,15
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	106,20	110,44	110,20	99,8	99,8	103,8	4,50	4,78
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	66,96	83,40	88,28	101,3	105,9	131,8	3,84	4,09
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	100,04	103,52	105,12	99,7	101,5	105,1	4,90	5,21
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	98,20	105,08	104,00	100,0	99,0	105,9	5,43	5,78
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	42,76	46,63	48,91	103,8	104,9	114,4	2,13	2,26

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		IV 2004	XII 2004	IV 2005	IV 2005 III 2005	IV 2005 XII 2004	IV 2005 IV 2004	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Zolone 350	1 l	68,23	65,34	63,60	97,9	97,3	93,2	16,61	17,67
Nurelle D 550 FC	100 ml	42,00	43,18	43,20	99,8	100,1	102,9	11,29	12,00
Karate Zeon O50 CS	100 ml	18,83	19,95	20,00	99,8	100,3	106,2	5,22	5,56
Decis 2,5 EC	250 ml	22,55	23,45	23,85	101,1	101,7	105,8	6,23	6,63
Dithane M-45	1 kg	23,15	23,53	23,57	100,2	100,2	101,8	6,16	6,55
Zaprawa nasienna "Funaben T"	0,8 kg	27,97	28,23	28,50	100,2	101,0	101,9	7,45	7,92
Bravo	1 l	41,34	43,73	43,26	99,5	98,9	104,6	11,30	12,02
Nimrod 250 EC	1 l	90,06	94,87	95,76	100,4	100,9	106,3	25,02	26,60
Roundup	1 l	23,35	23,05	23,09	100,1	100,2	98,9	6,03	6,41
Granstar	8 g	17,14	17,84	17,90	100,1	100,3	104,4	4,68	4,97
Fusilade Forte	1 l	108,28	112,63	112,76	100,2	100,1	104,1	29,46	31,32
Chwastox extra	1 l	13,55	13,99	14,10	100,9	100,8	104,1	3,68	3,92
Reglane 200 SL	1 l	78,29	79,51	78,95	99,7	99,3	100,8	20,62	21,93
Ziarno zatrute fosforem cynku, 1AB	1 kg	17,47	18,77	19,07	100,9	101,6	109,2	4,98	5,30

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		IV 2004	XII 2004	IV 2005	IV 2005 III 2005	IV 2005 XII 2004	IV 2005 IV 2004	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	459,01	479,47	471,97	99,3	98,4	102,8	123,29	131,10
Koks opałowy	t	677,51	1044,61	1007,76	98,3	96,5	148,7	263,26	279,93
Benzyna „Euro Super” 95	l l	3,71	3,72	3,96	105,6	106,5	106,7	1,03	1,10
Olej napędowy	l l	3,03	3,49	3,61	104,6	103,4	119,1	0,94	1,00
Olej opałowy, Ekoterm Plus	l l	1,77	1,88	2,26	107,6	120,2	127,7	0,59	0,63
Gaz propan-butan „LPG”	l l	1,50	1,98	1,73	100,0	87,4	115,3	0,45	0,48
Olej silnikowy „Sektrol” 20 W/40	l l	10,35	10,52	11,08	100,5	105,3	107,1	2,89	3,08
Olej silnikowy „Elf” SJ SAE 15W/40	l l	20,00	20,81	20,94	100,1	100,6	104,7	5,47	5,82
Smar stały (do łożysk)	0,9 kg	9,88	10,22	10,41	100,5	101,9	101,9	2,72	2,89
Płyn do chłodziw „Petrygo”	l l	7,61	9,03	9,75	100,7	108,0	128,1	2,55	2,71
Energia elektryczna	kWh	4,10	4,10	4,10	100,0	100,0	100,0	1,07	1,14

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		IV 2004	XII 2004	IV 2005	IV 2005 III 2005	IV 2005 XII 2004	IV 2005 IV 2004	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	16,02	17,76	18,08	100,7	101,8	112,9	4,72	5,02
Wapno	1 t	413,28	411,35	413,28	99,6	100,5	100,0	107,96	114,80
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	145,21	163,63	150,46	97,9	92,0	103,6	39,31	41,79
Stal płaska (płaskownik)	1 t	2881,97	3716,09	3401,65	96,2	91,5	118,0	888,62	944,90
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	9,05	11,20	10,93	99,2	97,6	120,8	2,86	3,04
Dwuteownik gruby	1 t	2875,58	3423,54	3317,29	99,0	96,9	115,4	866,59	921,47
Blacha dachowa	1 m ²	26,67	32,25	31,25	99,1	96,9	117,2	8,16	8,68
Tynk „Atlas”	25 kg	35,27	40,93	40,99	100,1	100,2	116,2	10,71	11,39
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	0,64	0,73	0,73	100,0	100,0	114,1	0,19	0,20
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	707,00	783,97	761,06	98,9	97,1	107,6	198,81	211,41
Tarcica iglasta grubość 19-25 mm	1 m ³	491,39	532,49	540,74	101,6	103,3	110,0	141,26	150,21
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	25,10	25,82	25,81	99,9	100,0	102,8	6,74	7,17
Okno drewniane szklane	1 szt.	953,48	1148,16	1153,36	100,0	100,5	121,0	309,13	320,38
Drzwi płytowe 2000mmx800 zewnętrzne	1 szt.	734,84	908,68	930,74	99,8	102,4	126,7	243,14	258,54

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	IV 2004	XII 2004	IV 2005	IV 2005 III 2005	IV 2005 XII 2004	IV 2005 IV 2004	pszenicy dt	żyw. wiepr. dt
Kombajn zbożowy TC 54 Hydro	383069,55	357645,48	376032,85	100,4	105,1	98,2	982,32	1044,54
Kombajn do ziemniaków	35053,21	46192,07	46876,72	101,8	101,5	133,7	122,46	130,21
Samochód Lublin	54420,93	56683,70	59343,22	99,5	104,7	109,0	155,02	164,84
Rozrzutnik obornika 1-osiowy	11112,88	14630,88	15953,07	101,7	109,0	143,6	41,67	44,31
Siewnik zbożowy 25 redlic	8442,61	11630,68	12215,91	100,8	105,0	144,7	31,91	33,93
Ciągnik „Ursus” 3512	54808,34	67269,46	71766,37	101,2	106,7	130,9	187,48	199,35
Ciągnik 90 kW	109351,62	141940,48	146387,12	101,7	103,1	133,9	382,41	406,63
Przyczepa do ciągnika samowyladowcza	14247,29	18749,86	20494,31	101,5	109,3	143,8	53,54	56,93
Kopaczka elewatorowa	7068,03	8620,01	9427,12	99,4	109,4	133,4	24,63	26,19
Agregat uprawowy do siewnika	9985,88	11521,92	11743,87	100,7	101,9	117,6	30,68	32,62
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	3919,25	5121,64	5393,92	101,6	105,3	137,6	14,09	14,98
Glebogryzarka	3165,21	4278,34	4580,65	100,9	107,1	144,7	11,97	12,72
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	25029,81	31504,65	32119,00	100,9	102,0	128,3	83,91	89,22
Opryskiwacz 300 l	2048,61	2661,38	2669,72	99,7	100,3	130,3	6,97	7,42
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	3134,40	3968,39	4303,00	101,1	108,4	137,3	11,24	11,95
Rozsiewacz nawozów	1136,35	1436,43	1393,47	100,7	97,0	122,6	3,64	3,87
Sadzarka 2 rzędowa	1537,32	2298,63	2345,42	99,8	102,0	152,6	6,12	6,52
Plug 3 skibowy	2084,81	3050,34	3314,43	99,9	108,7	159,0	8,66	9,21
Kultywator 14-18 zębowy	965,11	1282,14	1328,83	101,6	103,6	137,7	3,47	3,69
Dojarka 2 konwie ^a	6132,90	7724,16	7839,73	100,7	101,5	127,8	20,48	8,38
Dojarka z rurociągiem ^a	33896,10	44127,75	43647,66	100,0	98,9	128,8	114,02	46,65
Schładzarka do mleka 500 l ^a	13152,46	16838,47	17179,50	99,6	102,0	130,6	44,88	18,36

^a Zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek usług dla rolnictwa

Albin Klementowski
Lucyna Mieszkowska

Stopniowo wzrasta popyt na usługi dla rolnictwa. Według szacunku IERiGŻ PIB wartość usług na rzecz rolnictwa wyniosła w 2004 r. 6,6 mld zł i wzrosła o 2,5% wobec roku poprzedniego. W przeliczeniu na 1 ha UR rolnicy nabyli w 2004 r. usługi za 450 zł, tj. o 1,3% więcej niż w 2003 r., ale o 8% mniej w stosunku do 2000 r. Wzrost popytu na usługi utrzymuje się również w początkach 2005 r. Liczba krów ocenianych w kwietniu br. wyniosła 505 tys. i była o 1,0% wyższa niż w marcu br. i o 5,2% wyższa w porównaniu z kwietniem 2004 r. Ocenie towarzyszy proces koncentracji produkcji mleka. Od kwietnia 2004 r. do kwietnia br. przeciętna liczba krów w gospodarstwach stosujących ocenę wzrosła o 10,6%, od 28,5 do 28,6 sztuk krów. Nastąpił również wzrost usługowej inseminacji loch (w skali roku o 23,9%), przy spadku o 5,1% skali inseminacji w I kwartale br. wobec IV kwartału 2004 r. Usługi inseminacji krów najbardziej są rozwinięte w zachodniej i południowo – wschodniej, zaś usługi oceny krów w zachodniej Polsce.

Nowym zjawiskiem organizacji podaży usług jest istotne zmniejszenie się w roku 2004 liczby placówek usług mechanizacyjnych (o 7%) i zootechnicznych (o 15,7%), przy utrzymaniu się liczby zakładów weterynaryjnych – co częściowo zostało nadrobione w I kwartale 2005 r. Liczba placówek usługowych zwiększyła się z 15,4 tys. w 1995 r. do 21,5 tys. w 2003 r. oraz osiągnęła 20,4 tys. w marcu 2005 r.

W kwietniu br. ceny usług dla rolnictwa wzrosły o 0,2% wobec miesiąca poprzedniego oraz o 6,3% wobec kwietnia 2004 r.; przy wskaźniku inflacji 3,0% (tab. 3). Wyższy był przy tym wzrost cen usług rolniczych (o 8,1%), a zwłaszcza inseminacyjnych (o 10,9%) i weterynaryjnych (o 9,6%) oraz uprawowych (o 10,1%), niż pośred-

nich usług dla rolnictwa (o 5,8%) Między rokiem 2000 a 2004 ceny usług wzrosły o 14,4%, a produktów rolnych o 5,6%. Od kwietnia 2004 r. do kwietnia 2005 r. cena klinicznego badania krwi wzrosła od 19,01 zł do 20,83 zł, a składka ubezpieczenia autocasco ciągnika z 521,78 zł do 659,97 zł. W tym czasie obniżyły się ceny usług bankowych, np. odsetki roczne kredytu średnioterminowego w kwocie 50 tys. zł zmalały z 5905 zł do 5885 zł.

Relacje cen produktów rolnych do cen usług dla rolnictwa poprawiły się w całym 2004 r. w stosunku do poprzedniego, były jednak znacznie korzystniejsze w pierwszej niż drugiej połowie roku i niż w pierwszych miesiącach 2005 r. W kwietniu 2005 r. wskaźnik relacji cen produktów do cen usług pogorszył się wobec marca br. (o 2,2 pkt) oraz obniżył się do 82,0 pkt. wobec kwietnia 2004 r. W skali roku kwiecień 2004 r. – kwiecień 2005 r. korzystnie ukształtował się miernik relacji cen skupu produktów zwierzęcych i usług weterynaryjno? zootechnicznych (101,3). W okresie rozpatrywanych 12 miesięcy poprawiały się relacje cen produktów zwierzęcych i usług, a bardzo pogorszyły się relacje cen produktów roślinnych i usług (do 62,4 pkt wobec usług mechanizacyjnych). Tak np. cena badania klinicznego krwi, wyrażona w kg żywca bydła, zmniejszyła się z 6,5 kg w kwietniu 2004 r. do 5,0 kg w kwietniu 2005 r.; zaś cena opłaty projektu inwentarsko? składowego, wyrażona w dt kukurydzy, wzrosła w tym czasie z 14,2 do 27,2 dt. Cena względna pakietu 17 usług, wyrażona w ekwiwalentnej cenowo masie produktów rolnych, w kwietniu 2005 r. wzrosła o 3,9% wobec marca br., a wobec kwietnia ub. r. zwiększyła się aż o 69,0%.

Tab. 1. Popyt na wybrane usługi rolnicze i sieć placówek

Okresy		Rodzaje usług i placówek	Średnia liczba krów ocenianych tys.	L. gospodarstw stosujących ocenę tys.	L. krów w gospod. stosujących ocenę szt.	L. krów inseminowanych ^a tys.	L. loch inseminowanych tys.	L. placówek usług mechanicznych	L. placówek usług weterynaryjnych	L. placówek usług zootechnicznych
2003	I-XII		471	18,6	25,2	1 630	922	9 746	8 457	3 261
2004	I-XII		480	17,8	26,9	1 669	991	9 066	8 466	2 748
	III		477	18,1	26,4	408	226	8 405	8 483	2 748
	IV		480	18,1	26,5	x	x	x	x	x
	V		481	18,0	26,7	x	x	x	x	x
	VI		483	18,0	26,9	466	236	8 777	8 506	2 866
	VII		483	17,9	27,0	x	x	x	x	x
	VIII		482	17,8	27,1	x	x	x	x	x
	IX		480	17,6	27,3	444	234	9 073	8 491	2 815
	X		480	17,5	27,4	x	x	x	x	x
	XI		482	17,5	27,6	x	x	x	x	x
	XII		485	17,4	27,8	351	295	9 066	8 466	2 748
	2005	I		489	17,2	28,4	x	x	x	x
II			494	17,2	28,6	x	x	x	x	x
III			500	17,3	28,9	377	280	9232	8392	2822
IV			505	17,3	29,3	x	x	x	x	x
Wskaźnik zmian cen (%)										
IV 2005 III 2005			101,0	100,0	101,4	107,4	94,9	101,8	99,1	102,7
IV 2005 IV 2004			105,2	95,6	110,6	92,4	123,9	109,8	98,9	102,7

^a dane w tej i następujących pozycjach dotyczące okresów kwartalnych umieszczone są w rubrykach odnoszących się do ostatnich miesięcy danego kwartału. Wskaźniki dynamiki inseminacji i dynamiki liczebności placówek usługowych to odpowiednio wskaźniki: I kw. 2005 :IV kw. 2004 oraz I kw. 2005:I kw. 2004.

Źródło: Dane Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, MRiRW oraz GUS (REGON).

Tab. 2. Relacje cen produktów rolnych^a do cen usług dla rolnictwa

Okresy		Wskaźniki zmian cen	Produktów sprzedawanych do cen usług dla rolnictwa	Produktów sprzedawanych do cen usług rolniczych	Produktów roślinnych do cen usług mechanicznych	Produktów zwierzęcych do cen usług wet-zoot.	Produktów sprzedawanych do cen pośrednich usług dla rolnictwa	
2003	I-XII	wskaźnik wobec poprzedniego okresu	98,2	95,9	104,1	92,5	98,4	
2004	I-XII		106,7	105,6	104,1	116,3	107,6	
	IV		100,9	101,0	98,6	102,2	100,8	
	V		102,8	102,2	101,0	102,3	103,1	
	VI		103,8	104,2	98,7	108,8	103,6	
	VII		92,7	91,7	85,6	99,9	93,1	
	VIII		86,0	86,0	76,0	98,2	86,0	
	IX		96,8	97,0	92,2	101,2	96,7	
	X		96,1	96,0	94,1	98,2	96,3	
	XI		99,2	99,1	98,9	99,4	99,2	
	XII		105,2	105,4	110,6	98,8	105,2	
	2005		I	97,5	97,7	.	94,5	97,5
			II	100,0	98,5	.	99,2	100,3
III			99,1	98,7	.	100,1	99,1	
IV			96,9	96,4	96,3	97,1	97,0	
IV 2005 IV 2004			82,0	80,7	62,4	101,3	82,4	

^a dla poszczególnych miesięcy wyliczono średni wzrost cen 9 podstawowych produktów rolnych (pszenicy, żyta, ziemniaków (bez okresu styczeń-marzec), kukurydzy, jęczmienia, żywca bydła, trzody chlewnej i drobiu oraz mleka) i cen usług

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ – PIB.

Tab. 3. Dynamika cen usług dla rolnictwa

Rodzaje usług	2004												2005				2005 IV 2004 IV %	
	% wobec poprzedniego okresu												I	II	III	IV		
	I-XII	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII								
Wskaźnik zmian cen usług	101,3	104,0	100,0	102,0	100,8	100,9	100,4	99,8	100,1	100,1	100,1	101,0	100,5	100,5	100,5	100,2	106,3	
I. Usługi rolnicze ^a	103,4	105,1	99,8	102,6	100,4	102,0	100,3	99,6	100,2	100,2	99,9	100,8	102,0	100,9	100,7	108,1		
1. mechanizacyjne	103,1	106,2	100,9	103,4	100,6	102,8	100,2	100,0	100,1	100,1	100,0	.	.	.	102,3	109,2		
a. uprawowe	103,9	107,9	100,3	103,5	.	100,3	99,8	99,8	100,0	100,1	100,1	.	.	.	102,1	110,1		
b. siewu-sadzenia	102,4	104,7	102,4	104,1	.	100,0	100,6	100,0	103,3	110,1		
c. chemizacyjne	103,6	109,3	100,7	102,5	100,9	102,0	100,9	100,1	100,2	100,0	99,8	102,1	99,3	101,6	101,6	107,4		
d. zbioru plodów	102,2	106,0	.	.	100,4	103,6	99,9	100,0	100,2	
2. usługi robocizny przy pracach polowych	.	.	93,4	97,3	96,3	100,0	100,1	88,7	100,0	100,0	95,4	96,7		
3. usługi w zakresie produkcji zwierzęcej	105,3	103,3	100,1	103,1	102,2	100,5	100,7	101,0	100,6	100,3	99,9	100,8	102,7	100,5	100,0	110,2		
a. weterynaryjne	104,5	101,4	100,3	104,4	101,9	100,3	101,1	100,2	101,1	100,6	99,6	100,1	100,0	100,5	100,6	109,6		
b. inseminacyjne	106,1	105,2	100,0	101,7	102,5	100,6	100,2	101,8	100,1	100,1	100,5	101,6	105,4	100,6	99,5	110,9		
II. Pośrednie usługi dla rolnictwa ^a	100,8	103,2	100,1	101,7	101,0	100,4	100,4	99,9	99,9	100,1	100,1	101,0	100,2	100,5	100,1	105,8		
1. transportowe	102,4	103,1	100,7	101,8	100,5	100,1	100,3	100,3	100,5	100,7	100,5	99,2	99,8	99,8	100,6	103,5		
2. naprawcze	102,7	104,4	99,9	102,1	102,7	100,3	100,2	99,1	100,5	100,3	100,4	100,0	101,0	100,6	99,9	106,8		
3. budowlano-remontowe	101,6	101,7	100,3	101,3	101,2	100,9	100,9	100,2	99,7	100,4	100,4	101,5	100,1	100,8	100,1	107,8		
4. młynarskie ^b	102,1	104,0	100,3	101,0	100,9	99,8	99,9	98,3	100,0	100,2	98,5	100,5	100,1	100,0	100,4	104,2		
5. handlowe	98,4	103,1	99,8	101,7	100,5	100,2	100,2	100,1	99,5	99,5	99,7	100,4	100,1	100,0	100,0	102,3		
6. finansowe	95,3	102,6	100,0	102,3	100,2	100,1	100,2	100,3	100,2	99,8	100,1	102,4	100,2	100,6	100,0	106,3		
- ubezpieczeniowe	91,3	97,8	100,1	103,5	100,5	100,1	100,1	100,1	100,1	100,5	100,1	102,7	100,5	100,9	100,3	109,7		
- bankowe	100,1	107,9	99,9	99,7	100,1	100,3	100,5	100,5	100,3	99,3	100,1	101,7	99,5	100,0	99,5	99,6		
Wskaźnik inflacji	100,8	103,5	100,8	101,0	100,9	99,9	99,6	100,3	100,6	100,3	100,1	100,1	99,9	100,1	100,4	103,0		

^a ceny średnie ważone, obliczenia własne

^b przemiał zbóż

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ – PIB.

Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych usług dla rolnictwa (w zł)

Rodzaje usług	Jedn. miary	2004												2005				2005 IV	
		2003		IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	2005 III	2005 IV	
		I-XII	I-XII	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	2005 III	2005 IV	
Orka pługiem	za 1 godz.	81,05	86,22	83,00	85,89	87,24	87,59	87,43	87,55	87,65					88,74	90,56	102,0	109,1	
Siew siewn. rzędowym	za 1 godz.	67,72	71,17	68,49	71,01	72,73	72,74	73,15	73,15						73,99	76,41	103,3	111,6	
Opryskiwanie roślin	na obszarze 1 ha	53,63	59,65	56,89	58,33	58,85	60,75	61,02	61,02							61,28			107,7
Rozsiew nawozów szt.	na obszarze 1 ha	56,75	61,02	59,12	60,61	61,49	62,00	62,90	63,18	63,18	63,06	61,85	61,42	62,38	63,36	101,6			107,2
Zbiór zielonek sieczkarnią	za 1 godz.	147,08	168,74		160,52	161,69	168,28	173,05	174,30	174,60									
Sprzęż ziół kombajnem	za 1 godz.	209,88	221,59			224,61	220,30	219,86											
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	111,91	114,87			114,13	114,92	114,84	115,15	115,30									
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień		41,80	45,04	43,82	42,21	42,21	42,25	37,47	37,47					45,65	43,57	95,4	96,7	
Unasienienie sztuczne krowy	1 szt.	39,50	42,36	40,82	41,89	42,57	43,09	43,31	43,54	43,65	44,28	44,97	45,21	45,47	45,26	99,5	110,9		
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	18,56	19,84	19,01	19,85	20,10	20,18	20,36	20,40	20,49	20,48	20,48	20,60	20,71	20,83	100,6			
Przewóz 10 ton cegły na odległ. 20 km samochodem	1 szt.	118,95	123,49	121,77	123,52	124,19	124,03	124,39	124,93	125,19	126,16	124,20	124,05	123,14	124,07	100,8		101,9	
Naostrzenie lemiesza	1 szt.	10,27	11,00	10,67	11,32	11,59	11,59	11,10	11,10	11,10	11,10	11,10	11,46	11,46	11,61	101,3		108,8	
Praca mechanika przy naprawie maszyn roln.	za 1 godz.	26,33	27,58	26,30	27,47	27,75	28,00	28,24	28,22	28,34	28,41	28,86	28,74	28,81	28,84	28,38	98,4	107,9	
Opłata prac murarskich	za 1 dzień	61,56	61,86	62,02	61,93	62,14	61,99	62,11	61,93	61,61	61,67	64,85	64,89	64,73	64,82	100,1		104,5	
Opłata projektu budynku inwentarsko-składowego	1 szt.	907,8	989,9	944,4	960,9	1011,2	1019,6	1020,1	1021,6	1024,5	1029,4	1036,2	1040,1	1046,8	1049,8	100,3		111,2	
Wypożyczenie betoniarki	na 1 dobę	28,67	30,26	29,42	30,31	30,38	30,61	30,77	31,14	30,87	30,70	30,81	30,81	31,38	31,46	100,2		106,9	
Śrutowanie na paszę	100 kg żyta	7,97	8,25	8,03	8,24	8,32	8,31	8,30	8,45	8,45	8,47	8,48	8,55	8,54	8,63	100,8		107,5	
Opłata powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	25,35	25,57	25,18	25,30	25,30	25,55	25,66	25,71	25,72	25,71	25,98	25,95	25,98	26,01	100,1		103,3	
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	105,96	104,19	103,68	103,84	103,82	103,96	103,93	104,55	104,81	104,89	105,42	106,74	106,92	106,67	99,8		102,9	
Składka ubezpieczenia Autocasco ciągnika	1 rok	525,51	573,35	521,78	592,02	602,05	603,80	604,61	604,46	604,91	605,26	606,57	634,36	638,98	659,97	100,5		126,5	
Odsetki kredytu krótkoterm. 10 tys. zł	za 1 rok	736,06	690,18	689,00	687,98	685,47	685,64	686,87	690,45	692,15	688,63	690,19	689,07	685,59	686,53	99,9		99,6	
Odsetki kredytu średnioterm. 50 tys. zł	za 1 rok	6202	5932	5905	5899	5892	5904	5932	5966	5994	5947	5948	5958	5934	5885	99,2		99,7	

Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów).

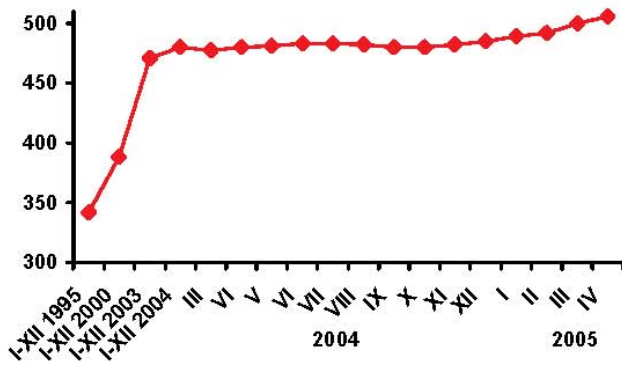
Tab. 5. Ceny detaliczne wybranych usług wyrażone w dt (kg, l) produktów rolnych

Rodzaje usług	Jedn. miary	Wyrażone w dt (kg, l)	2004												2005		2005 IV		
			2004												2005		2005 IV		
			I-XII	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	2005 III	2005 IV	
Orka pługiem	za 1 godz.	dt pszenicy	1,8	1,2	1,2	1,2	1,4	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,2	2,4	109,1	200,0
Siew siewn. trzędow.	za 1 godz.	dt pszenicy	1,5	1,0	1,0	1,0	1,2	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,9	2,0	105,3	200,0
Opryskiwanie roślin na obsz. 1 ha	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,2	0,8	0,8	0,8	1,0	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,6	1,6	100,0	200,0
Rozsiew nawozów szl.	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,2	0,8	0,9	0,9	1,0	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,7	106,2	212,5
Zbiór zielonek szez.	za 1 godz.	l mleka	205	195	195	192	195	198	196	189	189	189	189	189	189	189	189	189	189
Sprzet zboż kombajnem	za 1 godz.	dt pszenicy	4,5	4,6	4,6	4,6	3,6	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	dt ziemn.	3,8	4,7	4,7	4,7	2,3	2,8	4,5	6,0	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	kg żywca drobiu	12,7	14,2	13,4	11,7	11,5	12,1	10,8	10,9	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	15,0	14,5	96,7	102,1
Unasiwienie sztuczne krowy	l szt.	l mleka	55	49	50	52	51	50	49	47	47	47	47	47	47	48	48	100,0	96,0
Badanie kliniczne krowy	l szt.	kg żywca bydła	7,2	6,0	6,5	5,6	5,0	5,2	5,3	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,0	5,0	100,0	76,9
Przewóz samoch. 10 ton cegły	na odlegl. 20 km	kg żywca trzody	37,3	30,0	30,7	30,4	27,0	27,0	26,7	26,9	27,7	27,7	27,7	27,7	27,7	31,4	34,5	110,6	112,4
Naostrzenie lemiesz	1 szt.	kg żyta	29	30	21	22	23	27	37	35	35	35	35	35	36	38	40	105,3	190,5
Praca mechanika przy napr. masz. rol.	za 1 godz.	dt pszenicy	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4	0,5	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	100,0	175,0
Opłata prac murarskich	za 1 dzień	dt pszenicy	1,3	1,3	0,9	0,9	0,9	1,0	1,5	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,7	106,2	188,9
Opłata projektu budynku inw.-skład.	1 szt.	dt kukurydzy	19,4	21,5	14,2	13,8	14,7	14,8	15,5	18,6	28,2	30,2	30,2	30,2	26,2	26,6	27,2	102,3	191,5
Śrutowanie na paszę	100 kg żyta	dt żyta	23	23	16	16	16	19	27	26	27	27	27	27	28	28	29	103,6	181,2
Opłata powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	kg żywca trzody	7,9	6,2	6,3	6,2	5,5	5,6	5,5	5,2	5,5	5,6	5,6	5,6	6,7	6,6	7,2	109,1	114,3
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	l mleka	147	120	128	126	124	121	119	117	114	110	110	110	110	111	114	101,8	89,1
Składka ubezpiecz. Autocasco ciągnika	1 rok	dt pszenicy	11,5	11,9	7,5	8,4	8,7	9,8	14,3	14,3	14,2	14,5	14,5	14,5	15,4	16,6	17,2	103,6	229,3
Odsetki kredytu krótk. 10 tys. zł	za 1 rok	dt jęczmienia	16,7	14,2	12,1	11,8	12,3	15	18	18,2	17,1	17	17,3	17,3	17,4	17,5	16,0	103,9	132,2
Odsetki kredytu średn. 50 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	136	123	85	84	85	96	140	141	141	142	143	143	145	150	154	102,7	181,2

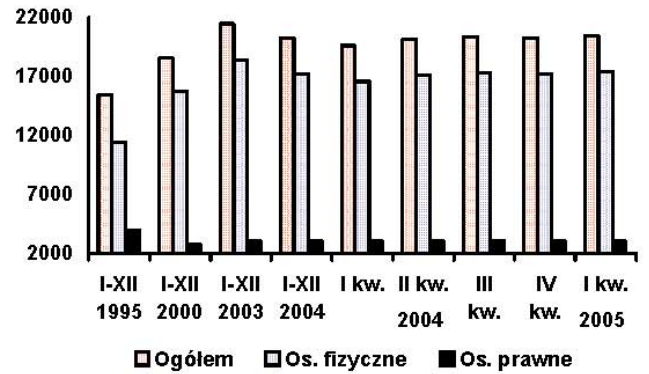
Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów).

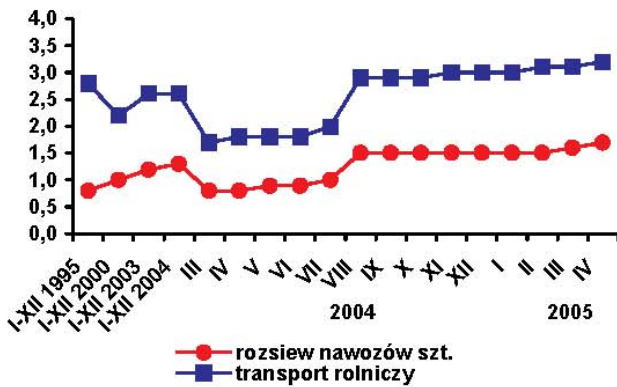
Rys. 1. Liczba krów ocenianych (tys. sztuk)

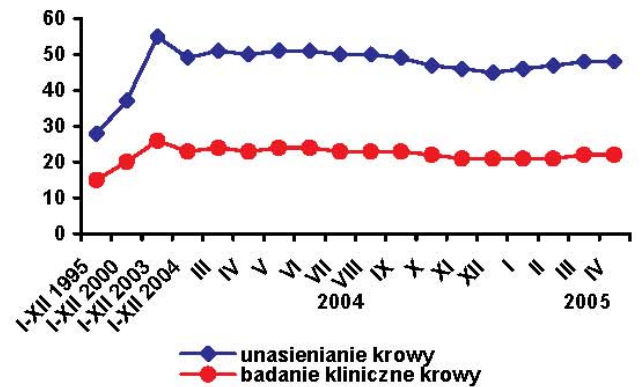
Rys. 2. Liczba placówek usług rolniczych

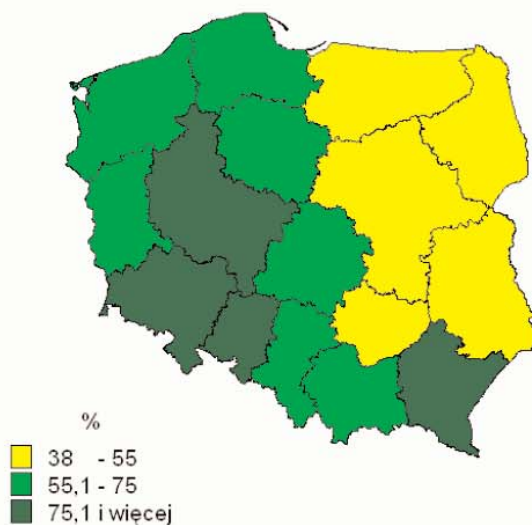
Rys. 3. Ceny wybranych usług wyrażone w dt pszenicy

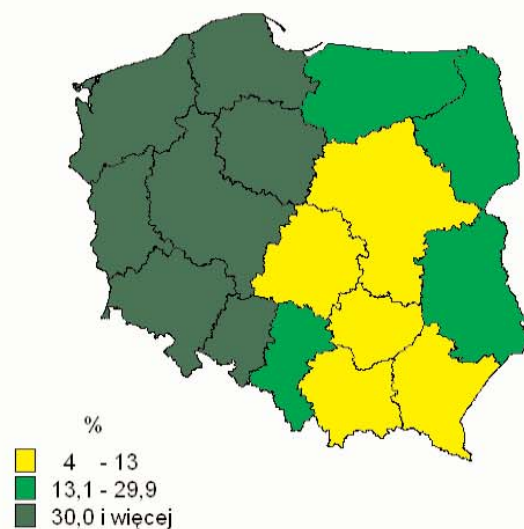
Rys. 4. Ceny wybranych usług weteryn.-zooteknicznych wyrażone w litrach mleka

Rys. 5. Udział krów inseminowanych w pogłowie ogółem w 2004 roku

Rys. 6. Udział krów ocenianych w pogłowie ogółem w kwietniu 2005 roku

Źródło: Jak w tabelach 1 i 5.